

בבלי ירושלמי תוספתא

חוברת שבועית ללימוד בי"ת
ביחד עם **תכשיטי הבית**
פרק נ"ך ליום

בעידודו של מו"ר הרח"צ שליט"א

פרשת
בא
ד' – י' שבט תשפ"ד

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ"ק אדמו"ר עט"ר

מוהרא"ש

ר' אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ

ר' יצחק שמואל אהרן

לעזער שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה
הקדושה מתוך בריאות איתנה ונחת מכל
יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של

רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה

ולזכות

רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

פסידא דלקוחות. שֶׁתַּחְמוֹדוּ עַל שֶׁטַּר מכירה בִּינֵיתַיִם: **מאי** בֵּינַיְיהוּ. בֵּין הָנֵי תַּרְתֵּי לישנא דְּרָבָא: **תְּרֵי** לְחַד. עַמְנוּ לַהֶיזֵּקִים וּתְרֵי אַחֲרִינֵי לְחַד דְּלִיקּוּחָא: **בְּנַזְלָנוּתָא**. שלא הֶזְמִינוּהוּ אֶלָּא הַיְּעִידוּ שְׁנַיִם עַל אלוּ שֶׁהֵן גּוֹזְלָנִין וְהִכָּה לְזֵיכֵא לְמֵימַר סְמוֹךְ אהֲנֵי דְּהָא מילְתָא אַחֲרִינָא הִיא: **ע"ל** קנ"ם. סימָנִי שמועות הֵן וְזוּ אֶחָד מֵהֶן עד זומם: **פסולין** הָוֵי. וְאֵין עֲדוּתָן עדוּת: **אמאי** . מִשְׁלַמְּנִי על הַטְּבִיחָה: **כי** הֲדְרֵי מיתְּזִמוּ אַנְּגִיבָה. כְּשֶׁחָזְרוּ וְנִיזּוֹמוּ עַל הַגְּבִיָּה אינְלְאִי מילְתָא כו': ה"ג **מְשׁוּם פְּסִידָא דִּלְקוּחוֹת מַאי בֵּינַיְיהוּ דְּאָמְרַתְּ בֵּיהּ תְּרֵי לְחַד וּתְרֵי לְחַד אִי נָמֵי דְּפַסְלִינְהוּ בְּנַזְלָנוּתָא לְחַדְּ לִישְׁנָא דְּאָמְרַתְּ מְשׁוּם חִידּוּשׁ לֵיכָּא לְחַדְּ לִישְׁנָא דְּאָמְרַתְּ מְשׁוּם פְּסִידָא דִּלְקוּחוֹת אִיכָּא אֲמַר רַבִּי יִרְמְיָה מִדְּפַתֵּי עָבַד רַב פָּפָּא עוּבְדָּא כְּוָתֵיהּ דְּרָבָא רַב אַשֵׁי אָמַר הִלְכְתָא כְּוָתֵיהּ דְּאַבַּיֵי וְהִלְכְתָא כְּוָתֵיהּ דְּאַבַּיֵי בְּיע"ל קנ"ם: תְּנַן גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִין מְשַׁלְּמִין אֶת הַכֹּל מַאי לָאו שֶׁהֵעִידוּ עַל הַגְּנֵיבָה וְחָזְרוּ וְהֵעִידוּ עַל הַטְּבִיחָה וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה וְחָזְרוּ וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ לְמִפְרַע הוּא נִפְסָל הֲנֵי כֵּיוָן דְּאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה אינְלְאִי מילְתָא לְמִפְרַע דִּכְי אַסְהֲדוּ אַטְּבִיחָה אַטְּבִיחָה פְּסוּלִין הָווּ אַמַּאי מְשַׁלְּמִי אַטְּבִיחָה וְהִלְכְתָא שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְהוֹזְמוּ לֵימָא כְּתַנָּאֵי הָיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגָּנַב וְהֵן מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁטָּבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ הוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְהֵן מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי שְׁלִשָּׁה א"ר יוֹסֵי בר"א בְּשִׁתֵּי עֵדוּת אֲבָל בְּעֵדוּת אַחַת עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ מַאי בְּשִׁתֵּי עֵדוּת וּמַאי בְּעֵדוּת אַחַת אִילֵימָא בְּשִׁתֵּי עֵדוּת בְּשִׁתֵּי עֵדִיּוֹת מַמָּשׁ בְּשִׁתֵּי כִּתּוֹת בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה וְא"ר יוֹסֵי בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה כִּי מַהְדְּרֵי אַגְּנֵיבָה וְחָדְרִי מַסְהֲדֵי אַטְּבִיחָה כִּי מִתְּזְמִי אַטְּבִיחָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ וְאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה מַהֵיכָא תֵּיתֵי הַךְ מַתְנִיתִין מְדַיְּקָא דְּתָנֵי גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר וְלֹא תָּנֵי גָּנַב וְטָבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה וְחָזְרוּ וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ לְמִפְרַע הוּא נִפְסָל הֲנֵי כֵּיוָן דְּאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה אינְלְאִי מילְתָא לְמִפְרַע דִּכְי אַסְהֲדוּ אַטְּבִיחָה אַטְּבִיחָה פְּסוּלִין הָווּ אַמַּאי מְשַׁלְּמִי אַטְּבִיחָה וְהִלְכְתָא שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְהוֹזְמוּ לֵימָא כְּתַנָּאֵי הָיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגָּנַב וְהֵן מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁטָּבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ הוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְהֵן מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי שְׁלִשָּׁה א"ר יוֹסֵי בר"א בְּשִׁתֵּי עֵדוּת אֲבָל בְּעֵדוּת אַחַת עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ מַאי בְּשִׁתֵּי עֵדוּת וּמַאי בְּעֵדוּת אַחַת אִילֵימָא בְּשִׁתֵּי עֵדִיּוֹת מַמָּשׁ בְּשִׁתֵּי כִּתּוֹת בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה וְא"ר יוֹסֵי בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה כִּי מַהְדְּרֵי אַגְּנֵיבָה וְחָדְרִי מַסְהֲדֵי אַטְּבִיחָה כִּי מִתְּזְמִי אַטְּבִיחָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ וְאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה מַהֵיכָא תֵּיתֵי הַךְ מַתְנִיתִין מְדַיְּקָא דְּתָנֵי גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר וְלֹא תָּנֵי גָּנַב וְטָבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה וְחָזְרוּ וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ לְמִפְרַע הוּא נִפְסָל הֲנֵי כֵּיוָן דְּאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה אינְלְאִי מילְתָא לְמִפְרַע דִּכְי אַסְהֲדוּ אַטְּבִיחָה אַטְּבִיחָה פְּסוּלִין הָווּ אַמַּאי מְשַׁלְּמִי אַטְּבִיחָה וְהִלְכְתָא שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְהוֹזְמוּ לֵימָא כְּתַנָּאֵי הָיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגָּנַב וְהֵן מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁטָּבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ הוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְהֵן מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי שְׁלִשָּׁה א"ר יוֹסֵי בר"א בְּשִׁתֵּי עֵדוּת אֲבָל בְּעֵדוּת אַחַת עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ מַאי בְּשִׁתֵּי עֵדוּת וּמַאי בְּעֵדוּת אַחַת אִילֵימָא בְּשִׁתֵּי עֵדִיּוֹת מַמָּשׁ בְּשִׁתֵּי כִּתּוֹת בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה וְא"ר יוֹסֵי בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה כִּי מַהְדְּרֵי אַגְּנֵיבָה וְחָדְרִי מַסְהֲדֵי אַטְּבִיחָה כִּי מִתְּזְמִי אַטְּבִיחָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ וְאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה מַהֵיכָא תֵּיתֵי הַךְ מַתְנִיתִין מְדַיְּקָא דְּתָנֵי גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר וְלֹא תָּנֵי גָּנַב וְטָבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה וְחָזְרוּ וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ לְמִפְרַע הוּא נִפְסָל הֲנֵי כֵּיוָן דְּאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה אינְלְאִי מילְתָא לְמִפְרַע דִּכְי אַסְהֲדוּ אַטְּבִיחָה אַטְּבִיחָה פְּסוּלִין הָווּ אַמַּאי מְשַׁלְּמִי אַטְּבִיחָה וְהִלְכְתָא שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְהוֹזְמוּ לֵימָא כְּתַנָּאֵי הָיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגָּנַב וְהֵן מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁטָּבַח וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ הוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְהֵן מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי שְׁלִשָּׁה א"ר יוֹסֵי בר"א בְּשִׁתֵּי עֵדוּת אֲבָל בְּעֵדוּת אַחַת עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ מַאי בְּשִׁתֵּי עֵדוּת וּמַאי בְּעֵדוּת אַחַת אִילֵימָא בְּשִׁתֵּי עֵדִיּוֹת מַמָּשׁ בְּשִׁתֵּי כִּתּוֹת בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה וְא"ר יוֹסֵי בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה כִּי מַהְדְּרֵי אַגְּנֵיבָה וְחָדְרִי מַסְהֲדֵי אַטְּבִיחָה כִּי מִתְּזְמִי אַטְּבִיחָה עֵדוּת שֶׁטָּבַח מִקְּצָתָהּ בְּטֻלָּה כּוּלָּהּ וְאִיתְּזִמוּ לְהוּ אַגְּנֵיבָה מַהֵיכָא תֵּיתֵי הַךְ

אֶלָּא לָאו בְּשִׁתֵּי עֵדִיּוֹת בְּעֵדוּת אַחַת כְּעַיִן שְׁתֵּי עֵדִיּוֹת וּמַאי נִינְהוּ כַּת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה **אֲבָל** בְּעֵדוּת אַחַת בְּבַת אַחַת לֹא **וְסַבְרוּהּ** דִּכְוֹלֵי עָלְמָא תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דָּמֵי מַאי **לָאו** בָּהָא קָמִיפַּלְגִי דְּרַבָּנָן סַבְרֵי מִכָּאן וּלְהַבָּא הוּא נִפְסָל וְכֵיוָן דְּמַהֵימְהֵיא שַׁעֲתָא קָא מִיתְּזְמֵי **אַטְּבִיחָה** דָּקָא מִיתְּזְמֵי אַגְּנֵיבָה דִּלְא מִיתְּזְמֵי לֹא אִיתְּזוּם ר' יוֹסֵי סָבַר לְמִפְרַע הוּא **נִפְסָל** וְכֵיוָן דְּמֵיתָּ כִּי אַסְהֲדוּ הוּא דְּמִיפְסְלֵי כִּי אִיתְּזְמוּ לְהוּ אַטְּבִיחָה אִיתְּזְמוּ לְהוּ נַמִי אַגְּנֵיבָה **דְּהָא** תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דָּמֵי אִי תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דָּמֵי **הוּא** נִפְסָל אֶלָּא הָכָא בְּתוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דָּמֵי קָא מִיפְּלְגִי רַבָּנַן סַבְרֵי תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר **לָאו**

מְשׁוּם פְּסִידָא דִּלְקוּחוֹת. ר"ת דְּהָא דְּחִישִׁינַן לְפְסִידָא דִּלְקוּחוֹת הֵיְינוּ דְּזִקָּא הֵיכָא דְּאִיכָּא עֵדִי מְסֵירָה דִּידְעֵי שֶׁהַשְׁטָר אֱמֶת וְאֵין נִרְאֶה דְּ"כ אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ טוֹבָא הֵיכָא דְּאֵין עֵדִים אֶלָּא הַחֲתוּמִים על הַשְׁטָר: **דְּאָמְרִיתְּ** בֵּיהּ תְּרֵי בְּחַד וּתְרֵי בְּחַד. מִשְׁמַע לְפִי שֶׁיֵּשׁ שְׁנֵי מזִמְּנִים על כָּל אֶחָד וְאֶחָד לֹא הָוֵי חִידּוּשׁ וְתֵימָה מַה בְּכָךְ תְּרֵי כְּמֵאָה הָווּ ונִרְאֶה לְפָרֵשׁ דְּאִסְהֲדוּ בֵּיהּ תְּרֵי בְּחַד כְּגוֹן שֶׁאִין הַיְּחוּמִין מַסְפִּיקִין אֶחָד לְחֶבְירוֹ שֶׁאִין הָאֶחָד יוֹדֵע כְּלוּם בְּעֵדוּתוֹ שֶׁל חֶבְירוֹ שֶׁרָאָה אֶחָד מִחֹלּוֹן זֶה וְאֶחָד מִחֹלּוֹן זֶה אוֹ בְּחוּדָּאָה אַחַר הוֹדָאָה וְאִלּוּ שְׁנַיִם מזִמְּנִים אֶת שְׁנֵיהֶם שֶׁכָּךְ שָׁנִים אֶלּוּ כְּמוֹ אֲחֵרִים וְלֹא נִקְט הַאי לִישְׁנָא אֶלָּא מְשׁוּם דְּמִשְׁתַּמַּע מִינֵּיהּ שֶׁאִין הַמּזִמָּנִין מְסַיְּעִין זֶה אֶת זֶה:

אי נַמִי דְּפַסְלִינְהוּ בְּנַזְלָנוּתָא. הֵיא דְּאָמְרִי' בְּפֶרֶק זֶה בּוֹרֵר (סנהדרין דף כו:) דְּהַהִיא מַתָּנָה דַּהֲנוּ חֲתוּם עֲלֵיהּ תְּרֵי גּוֹזְלָנֵי סָבַר רַב פָּפָּא בַּר שְׁמוּאֵל לְאַבְשׁוּרֵיהּ מְשׁוּם דְּהָא לֹא אַכְרִיזֵנְא עֲלֵיהוּ וּמסִיק דְּגוֹזְלָן דְּאוֹרַיְיתָא לֹא בָּעֵי הַכְרָזָה וְלֹא חַיִישִׁינַן לְפְסִידָא דִּמְקַבֵּל מַתָּנָה אע"ג דְּפְסִידָא דִּלְקוּחוֹת לְאו דְּוַקָא דְּהָ"ד דִּישׁ לְחוּשׁ לְפְסִידָא דְּמְקַבֵּל מַתָּנָה מ"מ פְּסִילִין לְהָהִיא מַתָּנָה דְּמֵיירֵי שֶׁבְּבַר הֵעִידוּ עֲלֵיהֶן בב"ד קוֹדֶם שֶׁהֶחְתִּמוּ בִּשְׁטַר מַתָּנָה אוֹ לֹא נִרְאֵית הַהִיא שְׁטַר מַתָּנָה עַד אַחַר שְׁנוֹדַע פְּסוּלָן בב"ד וְאע"ג דְּזִמְּנָה קוֹדֶם יֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁמָּא הַקְּדִימוּ בְּדִפְרִישׁוּת לְעֵיל וּמיהוּ ההוּא עוּבְדָּא דְּפָרֵק זֶה בּוֹרֵר (שם דף כו.) דְּחַד אָמַר קָמֵאי דִּידִי גָּנַב כו' לְדִידִי נַפְשָׁא פְּשִׁיטָא שֵׁישׁ לְסוֹסְלוֹ לְמִפְרַע וְהֵנִי מֵעֵי לְמֵימַר אֵיכָא בֵּינַיְיהוּ לְעִנְיַן דִּינֵי נַפְשׁוֹת אוֹ לֶאֱסוֹר אִשָּׁה לְבַעְלָהּ וּלְעִנְיַן גִּיטֵּי וְקִדּוּשִׁין וְעֵדוּת הַחֹדֶשׁ דְּלִסְעָמָא דְּחִידּוּשׁ אֵין לְסוֹסְלוֹ לְמִפְרַע וּלְסָעָמָא דְּפְסִידָא דִּלְקוּחוֹת פּוֹסְלִין לְמִפְרַע לְכָל אלוּ אֶלָּא דְּדַחֵיק לְאִשְׁתּוּדּוֹעֵי דְּאֵיכָּא בֵּינַיְיהוּ לְעִנְיַן מָמוֹן:

וְהוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה וְחָזְרוּ וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה.

וְא"ת אַפִּי' לְמַאן דְּאָמַר מִכָּאן וּלְהַבָּא הוּא נִפְסָל הַקְּשָׁה דְּמִכָּל מָקוֹם אם אֵין גְּנֵיבָה אֵין טְבִיחָה וּמְכִירָה וּכְשֶׁחָזְרוּ וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה אַמַּאי מְשַׁלְּמִין ר"ל מִשּׁוּם דְּקָסָבַר הַכְּחָשָׁה תְּחִילָּה הַזָּמָה הִיא:

שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְהוֹזְמוּ. דְּאֵין שֵׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת בְּזֶה אַחַר זֶה נִפְסָל דְּאִי אע"ג דְּלְמִפְרַע הוּא נִפְסָל דְּאֵין טְבִיחָה פְּסוּלָה עַד שֶׁיְּהֵא בְּשׁוֹמֵעַ עֵדוּת שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת כְּשֵׁרִים הָיוּ כְּשֶׁהֵעִידוּ עַל הַטְּבִיחָה שֶׁהָיוּ יְכוֹלִין לַחֲזוֹר בָּהֶן עַל הָעֵדוּת שֶׁל גְּנֵיבָה דְּתוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר הָוֵה וְעַל מָה שֶׁפִּירֵשׁ בְּקוּנְטְרֵס דְּלֹא נִרְסִינַן וְהוֹזְמוּ בְּבַת אַחַת דְּבַהֲזָמָה לֹא אִיכְפַּת לָן אִי בְּבַת אַחַת אִי בְּזֶה אַחַר זֶה הָיְתָה דְּמָה מְרוּיחַ בְּקוּנְטְרֵס בַּהֲזָמַת טְבִיחָה תְּחִילָּה וְקָשֶׁה לְרַ"י מִשּׁוּם שֶׁאִם הוֹזְמוּ עַל הַגְּנֵיבָה תְּחִילָּה מוּכְחָשִׁים על הַטְּבִיחָה וְאֵין אֲנֵי אֲלִיבָּיהּ דְּאַבַּיֵי מִשְׁנֵינוּ דס"ל לְקַמָּן דְּהַכְּחָשָׁה לאו תְּחִילָּה הַזָּמָה הִיא א"כ גַּם בְּשֶׁהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה תְּחִילָּה הָווּ מוּכְחָשִׁים על הַגְּנֵיבָה מֵאַחַר שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְחוֹזֵר כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דְּמֵי כְּדַאֲמַר בְּסָמוּךְ לְרַבִּי יוֹסֵי דְּכִי הֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְהוֹזְמוּ עַל הַטְּבִיחָה בְּטֻלָּה כָּל הָעֵדוּת שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת וְחוֹזֵר כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דְּמֵי וְאם בָּאנוּ לְיַישֵׁב תִּירוּץ זֶה לִסְבָרַת אַבַּיֵי דִּלְקַמָּן דְּקָסָבַר הַכְּחָשָׁה לאו הַזָּמָה הִיא צָרִיךְ לִגְרוֹס וְהוֹזְמוּ בְּבַת אַחַת אֲבָל אֵין לְחוּשׁ שֶׁאִין הַגְּמָרָא חוֹשֶׁשׁ עַתָּה לְיַישֵׁב דִּבְרֵי אַבַּיֵי אֶלָּא בְּמָה שֶׁאָמַר לְמִפְרַע הוּא נִפְסָל וְהוֹלֵךְ וּמִתְרַחֵק לְפִי שִׁיטַת הַמַּקְשֶׁה הַסּוֹבֵר דְּהַכְּחָשָׁה תְּחִילָּה הַזָּמָה הִיא כִּדְפֵרִישׁוּת לְעֵיל וְכֵן לְקַמָּן כִּי מְשַׁנֵּי מַתְנִי' לְאַבַּיֵי אַהָא דְּאָמַר הַכְּחָשָׁה לאו תְּחִילָּה הַזָּמָה הִיא וּמוֹקֵי לָהּ כְּשֶׁהוֹזְמוּ תְּחִילָּה עַל הַטְּבִיחָה אֵין חוֹשֵׁשׁ לְתָרֵץ לְמַאי דְּאָמַר אַבַּיֵי לְמִפְרַע הוּא נִפְסָל כִּי לְפִי זֶה הָיָה צָרִיךְ לְהַעֲמִידָהּ בְּגוֹן שֶׁהֵעִידוּ בְּבַת אַחַת אֶלָּא דְּדָרֶךְ הַגְּמָרָא הוּא שֶׁאֵין חוֹשֵׁשׁ לְתָרֵץ אֶלָּא הַקּוּשְׁיָא שֶׁמַּקְשֶׁה לוֹ:

הֲרֵי זוֹ תְּמוּרַת עוֹלָה דִּבְרֵי ר"מ. בְּפ"ב דִּבְחֻלִּין (ד' ל. ושם) אָמְרֵי' הֲרֵי זוֹ תְּמוּרַת עוֹלָה וּשְׁלָמִים יֵאָכְלוּ כְּאָשָׁם אֲבִיאֵי הָכָא וְדַאי נוֹדֶה ר"מ דְּמִשּׁוּם דְּהָוֵי כְּמוֹ דְּחוּלִּ זוֹ וְאוֹתָ"כ לְחוּלִּ זוֹ מַדְּהָוֵה לֵיהּ לְמֵימַר תְּמוּרַת עוֹלָה וּשְׁלָמִים וְאָמַר תְּמוּרַת עוֹלָה שְׁלָמִים אֲבָל רָבָא פָּלִיג עֲלֵיהּ דְּקָאָמַר דַּעֲדַיִין הִיא מְחוּלֹּקֶת דְּקָסָבַר רָבָא דְּטַעֲמָא שֶׁל ר"מ מִשּׁוּם דְּדַעְתּוֹ שֶׁל אָדָם אִם יְכוֹלִין שְׁנֵיהֶם לְחוּלִּ יְחוּלִּוּ וְאִם לָאו תִּפּוֹס לְשׁוֹן רִאשׁוֹן דְּדַעְתֵּיהּ אִסְקְמֵהּ: **וְנִמְלַךְ**: תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כו'. לְמַאי דְּסָבַר נַמִּי הַשְׁתָּא דִּרְבִי יוֹסֵי סָבַר תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר דְּמִי לְאוֹ כְּדִיבּוּר דְּמִי נִרְאֶה דְּכֻלְּשֶׁהוּ לְכָךְ וְאָמַר הַיּוֹם תְּמוּרַת שְׁלָמִים וּלְמָחָר תְּמוּרַת עוֹלָה דְּאֵין דִּבְרֵיהֶן קַיָּמִים וְהָוֵי כְּמוֹ דִּבְרִים שֶׁבֵּלֵב וְדוֹקָא תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר הוּא דְּמַהְנֵי דִּלְעָנְיַן לְפָרֵשׁ דִּבְרֵיהֶן מַהֲנֵי תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר: **הֲרֵי** תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר הָוֵי. הַשְׁתָּא תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר דְּתְּמוּרָה אֵיירֵי תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר גָּדוֹל וְכֵיוָן דְּתוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר קָטָן אִית לֵיהּ וְתוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר גָּדוֹל אִין מוֹעִיל כְּלוּם אֲפִי' לְפָרֵשׁ דִּבְרֵיהֶן גָּדוֹל הֲוֵי אֶלָּא כְּאוֹמֵר הַיּוֹם תְּמוּרַת עוֹלָה וּלְמָחָר תְּמוּרַת שְׁלָמִים דְּהָוֵי כִּדְבָרִים שֶׁבֵּלֵב וְה"פ דִּבְרֵיהֶם אִם לְכָךְ נִתְכַּוְּנוּ תְּחִילָּה כְּלוּמַר שֶׁאוֹמֵר תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר קָטָן שֶׁדּוֹמֶה לִנְתִכַּוְּנוּ תְּחִילָּה כְּלָךְ דִּבְרֵיהֶן קַיָּמִים וַאֲפִי' לֹא נִתְכַּוְּנוּ נַמִּי כֵּיוָן דִּכְדִיבּוּר דְּמִי אֲבָל בְּנִמְלַךְ כְּלוּמַר שֶׁאוֹמֵר תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר גָּדוֹל כְּלוּם אֲפִי' לְפָרֵשׁ דִּבְרֵיהֶן דְּלֹא הֲוֵי אֶלָּא כְּאוֹמֵר הַיּוֹם תְּמוּרַת עוֹלָה וּלְמָחָר תְּמוּרַת שְׁלָמִים דְּהָוֵי כִּדְבָרִים שֶׁבֵּלֵב וְה"פ דִּבְרֵיהֶם אִם לְכָךְ נִתְכַּוְּנוּ תְּחִילָּה כְּלוּמַר שֶׁאוֹמֵר תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר קָטָן שֶׁדּוֹמֶה לִנְתִכַּוְּנוּ תְּחִילָּה לְכָךְ דִּבְרֵיהֶן קַיָּמִים וַאֲפִי' לֹא נִתְכַּוְּנוּ נַמִּי כֵּיוָן דִּכְדִיבּוּר דְּמִי אֲבָל בְּנִמְלַךְ כְּלוּמַר שֶׁאוֹמֵר תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר גָּדוֹל כְּלוּם אֲפִי' לְפָרֵשׁ דִּבְרֵיהֶן דְּלֹא הֲוֵי אֶלָּא כְּאוֹמֵר הַיּוֹם תְּמוּרַת עוֹלָה וּלְמָחָר תְּמוּרַת שְׁלָמִים דְּהָוֵי כִּדְבָרִים שֶׁבֵּלֵב וְה"פ נִתְכַּוְּנוּ תְּחִילָּה לְשֵׁנֵיהֶם:

כְּרֵי שְׁאִילְתָּא תַּלְמִיד לְרַב. וְהָא דְּאָמַר בְּפֶרֶק תְּפִלַּת הַשַּׁחַר (ברכות ד' כו: ושם) הַנּוֹתֵן שָׁלוֹם וְהַמַּחֲזִיר שָׁלוֹם לְרַבּוֹ גּוֹרֵם לִשְׁכִינָה שֶׁתִּסְתַּלֵּק מִישְׂרָאֵל הַיְינוּ בְּשָׁנוֹתֵן שָׁלוֹם לְרַבּוֹ כְּמוֹ לְחֲבֵירוֹ כְּמוֹ שֶׁאָמַר לֵיהּ שָׁלוֹם עָלֶיךָ וְלֹא אָמַר רַבִּי וְהָא דְּאָמַר בְּפ' ר"ע (שבת ד' פט.) כְּלוֹם יֵשׁ עֵבֶד שֶׁנּוֹתֵן שָׁלוֹם לְרַבּוֹ עֵבֶד שֶׁאנִי שֶׁאֵימָת רַבּוֹ עָלָיו וּבְשׁוֹם עִנְיָן אֵין לוֹ שָׁלוֹם.

כִּי לֵיהּ לְרַבִּי יוֹסֵי כְּדֵי שְׁאִילְתָּא תַּלְמִיד לְרַב. תִּימְהּ דְּרַב אַחָא מְדִיפְתִּי דְּאָמַר בְּפ"ק דְּמַכּוֹת (דף ו.) וּבְפֶרֶק שְׁבוּעַת הֵעֵדוּת (שבועות דף לב. ושם) תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדֵי שְׁאִילַת תַּלְמִיד לְרַב כְּמַאן דְּלֵרַבָּנַן לֵית לְהוּ כְּלָל תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר אַפִּי' כְּדֵי דִּיבּוּר קָטָן וְרַ' יוֹסֵי נַמִּי כְּתַלְמִיד לְרַב מוֹדֵי דְּלֹאו כְּדִיבּוּר דְּמִי וְהָכִי קַיְימָא לַן כְּוָתֵיהּ דְּאָמַר בְּפֶרֶק הַמּוֹצִיא יַיִן (נזיר דף כא. ושם) וְכֵן הִלְכְתָא תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דְּמִי וְהָכִי פְּסִקְנָן הִלְכְתָא בִּנְדָרִים בְּפֶרֶק בֹּרֵחַ (דף פז.) תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר כְּדִיבּוּר דְּמִי חוּץ מִמְּגַדֵּף וּמְעַבֵּד ע"ז וּמְקַדֵּשׁ וּמְגָרֵשׁ וַאֲפִי' בְּכִבְדִ שְׁאִילַת תַּלְמִיד לְרַב כְּרֵישׁ לְקִישׁ וּכְרַב אַחָא דְּמַסְקִי בְּהַעֲדוּת (דף ה.) וּדְשַׁבּוּעַת הֵעֵדוּת (שבועות דף לב.) וְשִׁיעוּר כְּדֵי שְׁאִילַת שָׁלוֹם תַּלְמִיד לְרַב מְפֹרָשׁ ר"ת דְּהַיְינוּ טַעֲמָא דִּכְשֶׁאָדָם מְעִיד עֵדוּת אִי עוֹסֵק בְּמִקְרָא וּמְמַהֵר וְחֲבֵירוֹ נוֹתֵן לוֹ שָׁלוֹם אוֹ רַבּוֹ ע"כ יֵשׁ לְהָשִׁיב וּלְהַפְסִיק כְּדַאָמַר בְּרָכוֹת (ד' ה.) הַנּוֹתֵן שָׁלוֹם לַחֲבֵירוֹ וְאֵין מַחֲזִיר נִקְרָא גַּזְלָן שֶׁנֶּאֱמַר גְּזֵילַת הֶעָנִי בְּבָתֵּיכֶם וּלְכָךְ תִּיקְנוּ חֲכָמִים שֶׁלֹּא יְהֵיֶה זֶה חָשׁוּב הַפְסֵק וְכֵן מוּכָח בְּגִיטִּין (ד' כ.) דְּקָאָמַר תּוֹב לֵיהּ שְׁבָקֵהּ רַוּחֵהּ לְתַלְמִיד וּמִיהוּ בְּפ' בְּחֵרֶב דַּעֲדָרִים (ד' פז.) אֵין מְתַיְשִׁב טַעַם זֶה לְעִנְיַן קְרִיעָה דִּכְסָבוּר שָׁמַת וְקָרַע וְאַחַ"כ מַת אִם מֵת תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר יָצָא יְדֵי קְרִיעָה וְהָכָא נַמִּי לֵיהּ לְמֵימַר דְּלֹא יָצָא יְדֵי קְרִיעָה וְאִם לָאו לָא יָצָא אֶלָּא כְּגוֹן שֶׁשָּׁמַע שִׁיעוּר זֶה וְחָשַׁב לְעִנְיַן קְרִיעָה שֶׁכְּבָר מֵת אֲבִיו לֹא דְּאִם כֵּן הַשְׁתָּא דְּתוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר יָצָא יְדֵי קְרִיעָה אֲפִי' כְּשֶׁשָּׁמַע שִׁיעוּר זֶה לְעִנְיַן קְרִיעָה דְּהָכָא נַמִּי מִיחָא לֵיהּ דְּאִם כֵּן מַאי אִירְיָא תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר יָצָא יְדֵי קְרִיעָה וְאִם לָאו לָא יָצָא אֶלָּא כְּגוֹן שֶׁשָּׁמַע שִׁיעוּר זֶה וְחָשַׁב לְעִנְיַן קְרִיעָה וְאִם כֵּן הַשְׁתָּא דְּתוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר נַמִּי מִיחָא לֵיהּ דְּאִם כֵּן מַאי אִירְיָא תּוֹךְ כְּדֵי דִּיבּוּר

מְדַסְּמָא בְּמֵימֶיךָ וְהַזָּמָה רֵישָׁא נַמִּי בְּמֵימֶיךָ דְּקָתָנֵי סֵיפָא מְעִידִנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי שֶׁהִפִּיל אֶת שֶׁן עַכְּדוֹ וְסִימָא אֶת עֵינוֹ שֶׁהֲרֵי הָעֶבֶד אוֹמֵר כֵּן וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִין מְשַׁלְּמִין דְּמֵי עַיִן לָרַב הֵיכִי דָּמֵי אִי דְּלֹא קָא מוֹדוּ לְהוּ בַּתְרָאֵי בְּחַבָּלָא כְּלָל דָּמֵי כּוֹלֵיהּ עֶבֶד לָרַב בָּעֵי שְׁלוּמֵי לֵיהּ אֶלָּא פְּשִׁיטָא דְּקָא מוֹדוּ כּוֹלְהוּ בְּחַבָּלָא וּדְקָא אַפְכִּינַן וְאָמְרִינַן וְהֵיכִי דָּמֵי אִי דְּקָא מֵאַחֲרֵי אֲחוֹרֵי הָנֵי בַּתְרָאֵי אַפַּתְאֵי דָּמֵי עֶבֶד לָרַב בָּעֵי שְׁלוּמֵי דִּכְי מַחֲיֵיבִי לֵיהּ לְגַבְרָא אַפַּתְאֵי גַּבְרָא לָאו בַּר חִיּוּבָא הוּא אֶלָּא דְּקָא מְקַדְּמֵי קְדוּמֵי הָנֵי בַּתְרָאֵי וְאִי דְּלֹא עָמַד בְּדִין אַפַּתְאֵי דָּמֵי כּוֹלֵיהּ עֶבֶד לָרַב בָּעֵי שְׁלוּמֵי לֵיהּ דְּאַפַּתְאֵי גַּבְרָא לֹא מִיחַיֵּב אֶלָּא דְּעָמַד בְּדִין

הָנֵי ליה לאו שניתן לאוזהרת מיתת ב"ד. אבל אי אין נהרגין לא חשיב לאו שניתן לאוזהרת מיתת ב"ד ותימה ר"י דבבכל גמרא משמע אפי' התרו בו למלקות ולא למיתה דאע"ג שלעולם לא יבא לידי מיתה דיחוד מיתה כיון שלא התרו בו למיתה חשיב לאו שניתן לאוזהרת מיתת ב"ד ובפרק מי שהחשיך (שבת דף קנד. ושם ד"ה בלבו) אמר דאין לוקין על לאו דמחמר משום דהני לאו שניתן לאוזהרת מיתת ב"ד לשאר מלאכות אע"ג דבמחמר אין בו חיוב מיתה בפ"ק דעירובין (דף יז:) אמר דאין לוקין בתחומין דהני אוזהרה נמי לחוצאה ואפי' מאן דפליג נמי לא קאמר אלא משום דמי כתיב אל יוציא אל יצא כתיב אע"פ שאין מיתה בתחומין אפילו למ"ד דאוריית' ותי' ר"י דשאני לאו דלא תענה דגלי ביה קרא דלקי מדהויה אם בן הכות הרשע כדאמרינן ברישׁ מכות (דף ג: ושם) וכיון דגלי קרא מוקמינן ליה בקרא בפקום שאין יכול לבא לידי חיוב מיתה כי ההיא דהתם דמעידין שהוא בן גרושה או בן חלוצה או כמו עדים שהוכחשו בנפש למ"ד אין נהרגין כשהזמו בה עדים שהוכחשו לבסוף אבל למ"ד נהרגין אין סברא להעמיד בו הפסוק כיון שיכול לבא לידי חיוב מיתה וכי פריך התם דת"ש מלא תענה פי' ולמ"ל קרא דהויה אם בן הכות הרשע ומשני משום דתה לשניני משום דה"ל לאו שאין בו מעשה דהויה לאו שניתן לאוזהרת שם) לאו שאין בו מעשה לקי אלא דבעלמא לא לקי ואפי' דת"ר דנפקא ליה אזהרה לעדים זוממים מקרא אחרינא בפ"ק דמכות (ד' ה:) ואע"ת דהשתא דמשני משום דה"ל לאו שאין בו מעשה לא אתי אליבא דר' יהודה דאמר שם) לאו שאין בו מעשה לוקין עליו וי"ל דדחוק טפי לשנויי כר"מ משום דאיירי התם שם). בסיפא גבי מאתים זו וגבי מלקות משמע דבבן גרושה או בן חלוצה מודה א"נ אתי התוא שיגיע כרבי יהודה דהא טעמא דרבי יהודה דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו משום דגמר ממוציא ש"ר ומעדים זוממין בבגין אב ואי לאו דגלי בעדים זוממין מוקמינן אם בן הכות הרשע והוה אמרי' בבל תוכיחי דילאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו וא"ת דההיא שיגיע היכי אתי אליבא דר"מ והא לר"מ בלא והיה אם בין הכות הרשע ידעינן דלקו עדים זוממין את"ש שאין בו מעשה דגמרינן ממוציא ש"ר כי היכי דגמר בפ"ק דמכות (שם:) ממוציא ש"ר דעדים זוממין לוקין ומשלמין ר"ל דאע"ג דגמר ממוציא ש"ר היינו דוקא לענין שלוקין ומשלמין משום דאיכא לאוקמי כדי רשעתו לדרקאי אחריתי כדאיתא באלו נערות (כתובות דף לב.) אבל לענין לאו שאין בו מעשה דילפינן מלעשות באלו הן הלוקין (מכות ד' יג:) דבענין לאו שיש בו מעשה לא הוה גמרינן ממוציא ש"ר אי לאו דגלי קרא בהדיא ועוד ר"ל דמוציא את הרשע כדאמר בכתובות פרק נערה (ד' מו.) דגמר ויסרו מויסרו בו' והא דאמר בפ"ק דמכות (ד' ה:) ורבנן האי לא תענה מאי דרשי ביה ההוא מיבעי ליה לאוזהרת עדים זוממין פי' ולהכי לא לקי אלא ארבעים במעידים על פלוני שחייב מלקות לא בעי למימר דלא לקי אלא תענה משום דהוי לאו שניתן לאוזהרת עדים זוממין דמשום הכי לקי אלא משום דלא עבד מעשה כמעידים שחייב לפלוני מאתים זו אי לאו כדי רשעתו היה לוקין ומשלמין אלא ר"ם ההוא מבעי ליה לאוזהרת עדים זוממין דמשום כאשר זמם לא לקו כשמעידים על פלוני שחייב מלקות אלא משום לא תענה דלא ענש התכתוב אא"כ הזהיר הלכך אלאו דלא תענה לא לקי משולמין משום עדות שקר שהעידו ומשום כאשר זמם ותרוייהו משום לאו אחד אבל במעידים שהוא בן גרושה או בן חלוצה. **כי** אתא עד אחד מצטרף בהדיה. למ"ד סנהדרין (ד' ל.) אין עדותן מצטרפת עד שיעידו שניהם כאחד הני הכא השני מצטרף בהדיה היינו שיעידו שניהם בב"ד:

משום

ניפוק בעינו ונשני. ולעולם דמי לא ניתב ליה: **מאי לאו שהשוו על הנגיבה.** שגבב באחד ונתחייבו בכפל הרי חמשה: **ובשלוגמא.** דאכני ורבא פליגי נמי ר' יוחנן ור' אלעזר: **ת"ר עדים שהוכחשו בנפש.** ולא הזמה: **מ"ט.** משום לא תענה ואע"ג דלאו שאין בו מעשה הוא הא מייתי בהדיה במס' מכות (ד' ב:) דמלקות בעדים זוממין כתיב מהדדיתו (את) הצדיק וגו': **ואי ס"ד.** לר"א אם הזמו אחרי כן נהרגין כי לא הזמו אמאי לוקין: **[הוה ליה לאו שניתן לאוזהרת בני].** שלא יעשה כך שלא ימיתוהו בית דין: **ואין לוקין עליו.** דמיתת ב"ד הוא עונשו של לאו: **מאי חזית דסמכת בו.** בשלמא הזמה חידוש גזירת הכתוב הוא אבל הכחשה לאו חידוש [כשתקרה] גופה של עדות הוא דכתביה רחמנא: **בבא היזו ברבלי.** אותו שאמר עליו שהוא נהרג בא חי ברבלי לקבינהו: **מתני' משלם תשלומי כפל.** דהאיכא שהרי אגניבה: **ואינו משלם ד' וה'.** על הודאת עצמו דמודה בקנס פטור: **וגנב וטבחו בשבעה.** פטור אשבויה דדני מתחייב בגנבה ופטור: **ומת אביו.** והוא יורשו ולא הויא טבילה כוליה בראשונה: **גנב וקהקדי.** כי קא טבח דהקדש טבח ולא דבעלים: **ר"ש אומר כו'.** בגמרא מפ' אהדיא: **גמ' ע"פ עד אחד פשיטא.** בשלמא ע"פ עצמו אצטריך לאשמועינן דמודה בקנס פטור אלא ע"פ עד אחד למה לי: **כי אתי עד אחד מצטרף.** דהלכה כר' יהושע בן קרחה דאמר סנהדרין (ד' ל.) שומעין דבריו של זה היום ושקיבא חבירו למחר שומעין את דבריו: **כי אתו עדים מחייב.** וכי אמרי' דמודה בקנס פטור היכא דלא באו עדים אחרי כן: **שבו.** שם העבד: **והיה שמח.** לפי שעבד כשר היה והיה מתאוה לשחרורו אלא שהשתרר עבדו עובר בעשה: **שבבר אין לך עדים.** דעל פי עצמך לא תשלם קנס: **הא יש לו עדים.** ואתו בתר הודאה חייב:

שלא

ניפוק בעינו ונשני. וליעולם דמי לא ניתב ליה: מאי לאו שהשוו על הנגיבה. שגבב באחד ונתחייבו בכפל הרי חמשה: ובשלוגמא. דאכני ורבא פליגי נמי ר' יוחנן ור' אלעזר: ת"ר עדים שהוכחשו בנפש. ולא הזמו: מ"ט. משום לא תענה ואע"ג דלאו שאין בו מעשה הוא הא מייתי בהדיה במס' מכות (ד' ב:) דמלקות בעדים זוממין כתיב מהדדיתו (את) הצדיק וגו': ואי ס"ד. לר"א אם הזמו אחרי כן נהרגין כי לא הזמו אמאי לוקין: [הוה ליה לאו שניתן לאוזהרת בני]. שלא יעשה כך שלא ימיתוהו בית דין: ואין לוקין עליו. דמיתת ב"ד הוא עונשו של לאו: מאי חזית דסמכת בו. בשלמא הזמה חידוש גזירת הכתוב הוא אבל הכחשה לאו חידוש [כשתקרה] גופה של עדות הוא דכתביה רחמנא: בבא היזו ברבלי. אותו שאמר עליו שהוא נהרג בא חי ברבלי לקבינהו: **מתני' משלם תשלומי כפל.** דהאיכא שהרי אגניבה: **ואינו משלם ד' וה'.** על הודאת עצמו דמודה בקנס פטור: **וגנב וטבחו בשבעה.** פטור אשבויה דדני מתחייב בגנבה ופטור: **ומת אביו.** והוא יורשו ולא הויא טבילה כוליה בראשונה: **גנב וקהקדי.** כי קא טבח דהקדש טבח ולא דבעלים: **ר"ש אומר כו'.** בגמרא מפ' אהדיא: **גמ' ע"פ עד אחד פשיטא.** בשלמא ע"פ עצמו אצטריך לאשמועינן דמודה בקנס פטור אלא ע"פ עד אחד למה לי: **כי אתי עד אחד מצטרף.** דהלכה כר' יהושע בן קרחה דאמר סנהדרין (ד' ל.) שומעין דבריו של זה היום ושקיבא חבירו למחר שומעין את דבריו: **כי אתו עדים מחייב.** וכי אמרי' דמודה בקנס פטור היכא דלא באו עדים אחרי כן: **שבו.** שם העבד: **והיה שמח.** לפי שעבד כשר היה והיה מתאוה לשחרורו אלא שהשתרר עבדו עובר בעשה: **שבבר אין לך עדים.** דעל פי עצמך לא תשלם קנס: **הא יש לו עדים.** ואתו בתר הודאה חייב:

שלא

שלשה בעדי עדות גניבה קיימת ונשבעו ונתחייבו בכפל הרי חמשה: **ובשלוגמא.** דאכני ורבא פליגי נמי ר' יוחנן ור' אלעזר: **ת"ר עדים שהוכחשו בנפש.** ולא הזמו: **מ"ט.** משום לא תענה ואע"ג דלאו שאין בו מעשה הוא הא מייתי בהדיה במס' מכות (ד' ב:) דמלקות בעדים זוממין כתיב מהדדיתו (את) הצדיק וגו': **ואי ס"ד.** לר"א אם הזמו אחרי כן נהרגין כי לא הזמו אמאי לוקין: **[הוה ליה לאו שניתן לאוזהרת בני].** שלא יעשה כך שלא ימיתוהו בית דין: **ואין לוקין עליו.** דמיתת ב"ד הוא עונשו של לאו: **מאי חזית דסמכת בו.** בשלמא הזמה חידוש גזירת הכתוב הוא אבל הכחשה לאו חידוש [כשתקרה] גופה של עדות הוא דכתביה רחמנא: **בבא היזו ברבלי.** אותו שאמר עליו שהוא נהרג בא חי ברבלי לקבינהו: **מתני' משלם תשלומי כפל.** דהאיכא שהרי אגניבה: **ואינו משלם ד' וה'.** על הודאת עצמו דמודה בקנס פטור: **וגנב וטבחו בשבעה.** פטור אשבויה דדני מתחייב בגנבה ופטור: **ומת אביו.** והוא יורשו ולא הויא טבילה כוליה בראשונה: **גנב וקהקדי.** כי קא טבח דהקדש טבח ולא דבעלים: **ר"ש אומר כו'.** בגמרא מפ' אהדיא: **גמ' ע"פ עד אחד פשיטא.** בשלמא ע"פ עצמו אצטריך לאשמועינן דמודה בקנס פטור אלא ע"פ עד אחד למה לי: **כי אתי עד אחד מצטרף.** דהלכה כר' יהושע בן קרחה דאמר סנהדרין (ד' ל.) שומעין דבריו של זה היום ושקיבא חבירו למחר שומעין את דבריו: **כי אתו עדים מחייב.** וכי אמרי' דמודה בקנס פטור היכא דלא באו עדים אחרי כן: **שבו.** שם העבד: **והיה שמח.** לפי שעבד כשר היה והיה מתאוה לשחרורו אלא שהשתרר עבדו עובר בעשה: **שבבר אין לך עדים.** דעל פי עצמך לא תשלם קנס: **הא יש לו עדים.** ואתו בתר הודאה חייב:

שלא

ניפוק בעינו ונשני סימא את עינו ניפוק בעינו ונשני אמר אצי דבר עינו ונפיל את שינו ניפוק בעינו ונשני אמר אצי דבר עינו ונפיל את שינו ניפוק בעינו ונשני אמר אצי דבר עינו **עלויה אמר קרא תחת עינו ולא תחת עינו ושינו תחת שינו ולא תחת שינו ועינו אמר רב אידי בר אבין אף אנן נמי תנינא גנב ע"פ שגנב וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממין משלמין לו את הכל מאי לאו דהשתא על הגניבה וחזרו והעידו על הטבוחה וחזמו על הגניבה וחזרו והזמו על הטבוחה והא כיון שהזמו על הגניבה לגבי טבוחה היה להו מוכחשין וקתני משלמין לו את הכל ואי ס"ד הכחשה לאו תחילת הזמה היא אטבוחה אמאי משלמין אלא לאו ש"מ הכחשה תחילת הזמה היא אמרי הכא במאי עסקינן בגון שהזמו על הטבוחה תחילה ובפלוגתא עדים שהוסיפו ולבסוף הוזמו ר' יוחנן ור"א חד אמר אין נהרגין וחד אמר הן נהרגין תסתיים דר"א הוא דאמר אין נהרגין ר"א עדים שהוכחשו בנפש לוקין ואי ס"ד ר"א הוא דאמר נהרגין אמאי לוקין הוה ליה לאו שניתן לאוזהרת מיתת ב"ד ולכל לאו שניתן לאוזהרת מיתת ב"ד אין לוקין עליו אלא לאו ש"מ ר"א הוא דאמר אין נהרגין תסתיים לוקין תרי ותרי נינהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אמר אביי בבא הרוג ברבלי: **מתני'** גנב ע"פ שנים וטבח ומכר ע"פ עד אחד או ע"פ עצמו משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ד' וה' גנב וטבח בשבת גנב וטבח לע"ז גנב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח ומכר גנב והקדיש ואח"כ טבח ומכר ואח"כ מת אביו משלם תשלומי ד' וה' ר"ש אומר קדשים שחייב באחריותם פטור: **גמ'** על פי עד אחד פשיטא אמרי הא קמ"ל ע"פ עצמו דומיא דע"פ עד אחד מה ע"פ [עד] אחד כי אתי עד אחד מצטרף בהדיה מיחייב ע"פ עצמו נמי כי אתו עדים מיחייבי לאפוקי מדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור: גופא אמר רב הונא אמר רב מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור: איתיביה רב חסדא לרב הונא מעשה בר"ג שפימא את עין טבי עבדו והיה שמח שמחה גדולה מצאו לר' יהושע אמר לו אי אתה יודע שטבי עבדי יצא לחירות אמר ל"א שמפיתי את עינו אמר לו אין בדברייך כלום שכבר אין לו עדים הא יש לו עדים חייב ושמעינן מינה מודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב א"ל שאני ר"ג דילא בפני ב"ד אודי וקא ר' יהושע אב בית דין הוה

שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין חָוָה. לֹא הָיוּ בֵּית דִּין יוֹשְׁבִין וְלֹא מְקוֹם יְשִׁיבַת ב"ד חָוָה אֶלָּא בְּשׁוּק הוֹדָה לוֹ: שֶׁכְּבָר הוֹדִיתָ. מִשֶּׁמָּא אֲפִילּוּ אָתוּ עֵדִים בְּתַר הָכֵי פְּטוּר: תְּמַצֵּא בְּדַיָּנִין פָּרֵט לְמְרַשִּׁיעַ אֶת עַצְמוֹ. וְהָאי קְרָא לְמ"ל מֵאֲשֶׁר יַרְשִׁיעוּן אֱלֹהִים נַפְקָא פָּרֵט לְמַרְשִׁיעַ אֶת עַצְמוֹ אֲבָל לְאו שְׁמַע מִינָּהּ חַד לְמוֹדָה בְּקָנָס וְלֹא בְּעֵדִים וְחַד לְמוֹדֶה בְּקָנָס וְאַחֲרֵי כֵּן בָּאוּ עֵדִים: מֵיצַי לֵיהּ לְמֵימַר. לְחַיֵּב בְּפֵל לְגַבֵּי עַצְמוֹ דְּדַרְשִׁינַן כְּלָל וּפְרָט מִדְּמַצְּא תְּמַצֵּא כְּדַתָּנָא דְּבֵי חִזְקִיָּה: נִגְחִי. וְחַיֵּב עַצְמוֹ בְּקָרֶן: אֲבָל לֹא מִבְּחִי וְלֹא מְכָרְתִּי. דְּמִדְּלִית בְּפֵל מִינַּיהוּ חֲדָא לֵיהּ תְּשִׁלּוּמֵי שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעָה וְהָנֵי לֹא כְּתִיבִי: וַיְעִידוּ. לְאַחַר שֶׁהוֹדָה וְיִתְחַיֵּב בְּקָנָס. שֶׁכְּבָר הוֹדִיתָ. וְהָאי תַּנָּא הִיא. דְּהָא לֹא מְצֵי לְמֵימַר דְּתַנָּא קַמָּא קָאֵי בְּוַותִּיהּ דְּהַשְׁתָּא וְמַה הָכָא דְּשָׁמַע שְׁמַשְׁמְשִׁין וּבְאִין וּמַחֲמַת בִּיעְוַותִּייהוּ אוֹדִי פָּטַר לֵיהּ וְאַף ע"ג דְּדִדְרִי אָתוּ כָּל שֶׁכֵּן מוֹדֶה מֵעַצְמוֹ וְאח"כ בָּאוּ: לְרַב מִי לֵימָא. מִי אִיכָּא תַּרְוַיְיהוּ לֵיהּ לְאוֹקְמֵי מִילְתֵיהּ דְּתַנָּאֵי אוֹ דִלְמָא לְשִׁנּוּיֵי לֵיהּ: אֶלָּא מֵעַתָּה. אֲלֵימָא בַּר ר' שִׁמְעוֹן אֵלִיבֵיהּ דְּלֵיהּ. אֶלָּעָזָר בַּר ר' שִׁמְעוֹן בֵּין רָאָה עֵדִים שֶׁמְּמַשְׁמְשִׁין וּבְאִין לְמוֹדֶה מֵעַצְמוֹ בְּלֹא פַּחַד עֵדִים: מִכְּתָבְרָא מִילְּתֵיהּ דְּרַב. דְּפָטַר אֲפִילּוּ אִם בָּאוּ עֵדִים: בְּאוֹמֵר נְגַחְתִּי. דְּחַיֵּיב עַצְמוֹ לְשַׁלֵּם קֶרֶן מֵיקַל בְּהוֹדָאָה הִלְכָךְ הוֹדָאָה גְּמוּרָה הִיא וּמְשַׁלֵּם אַף בְּאוֹ עֵדִים עַצְמוֹ מְשַׁלֵּם. בְּהוֹדָאָה דְּטִבְיחָה לֹא הָיָה מְחַיֵּיב עַצְמוֹ בִּכְלוּם שֶׁהֲרֵי יוֹדֵעַ שֶׁהַמּוֹדֶה בְּקָנָס פָּטוּר הִלְכָךְ לְאו הוֹדָאָה הִיא וּמְשַׁלֵּם אִם בָּאוּ עֵדִים וְלֹא אָמְרִינַן מוֹדֶה בְּקָנָס וּבָאוּ עֵדִים פָּטוּר אֶלָּא הֵיכָא דְּאָמַר קָרֵן מִמּוֹנָא בְּהוֹדָאָתוֹ וּמִתְכַּוֵּין לְהַחְזִיר מִמּוֹן: אָמַר רָבָא גַּרְסִינַן וְלֹא גַּרְסִינַן אָמַר לֵיהּ קַפְחַתִּינוּ לְכִבְדִי רַב רַב הַמְנוּנָא קָרֵי כִּבְדִי רַב דְּרַבָּמֵי בַּפ"ק דְּסַנְהֶדְרִין (דף יז:): [קַפְחַתִּינוּ]. יֵשׁ בִּידֵי תְּשׁוּבָה לְקַפֵּחַ דְּבָרִיו: דְּהָא רַבָּן נַמְלִיאֵל. בְּהוֹדָאָה שְׁפִיפָא אֶלָּא קָנָס וְכִי מוֹדֶה מִפֹּטֶר עַצְמוֹ מִכְּלוּם הָיָה דְּאִין כֵּאן לְעִיל דְּאוֹתָבֵיהּ רַב חִסְדָּא לְרַב הוּנָא מִינַּהּ מִדְּוַקָּא דִּכְתַב אִין לְךָ עֵדִים הָא אִתּוּ עֵדִים מְחַיֵּיב: וְלֹא שָׁנִי לֵיהּ. רַב הוּנָא לְמֵימַר דְּשַׁאנִי רַבָּן גַּמְלִיאֵל דְּפוֹטֵר עַצְמוֹ מִכְּלוּם דְּהָנֵי וְכִי דְּאִי גּוּנְיָא צְרִיכָא לֵיהּ לְאוֹקְמֵי בְּחוֹרֵשׁ לְבֵית דִּין דְּאִם בְּבֵית דִּין מִיפְטַר לֵיהּ בְּהַהוּא הוֹדָאָה אֲלִיבָּא דְּרַב: שֶׁהֲרֵי חַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן. בְּהוֹדָאָה רִאשׁוֹנָה הִלְכָךְ נִפְטַר מִן הַכְּפֵל וְכֵינָן דְּלִיכָּא בְּפֵל תּוֹ לֹא מְחַיֵּיב בְּאַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה: שֶׁהֲרֵי פָּטַר עַצְמוֹ מִכְּלוּם. כְּלוּמַר אֵין זֶה הוֹדָאָה שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ בָּא לְהַקְשִׁיב כְּלוּם בְּהוֹדָאָתוֹ דְּיוֹדֵעַ הוּא דְּמוֹדֶה בְּקָנָס פָּטוּר הִלְכָךְ לְפִטּוּר עַצְמוֹ נִתְכַּוֵּין: לָמָּה לִי דְּקָתָנֵי. הֵכִי הַוֹּאיל וְאָתָא לְאַשְׁמוּעִינַן דְּמוֹדֶה בְּקָנָס פָּטוּר לְשַׁמְעִינַן בֵּין בְּכִפֵּל וּבֵין בְּד' וְחַמִּשָׁה וְנִיתְנֵי גְּנֵב וְטָבַח וּמָכַר ש"פ עַד אֶחָד אוֹ ש"פ עַצְמוֹ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא קֶרֶן אֶלָּא לְאו ש"מ לְהָכֵי לֹא נָקְטִי הוֹדָאָה גַּבֵּי קֶרֶן וּכְפֵל דְּבָעֵי לְמֵימְרִי ש"פ עַצְמוֹ דְּמוֹדֶה בְּקָנָס פָּטוּר אֲתוֹ עֵדִים פָּטוּר אֲבָל הַשְׁתָּא דְּלֹא אוֹדֵי בְּקֶרֶן דִּשְׁנֵי עֵדִים שֶׁהֵעִידוּ עַל הַגְּנֵיבָה חַיִּיבוּהוּ מַחַיֵּיב אַף בְּאַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה לְכִי אָתוּ

ה"ג אֶלָּא לָאו הָא קמ"ל גֶּנֶב עַל פִּי שָׁנִים וְטָבַח וּמָכַר ע"פ עַצְמוֹ או ע"פ אָחָד דְּלָא חַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן הוּא דְּאָמְרִינַן ע"פ עַצְמוֹ כו'. כְּלוֹמַר בְּבֵי הָאי גְּוונָא הוּא דְּאָמַר דּוּמְיָא דְּעֵד אֶחָד לְחַיְּבֵיהּ כִּי הֲדָר אָתוּ שְׁנֵי עֵדִים דְּגַנְבָה עַצְמוֹ מוֹדֶה לוֹ אָמְרִינַן דּוּמְיָא דְּעֵד אֶחָד: נִיצְבִי גַּנְבִתִּי אוֹ שֶׁאָמַר שְׁבוּעָה בְּתִי'. פְּשׁוּט מִמַּשְׁנָתֵנוּ מִינָּה תַּרְתֵּי דְּאֵע"ג דְּלֹא הוֹדָה אֶלָּא שְׁטִיבְחָהּ וּפָטַר עַצְמוֹ מִכְּלוּם הָוֵי הוֹדָאָה אֶלָּא מִדְּלָא תָּנֵי הָכִי ש"מ טַעֲמָא דְּאָמַר גְּנַבְתִּי כו': לֵימָא בְּתַנָּאֵי. הוֹדָאָה וּשְׁטִיבְחָהּ אִי הוֹדָאָה הָוְיָא בְּלָא הוֹדָאָה דְּגַנְבָה דִּלְמָא מְחַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן לְפוֹטְרוֹ אִם בָּאוּ עֵדִים או לָא: בְּטָלָה בּוֹלָהּ. דְּרִבִּוֹן דְּלָא גָּנַב לֹא שָׁבַח וְהָרִאשׁוֹנִים מְשַׁלְּמִין בְּפֶשׁ וְהוּא פְּטוּר וְהָאַחֲרוֹנִים פְּטוּרִין: הוֹזְמוּ עֲדֵי טְבִיחָה. וְלֹא עֲדֵי גְּנֵיבָה: וְזֶהוּ שֶׁמְּשַׁלְּמִין שְׁלֹשָׁה. לְגַנֵּב: אֵילִימָא אֲרִישָׁא.

בְּרַיְיתָא תַּנְיָא דְּאָמְרִי
לֹא הֲבִיא מַתְנִיתִין דְּפֶרֶק בְּתְרָא
דְּשָׁבוּעוֹת (דף מט. ושם) דְּלָעִיל וְדַאי נִיחָא שַׁמְבִיא
בְּרַיְיתָא לְפִי שֶׁצָּרִיךְ לְדָקְדֵּק מִסֵּיפָא דְּר"א בְּר'
שִׁמְעוֹן דְּלֹא מַתְנֵיא בְּמַתְנֵי' דְּשָׁבוּעוֹת אֲבָל הָכָא
אֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק כְּלָל מִסֵּיפָא וְי"ל דְּאָמַתְנֵי'
דְּשָׁבוּעוֹת יָדַע שִׁפּוּר דְּאִיבָּא לְדַחוּיֵי דְּהוֹיָא גּוּפָהּ
קמ"ל דְּדָקָאָמַר בְּסָמוּךְ אֲבָל בְּרַיְיתָא שְׁמוֹסֶפֶת עַל
הַמִּשְׁנָה סָבוּר דְּקמ"ל דְּהוֹדָאָה דְּטְבִיחָה לָאו
הוֹדָאָה הִיא:

תשלום

אֶלָּא לָאו הָא קמ"ל גֶּנֶב עַל פִּי שָׁנִים וְטָבַח עַל פִּי עֵד
אֶחָד או עַל פִּי עַצְמוֹ הוּא דְּלָא מְחַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן
הוּא דְּאָמְרִינַן ע"פ עַצְמוֹ דּוּמְיָא דְּע"פ עֵד אֶחָד מָה
ע"פ עֵד אֶחָד כִּי אָתֵי עֵד אֶחָד מְצָטְרֵף בַּהֲדֵיהּ מְחַיֵּב
עַל פִּי עַצְמוֹ נַמִּי כִּי אָתוּ עֵדִים מְחַיֵּב אֲבָל גֶּנֶב גֶּנֶב וְטָבַח
וּמָכַר ע"פ עֵד אֶחָד או ע"פ עַצְמוֹ דְּחַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן
לֹא אָמְרִינַן עַל פִּי עַצְמוֹ דּוּמְיָא דְּעַל פִּי עֵד אֶחָד
בְּרַיְיתָא דְּתַנְיָא רָאָה עֵדִים שֶׁמְּמַשְׁמְשִׁין וְבָאִין וְאָמַר
גָּנַבְתִּי אֲבָל לֹא טְבַחְתִּי וְלֹא מְכַרְתִּי אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא
קֶרֶן לָמָּה לִי לְמֵימַר וְאָמַר גָּנַבְתִּי אֲבָל לֹא טְבַחְתִּי

וְלֹא מְכַרְתִּי נִיתְנִי או גָּנַבְתִּי או טְבַחְתִּי וּמְכַרְתִּי אֶלָּא הָא קמ"ל סַעֲמָא דְּאָמַר גָּנַבְתִּי הוּא
דְּחַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן דְּפָטוּר אֲבָל אָמַר לֹא גָּנַבְתִּי וּבָאוּ עֵדִים שֶׁגָּנַב וְחָזַר וְאָמַר טְבַחְתִּי וּמְכַרְתִּי
וּבָאוּ עֵדִים שֶׁטָּבַח וּמָכַר דְּלָא חַיֵּיב עַצְמוֹ בְּקֶרֶן חַיֵּיב אַלְמָא הוֹדָאָה מְטַבְּטֶלֶת לָאו הוֹדָאָה הִיא
אָמְרֵי לֹא הִיא גּוּפָהּ קמ"ל דְּבֵינְן דְּאָמַר גָּנַבְתִּי אע"ג דְּאָמַר לֹא טְבַחְתִּי וְלֹא מְכַרְתִּי וּבָאוּ עֵדִים
שֶׁטָּבַח וּמָכַר פָּטוּר מֵאי טַעֲמָא תַּשְׁלוּמֵי (אַרְבַּע) חֲמִשָּׁה אָמַר רַחֲמָנָא וְלֹא תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה
וְלֹא תַּשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה לֵימָא כְּתַנָּאֵי הָיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין שֶׁגָּנַב וְהֵיוּ שְׁנַיִם מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁטָּבַח
וּמָכַר הוֹזְמוּ עֲדֵי גְּנֵיבָה עֲדוּת שֶׁטָּבַח מְקָצָתָהּ בְּטֵלָה כּוּלָּהּ הוֹזְמוּ עֲדֵי טְבִיחָה הוּא מְשַׁלֵּם
תַּשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה וְלֹא תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה אָמְרֵי סוֹמְכוֹס אֲמַרְתָּ חַן מְשַׁלְּמִין כֹּפֶל
לְסוֹמְכוֹס עֲדוּת שֶׁטָּבַח מְקָצָתָהּ בְּטֵלָה כּוּלָּהּ וְאִלָּא מַאי פְּשִׁיטָא שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם
תַּשְׁלוּמֵי כֹּפֶל אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר גָּנַבְתִּי וְטָבַחְתִּי וּמְכַרְתִּי מִיהוּ לֹא בְּפָנֶיךָ גָּנַבְתִּי וְאֵיתִי
סָהֲדֵי וְאָמְרִי לֵיהּ גָּנַבְתָּ וְטָבַחְתָּ וּמְכַרְתָּ בְּפָנֵינוּ אֶלָּא בְּפָנֶיךָ גָּנַבְתִּי וְאֵיתִי סָהֲדֵי וְאָמְרִי
לֵיהּ גָּנַבְתָּ וְאָמַר לְהוּ גָּנַבְתִּי וְטָבַחְתִּי וּמְכַרְתִּי מִיהוּ לֹא בְּפָנֵיכֶם גָּנַבְתִּי אֶלָּא בְּפָנֵי פְּלוֹנִי
וּפְלוֹנִי וְאֵיתֵי סָהֲדֵי וְאָמְרִי לֵיהּ גָּנַבְתָּ וְאַמַּאי פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי וְאִסְתְּהִידוּ בֵּיהּ דְּגָנַב וְטָבַח
וּמָכַר וּבְהָא קָמְיְפְלְגִי דְּרַבָּנָן סָבְרֵי הַיְינוּ לֵיהּ עֵדוּת שֶׁאֵי אַתָּה יָכוֹל לְהַזִּימָהּ וְכָל עֵדוּת שֶׁאֵי
אַתָּה יָכוֹל לְהַזִּימָהּ לֹא הַיְינוּ לֵיהּ עֵדוּת וְסוֹמְכוֹס סָבַר עֵדוּת שֶׁאֵי אַתָּה יָכוֹל לְהַזִּימָהּ הַיְינוּ לֵיהּ עֵדוּת
וְהָא קָיְימָא לָן דְּעֵדוּת שֶׁאֵי אַתָּה יָכוֹל לְהַזִּימָהּ לֹא הַיְינוּ לֵיהּ עֵדוּת הַנֵּי מִילֵּי הֵיכָא דְּלֹא יָדְעִי
בְּאֵיזֶה יוֹם בְּאֵיזֶה שָׁעָה דְּלֵיכָּא לְעֵדוּת בְּלָל אֲבָל הָכָא סְיוּעֵי הוּא דְּקָא מְסַיְּעֵי לֵיהּ אָמַר מַר
חַן מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי כֹּפֶל מִדְּקָא מוֹדֶה דְּגָנַב קֶרֶן בְּעֵי שְׁלוּמֵי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִשְּׁמֵיהּ דְּרַב תָּנֵי

תשלום

מְשַׁלְּמִין תַּשְׁלוּמֵי כֹּפֶל לְבַעֲלִים בְּמָקוֹם גֶּנֶב וְהוּא מְשַׁלֵּם שִׁשָּׁה לְפֵר דְּהָא אָתוּ סָהֲדֵי דְּטָבַח וּמְכַר: הַנֵּי מִילֵּי. דְּלֹא הַוְיָא עֲדוּת: הֵיכָא דְּאָמְרֵי לֹא יָדְעִינַן בְּאֵיזוֹ יוֹם בְּאֵיזוֹ שָׁעָה. דְּאִיכָּא
לְמֵימַר דִּלְהֵכִי עֵבְדִי דְּמִסְתַּפּוּ דְּלֹא לֵיתוּ דִּלְמוֹנְיָנוּ וְהָכָא בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עַמָּנוּ הָיִיתֶם וְעֵדִים שֶׁקָּרָנִים הֵם: אֲבָל הָכָא. דְּהָא דְּאֵין אָתָה יָכוֹל לְהַזִּימָהּ הַיְינוּ מְשׁוּם דְּקוֹשְׁטָא קָא מְסַהֲדֵי
מִכָּל מָקוֹם דַּעְדוּתָן עֲדוּת דְּסִיעֲבִי לְהוּ הִלְכָךְ הֵךְ רִאשׁוֹנִים שֶׁהוֹזְמוּ מְשַׁלְּמִים בְּשְׁבִילוֹ כֹּפֶל וְהוּא מְשַׁלֵּם שִׁשָּׁה לְתַשְׁלוּמֵי חֲמִשָּׁה דְּפֵר וּשְׁנַיִם לְאֵיל דַּעֲדוּת אִיכָּא וְהוֹדָאָה לֵיכָּא
דְּהוֹדָאָה דְּגְנֵיבָה מְחַמֶּמֶת בְּיַעֲתוּתָא דְּקָאֵי וְהוֹדָאָה דְּטְבִיחָה פּוֹטֵר עַצְמוֹ מִכְּלוּם הַוָּה: תַּשְׁלוּמֵי כֹּפֶל. אָמַר סוֹמְכוֹס בְּבֵי הָאי גְּוונָא דְּקָאֵי מְשַׁלֵּם כֹּפֶל דְּמִשְׁמַע קֶרֶן וְכֹפֶל וְאַמַּאי
כֵּיוָן דְּקָא מוֹדֶי וְאָמַר גָּנַבְתִּי אֵיהוּ קֶרֶן קָא בָּעֵי לְשְׁלוּמֵי דִּבְשְׁלָמָא קָנָקֵס דִּכְפֹל הַוֵי קָא בָּעֵי לְאַפּוֹסוּדֵי בְּעֲדוּת שֶׁקֶר דִּידְהוּ דְּאִבְּתוּ לֵיהּ עֵמַד בִּדִּין וְאִיכָּא לְמֵימַר דְּמוּדֵי לֵיהּ מִידֵּי:

תשלום

תַּשְׁלוּם דְּכַפְּלָא. מְשַׁלְּמִין אֶת הַכֶּפֶל וְהוּא מִשְׁלֹשָׁה לְבַד הַקֶּרֶן: כִּי קָא טָבַח דְּהֵקְדֵּשׁ הֶקְדֵּשׁ בְּיאוּשׁ בְּאַחֲרָיוּתוֹ דְּאִי לְפָנֵי יְאוּשׁ לֹא קְדָשָׁה וְכֵיוָן דְּאֵיאוּשׁ קַנְיֵה הֶקְדֵּשׁ בְּיאוּשׁ וְשִׁינּוּי רִשּׁוּת הַלְקֵחַ לְאוּ דְּמֵרֵיהּ קָטָבַח: ר"ש הִיא. וְכֹגֶן שֶׁאָמַר רַבִּי עֲלֵי עוֹלָה וְהִפְרִישׁ גְּנִיבָה זוֹ לִנְדָרוֹ דְּכֵיוָן דְּחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתוֹ וְדָבָר הַגּוֹרֵם לְמִמּוֹן הוּא כְּמִמּוֹן דְּמֵי וְלָאו מְכִירָה הִיא וּמִיהוּ לְעִנְיַן טְבִיחָה פָּטוּר דְּאוּ"ג דְּבִרְשׁוּת גַּבָּהּ קָיְימָא דְּאִם אִבְּדוּ חַיִּב בְּאַחֲרָיוּתָם לְהַקְדֵּשׁ חַל עֲלֵיהּ מִיהָא שֵׁם הֶקְדֵּשׁ לְאַפּוֹקֵי מִרְּשׁוּת מָרֵהּ קָמָא וְלָאו דְּמֵרֵהּ קָא טָבַח: בָּקָדָשִׁים קַלִּים. שֶׁהַקְדִּישׁוּ לְשַׁלְמֵי: דְּד' יוֹסֵי הַגְּלִילִי. בְּפ"ק (דף יב:) הַלָּכָה לְאוּ מִכְּירָה הִיא וּמִיהוּ מִרְּשׁוּת מָרֵהּ קָמָא אִפְקְיֵנְהוּ שֵׁם הֶקְדֵּשׁ וְכִי קָא טָבַח לְאוּ דְּמֵרֵהּ קָא טָבַח ל"א בִּטְבִיחָה מְשׁוּם הָכִי לֹא מְחַיֵּיב דִּבְשְׁעַת טְבִיחָה דְּהֶקְדֵּשׁ נִינְהוּ דְּאָמַר בְּפ"ק דִּכְי אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי מָמוֹן בְּעָלִים מְחַיֵּים אֲבָל לְאַחַר טְבִיחָה לֹא אֶלָּא מִשְּׁלַחַן גְּבוֹהַּ קָא זָכוּ וְלֹא נֶהֱנֵיתָ לִי דְּבָכִי הָאי שְׁחִיטָה לֹא אָמַר ר' יוֹסֵי הַגְּלִילִי דְּמִשְּׁלַחַן גְּבוֹהַּ קָא זָכוּ אֶלָּא בְּמִקְדָּשׁ בְּחֻלְּקוֹ שְׁחִלְּקוּ בְּקָדָשִׁים דְּהָוְיָא לְהוּ שְׁחִיטָה זְרִיקָה וְהַקְטָרַת חֲלָבִים אֲבָל בִּשְׁעַת טְבִיחָה אִכְּפַת מָמוֹן בְּעָלִים הוּ: אִדְּיתֵי רֵישָׁא כו'. דְּמִשְּׁמַע דְּלֹא מָצֵי לְמִיתְנֵי חֵיּוּבָא בְּתַר דְּאִשְׁתְּעִינָן חִיּוּבָא אֶפִּילּוּ הֵיכָא דְּאִקְדּוּשׁ קוֹדֶם טְבִיחָה: מְבִרּוֹ לְהֶדְיוֹט מְעִיקָּרָא תּוֹרָא דְּרֵאוּבֵן. קוֹדֶם שֶׁמְּכָרוֹ קְרֵי עַל שֵׁם לוֹקֵחַ אֲבָל מְכָרוֹ לְשָׁמַיִם וּמִשְּׁמָכְרוֹ קְרֵי עַל שֵׁם הַמּוֹכֵר עֲלֵיהּ שֶׁקָּרֵי עוֹלָתוֹ שֶׁל עֲדִיִּין שֵׁם הַמַּקְדִּישׁ עֲלֵיהּ וְלֹא שֶׁקָּרֵי עוֹלָתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי: אֲמַרֵי נְהִי דְּכָבַר רַבִּי שִׁמְעוֹן כו'. דְּקָא סְלְקָא דַּעְתָּךְ מִשּׁוּם טְבִיחָה לֹא מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש דְּאֲפִילּוּ הִפְרִישׁוֹ לְשֵׁם נְדָר דְּמוּטָל עֲלֵיהּ אַחֲרָיוּת נָפַק מִרְּשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא וְנַעֲשָׂה זֶה שׁוֹמֵר לְהֶקְדֵּשׁ וְכִי טָבַח לְאוּ דְּמֵרֵיהּ קָא טָבַח וְכִי מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ שְׁמַחַיֵּיב לֵיהּ לְמִימַר אִיפְּכָא: דְּאַבְּתֵי מְכִירָה הִלְכָךְ מֵיבָעֵי לֵיהּ לְמִימַר אִיפְּכָא: לֹא נָפַק מֵרְשׁוּתֵיהּ. הִלְכָךְ לְאוּ מְכִירָה הִיא וְאַטְּבִיחָה נַמִּי לֹא מְחַיֵּיב דְּמֵרְשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא נָפַק: שֶׁאֵין חַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב. אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ מְכִירָה הִיא: אַמֵּילְּתָא אַחֲרִיתִי קָאֵי. דְּהֵיכָא דְּאַקְדּוֹשׁ נָפַק בֵּין לְגַבֵּי גַּבָּהּ בֵּין לְגַבֵּי לֹא מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש לְאוּ אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ מְשׁוּם דְּעֲדִיִּין שְׁמוֹ עָלָיו וּנְדָבָתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי וְלֹא אַטְּבִיחָה דְּהָא מִרְּשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא נָפַק אֶלָּא אִגּוּנֵב הֶקְדֵּשׁ שֶׁהֶקְדִּישׁוּ בְּעָלִים קָאֵי דְּכֵיוָן דְּחִיֵּיב בְּעָלִים בְּאַחֲרָיוּת כִּי קָא טָבַח דְּמֵרֵיהּ קָא טָבַח דְּדָבְרָה הַגּוֹרֵם לְמִמּוֹן דְּמֵי: שְׁמַעְתָּן. דְּמַתְנִי' דְּפָטֵר אִטְּבִיחַת טְרֵיפָה: קָדָשִׁים נְמֵי שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא. דְּקָדָשִׁים הַנִּשְׁחָטִין בְּחוּץ פְּסוּלִין וּמֵאי טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמַר קָדָשִׁים שֶׁחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב דְּמִשְׁמַע שֶׁאִם נִגַּב קָדָשִׁים שֶׁהִבְהִין בְּתַחִלַּת ד' וה' וְתֵרֵי חֲזֵרָה קָרֵן לְבַעַל חַיָּיבִין. הוֹאִיל וּלְשֵׁם בְּעָלִים נִזְבְּחוּ שֶׁנִּשְׁפַּךְ הַדָּם. וּמִיהוּ בְּשִׁעַת שְׁחִיטָה רְאוּיָה הִיא: שֶׁלֹּא לְשֵׁם בְּעָלֶיהָ. דְּשְׁחִיטָה רְאוּיָה הִיא דְּקָיְימָא לָן בְּכָל הַזְּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְקָרֵן לֹא חֲזֵרָה לְבַעֲלִים דְּקָיְימָא לָן שֶׁלֹּא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה:

בעלי

תַּשְׁלוּם דְּכַפְּלָא: גָּנַב וְהִקְדִּישׁ וְאַחַר כָּךְ טָבַח וּמָכַר כו': אֲמַרֵי בְּשְׁלָמָא אַמְּבִיחָה לֹא מְחַיֵּיב דְּכִי קָא טָבַח דְּהֶקְדֵּשׁ קָא טָבַח וְלֹא דְּמֵרֵיהּ קָא טָבַח אֶלָּא אַהֶקְדֵּשׁ לֵיתַיֵּיב מַה לִּי מָכַר לְהֶדְיוֹט מַה לִּי מָכַר לַשָּׁמַיִם הָא מַנִּי ר"ש הִיא דְּאָמַר קָדָשִׁים שֶׁחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתָן בְּרִשּׁוּתֵיהּ דְּמָרֵיהּ קַיְימֵי הָא מְהֵסֵיפָא ר"ש הֲוֵי רֵישָׁא לַאו ר"ש אֶלָּא הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן בְּקָדָשִׁים קַלִּים וְאַלִּיבָּא דְּר' יוֹסֵי הַגְּלִילִי דְּאָמַר קָדָשִׁים קַלִּים מְמוֹן בְּעָלִים הוּא וּבִרְשׁוּתֵיהּ קַיְימֵי אֲבָל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים מַאי מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי ד' וַחֲמִשָּׁה אַדְּתָנֵי רֵישָׁא גָּנַב וְטָבַח וְאח"כ הִקְדִּישׁ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי ד' וְה' לֵיפְלוֹג וְלֵיתְנֵי בְּדִידֵהּ בְּמֵה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּקָדָשִׁים קַלִּים אֲבָל בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה לְעוֹלָם לֹא שָׁנָא קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְלֹא שָׁנָא קָדָשִׁים קַלִּים וּדְקָשְׁיָא לָךְ מַה לִּי מָכַר לְהֶדְיוֹט מַה לִּי מָכַר לַשָּׁמַיִם מְכָרוֹ לְהֶדְיוֹט מְעִיקָּרָא תּוֹרָא דְּרֵאוּבֵן וְהַשְׁתָּא תּוֹרָא דִּשְׁמָעוֹן מְכָרוֹ לַשָּׁמַיִם מְעִיקָּרָא תּוֹרָא דְּרֵאוּבֵן וְהַשְׁתָּא תּוֹרָא דִּשְׁמָעוֹן מְכָרוֹ לַשָּׁמַיִם מְעִיקָּרָא תּוֹרָא דְּרֵאוּבֵן: רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר וְכוּ': אֲמַרֵי נְהִי דְּכָבַר ר"ש מַה לִּי מָכַר לְהֶדְיוֹט מַה לִּי מָכַר לַשָּׁמַיִם שֶׁחַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן בְּרִשּׁוּתֵיהּ דְּמָרֵיהּ קָאֵי פָּטוּר דְּאַבְּתֵי לֹא נָפַק מֵרְשׁוּתֵיהּ קָדָשִׁים שֶׁיֵּשׁ ר"ש חַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב דְּמַפְקֵי לֵיהּ מֵרְשׁוּתֵיהּ אֲמַרֵי ר"ש אֲמִילְּתָא אַחֲרִיתִי קָאֵי וְהָכֵי קָתָנֵי אֵין הַגּוֹנֵב אַחַר הַגּוֹנֵב מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי ד' וְה' וְכֵן גּוֹנֵב הֶקְדֵּשׁ מְבֵית בַּעֲלִים פָּטוּר מ"ט וְגוֹנֵב מְבֵית הָאִישׁ וְלֹא מְבֵית הֶקְדֵּשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קָדָשִׁים שֶׁחַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב מַאי טַעְמָא קָרֵינָא בֵּיהּ וְגוֹנֵב מִבֵּית הָאִישׁ וְשָׁאנֵי הָכָא בְּאַחֲרָיוּתָן פָּטוּר דְּלָא קָרֵינָן בֵּיהּ וְגוֹנֵב מִבֵּית הָאִישׁ מִכְּדֵי שָׁמַעְנָן לֵיהּ לר"ש דְּאָמַר שְׁחִיטָה רְאוּיָה לֹא אָמְרָה שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה שְׁחִיטָה לֹא שָׁמְהּ שְׁחִיטָה. הָא לֹא אִיצְטְרִיךְ אֶלָּא לְכִסּוּף דְּלִמְ"ד אֵין שְׁחִיטָה שְׁחִיטָה אֶלָּא לְכִסּוּף דִּילְמָא לְהֶדְיוֹט חַיָּיב ד' וְה' דַּהֲוֵי כְּמוֹכֵרוֹ דִּישְׁנָהּ לִשְׁחִיטָה מִתְּחִילָּה וְעַד סוֹף מָצֵי לְמִפְרַךְ אֲפִילּוּ סָבַר ר"ש שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה שְׁמָהּ שְׁחִיטָה אַמַּאי חַיָּיב אִשְׁתְּמִיט חוֹרֵץ ד' וְה' מִכִּי שְׁחִט בֵּיהּ פּוֹרְתָא אִסְרָהּ וְאִידָךְ לְאוּ דְּמֵרֵהּ קָטָבַח. שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא וְלֹא שְׁמָהּ שְׁחִיטָה. לְגַבֵּי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה דְּגַמַר מִיטְבּוֹחַ טָבַח וְהָכֵן בַּר מִלְּגַבֵּי לְאוּ דְּשְׁחוּטֵי חוֹרֵץ דְּבָהֵמַת חַיָּיב רַחְמָנָא וְא"ת וְאַמַּאי חָשִׁיב לֵיהּ שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הָא יְבוֹל לְפַדּוֹת בְּשְׁעַת פֵּירְכוּס דְּבָר הָעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה הִיא כְּדַאֲמְרִינַן בְּפ"ב דְּחוּלִּין (דף ל.) וְאֵין לְךָ מוּם גָּדוֹל יוֹתֵר מִשְּׁחִיטָה וְאֵין סְבָרָא לוֹמַר דִּלְפִי שֶׁנִּפְסַל לְמַפְרֵעַ שׁוּב אֵין לוֹ פְּדִיָּיה דִּכְשֶׁלְּקָא פָּסוּל שֶׁהוּא בִּשְׁרִיפָה בְּגוּן פִּיגּוּל אֵין לוֹ פְּדִיָּיה מִשּׁוּם דְּמִצְוָה לְשׁוֹרְפָן כְּדַאֲמְרִינַן בְּפֶרֶק כָּל שֶׁעָה (פסחים ד' כב.) כָּל שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ פָּסוּל בְּאֵשׁ יִשָּׂרֵף אֲבָל שְׁחִיטַת חוֹרֵץ אֵינָהּ בִּשְׁרִיפָה אֶלָּא בְּקִבּוּרָה כְּדַאֲמְרִינַן בְּפֶרֶק עַד כַּמָּה (בכורות דף כח.) מִי שֶׁאֵינוֹ מוּמְחֶה וְרָאָה אֶת הַבְּכוֹר וְנִשְׁחַט עַל פִּיו הֲרֵי זֶה יִקָּבֵר וּמִיהוּ לְדִבְרֵי הַמְפָרֵשׁ דְּלֹא חָשִׁיב הַמַּפְרֶכֶסֶת בְּחִיָּה אֶלָּא בְּגוּן יִשְׂרָאֵל שֶׁהִכָּאוּהוּ וְנִכְרְעוּ בֵּין לְגַבֵּי לֹא מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש לְאוּ אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ מְשׁוּם דְּעֲדַיִן שְׁמוֹ עָלָיו וּמִיהוּ אַטְּבִיחָה דְּהָא מִרְּשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא נָפַק אֶלָּא אִגּוּנֵב הֶקְדֵּשׁ שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּעָלִים קָאֵי דְּכֵיוָן דְּחִיֵּיב בְּעָלִים בְּאַחֲרָיוּת כִּי קָא טָבַח דְּמֵרֵיהּ קָא טָבַח דְּדָבְרָה הַגּוֹרֵם לְמִמּוֹן דְּמֵי: שְׁמַעְתָּן. דְּמַתְנִי' דְּפָטֵר אִטְּבִיחַת טְרֵיפָה: קָדָשִׁים נְמֵי שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא. דְּקָדָשִׁים הַנִּשְׁחָטִין בְּחוּץ פְּסוּלִין וּמֵאי טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמַר קָדָשִׁים שֶׁחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב דְּמִשְׁמַע שֶׁאִם נִגַּב קָדָשִׁים שֶׁהִבְהִין בְּתַחִלַּת ד' וה' וְתֵרֵי חֲזֵרָה קָרֵן לְבַעַל חַיָּיבִין. הוֹאִיל וּלְשֵׁם בְּעָלִים נִזְבְּחוּ שֶׁנִּשְׁפַּךְ הַדָּם. וּמִיהוּ בְּשִׁעַת שְׁחִיטָה רְאוּיָה הִיא: שֶׁלֹּא לְשֵׁם בְּעָלֶיהָ. דְּשְׁחִיטָה רְאוּיָה הִיא דְּקָיְימָא לָן בְּכָל הַזְּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְקָרֵן לֹא חֲזֵרָה לְבַעֲלִים דְּקָיְימָא לָן שֶׁלֹּא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה:

ורש"י

תּוֹרָא דְּשִׁמְעוֹן. וְהָא דְּאָמַר לְקַמָּן וְהָא דְּגָנַב וְהִקְדִּישׁ וְאח"כ טָבַח וּמָכַר מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי בְּפַל בְּשֶׁהִקְדִּישׁ בְּעָלִים בְּיַד גַּבָּהּ צָרִיךְ לוֹמַר נַמִּי תַּשְׁלוּם דְּכַפְּלָא. וּלְעֵיל (דף סח:) דְּמוֹקֵי רֵישׁ לָקִישׁ מַתְנִי' דְּגָנַב וְהִקְדִּישׁ וְאח"כ טָבַח בְּשֶׁהִקְדִּישׁ בְּעָלִים בְּיַד גַּבָּהּ דְּאִי לְפָנֵי יְאוּשׁ לֹא קְדָשָׁה וְכֵיוָן דְּאֵיאוּשׁ קַנְיֵה הֶקְדֵּשׁ בְּיאוּשׁ וְשִׁינּוּי רִשּׁוּת הַלְקֵחַ לְאוּ דְּמֵרֵיהּ קָטָבַח: ר"ש הִיא. וְכֹגֶן שֶׁאָמַר רַבִּי עֲלֵי עוֹלָה וְהִפְרִישׁ גְּנִיבָה זוֹ לִנְדָרוֹ דְּכֵיוָן דְּחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתוֹ וְדָבָר הַגּוֹרֵם לְמִמּוֹן הוּא כְּמִמּוֹן דְּמֵי וְלָאו מְכִירָה הִיא וּמִיהוּ לְעִנְיַן טְבִיחָה פָּטוּר דְּאוּ"ג דְּבִרְשׁוּת גַּבָּהּ קָיְימָא דְּאִם אִבְּדוּ חַיִּב בְּאַחֲרָיוּתָם לְהַקְדֵּשׁ חַל עֲלֵיהּ מִיהָא שֵׁם הֶקְדֵּשׁ לְאַפּוֹקֵי מִרְּשׁוּת מָרֵהּ קָמָא וְלָאו דְּמֵרֵהּ קָא טָבַח: בָּקָדָשִׁים קַלִּים. שֶׁהִקְדִּישׁוּ לְשַׁלְמֵי: דְּד' יוֹסֵי הַגְּלִילִי. בְּפ"ק (דף יב:) הַלָּכָה לְאוּ מִכְּירָה הִיא וּמִיהוּ מִרְּשׁוּת מָרֵהּ קָמָא אִפְקְיֵנְהוּ שֵׁם הֶקְדֵּשׁ וְכִי קָא טָבַח לְאוּ דְּמֵרֵהּ קָא טָבַח ל"א בִּטְבִיחָה מְשׁוּם הָכִי לֹא מְחַיֵּיב דִּבְשְׁעַת טְבִיחָה דְּהֶקְדֵּשׁ נִינְהוּ דְּאָמַר בְּפ"ק דִּכְי אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי מָמוֹן בְּעָלִים מְחַיֵּים אֲבָל לְאַחַר טְבִיחָה לֹא אֶלָּא מִשְּׁלַחַן גְּבוֹהַּ קָא זָכוּ וְלֹא נֶהֱנֵיתָ לִי דְּבָכִי הָאי שְׁחִיטָה לֹא אָמַר ר' יוֹסֵי הַגְּלִילִי דְּמִשְּׁלַחַן גְּבוֹהַּ קָא זָכוּ אֶלָּא בְּמִקְדָּשׁ בְּחֻלְּקוֹ שְׁחִלְּקוּ בְּקָדָשִׁים דְּהָוְיָא לְהוּ שְׁחִיטָה זְרִיקָה וְהַקְטָרַת חֲלָבִים אֲבָל בִּשְׁעַת טְבִיחָה אִכְּפַת מָמוֹן בְּעָלִים הוּ: אִדְּיתֵי רֵישָׁא כו'. דְּמִשְּׁמַע דְּלֹא מָצֵי לְמִיתְנֵי חֵיּוּבָא בְּתַר דְּאִשְׁתְּעִינָן חִיּוּבָא אֶפִּילּוּ הֵיכָא דְּאִקְדּוּשׁ קוֹדֶם טְבִיחָה: מְבִרּוֹ לְהֶדְיוֹט מְעִיקָּרָא תּוֹרָא דְּרֵאוּבֵן. קוֹדֶם שֶׁמְּכָרוֹ קְרֵי עַל שֵׁם לוֹקֵחַ אֲבָל מְכָרוֹ לְשָׁמַיִם וּמִשְּׁמָכְרוֹ קְרֵי עַל שֵׁם הַמּוֹכֵר עֲלֵיהּ שֶׁקָּרֵי עוֹלָתוֹ שֶׁל עֲדִיִּין שֵׁם הַמַּקְדִּישׁ עֲלֵיהּ וְלֹא שֶׁקָּרֵי עוֹלָתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי: אֲמַרֵי נְהִי דְּכָבַר רַבִּי שִׁמְעוֹן כו'. דְּקָא סְלְקָא דַּעְתָּךְ מִשּׁוּם טְבִיחָה לֹא מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש דְּאֲפִילּוּ הִפְרִישׁוֹ לְשֵׁם נְדָר דְּמוּטָל עֲלֵיהּ אַחֲרָיוּת נָפַק מִרְּשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא וְנַעֲשָׂה זֶה שׁוֹמֵר לְהֶקְדֵּשׁ וְכִי טָבַח לְאוּ דְּמֵרֵיהּ קָא טָבַח וְכִי מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ שְׁמַחַיֵּיב לֵיהּ לְמִימַר אִיפְּכָא: דְּאַבְּתֵי מְכִירָה הִלְכָךְ מֵיבָעֵי לֵיהּ לְמִימַר אִיפְּכָא: לֹא נָפַק מֵרְשׁוּתֵיהּ. הִלְכָךְ לְאוּ מְכִירָה הִיא וְאַטְּבִיחָה נַמִּי לֹא מְחַיֵּיב דְּמֵרְשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא נָפַק: שֶׁאֵין חַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב. אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ מְכִירָה הִיא: אַמֵּילְּתָא אַחֲרִיתִי קָאֵי. דְּהֵיכָא דְּאַקְדּוֹשׁ נָפַק בֵּין לְגַבֵּי גַּבָּהּ בֵּין לְגַבֵּי לֹא מְחַיֵּיב לֵיהּ ר"ש לְאוּ אִשְׁתָּא דְּהֶקְדֵּשׁ מְשׁוּם דְּעֲדַיִן שְׁמוֹ עָלָיו וּנְדָבָתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי וְלֹא אַטְּבִיחָה דְּהָא מִרְּשׁוּת מָרֵיהּ קָמָא נָפַק אֶלָּא אִגּוּנֵב הֶקְדֵּשׁ שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּעָלִים קָאֵי דְּכֵיוָן דְּחִיֵּיב בְּעָלִים בְּאַחֲרָיוּת כִּי קָא טָבַח דְּמֵרֵיהּ קָא טָבַח דְּדָבְרָה הַגּוֹרֵם לְמִמּוֹן דְּמֵי: שְׁמַעְתָּן. דְּמַתְנִי' דְּפָטֵר אִטְּבִיחַת טְרֵיפָה: קָדָשִׁים נְמֵי שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא. דְּקָדָשִׁים הַנִּשְׁחָטִין בְּחוּץ פְּסוּלִין וּמֵאי טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמַר קָדָשִׁים שֶׁחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתָן חַיָּיב דְּמִשְׁמַע שֶׁאִם נִגַּב קָדָשִׁים שֶׁהִבְהִין בְּתַחִלַּת ד' וה' וְתֵרֵי חֲזֵרָה קָרֵן לְבַעַל חַיָּיבִין. הוֹאִיל וּלְשֵׁם בְּעָלִים נִזְבְּחוּ שֶׁנִּשְׁפַּךְ הַדָּם. וּמִיהוּ בְּשִׁעַת שְׁחִיטָה רְאוּיָה הִיא: שֶׁלֹּא לְשֵׁם בְּעָלֶיהָ. דְּשְׁחִיטָה רְאוּיָה הִיא דְּקָיְימָא לָן בְּכָל הַזְּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְקָרֵן לֹא חֲזֵרָה לְבַעֲלִים דְּקָיְימָא לָן שֶׁלֹּא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה:

בעלי

יִפְדּוּ דְּלֹא בְּעֵי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה וְאֲפִילּוּ הָכִי דִּימֵי דְּאוֹקֹמֶא בְּשִׁנּוּי הַדָּם מִשּׁוּם דְּנִיקֵּחַ לֵיהּ לְאוֹקֹמֶא בְּכָל קָדָשִׁים שֶׁחִיֵּיב בְּאַחֲרָיוּתָן וְדִבְשְׁלֹא] לְשֵׁם בְּעָלֶיהָ לֹא מְתוֹקְמָא בְּפֶסַח חִטָּאוֹת דְּמִפְקְלֵי שְׁלֹא לְשֵׁמָן:

ור"ל

וְרִ"ל אָמַר כו׳. ריש לָקִישׁ לא קָאֵי אסוגיָא דיהַדְיהֵיה לא צָרִיךְ לְמֵימַר דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בַּעֲלֵי מוּמִין הֵיתֵר בְּחוּרִין: **תְּנֵי** לְקִישׁ לא קָאֵי אסוגיָא דיהַדְיהֵיה לא צָרִיךְ לְמֵימַר דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בַּעֲלֵי מוּמִין הֵיתֵר בְּחוּרִין: **תְּנֵי** בַּעֲלֵי מוּמִין. שְׁחִיטָתָן הֵיתֵר בְּחוּרִין: **תְּנֵי**. לְשׁוֹן מַרְיֵה בְּקִבְּלָנְיֵה כְּמוֹ אַקְבָּלָנְיֵה (ב"ב ד' כב.). כלומר דַּיְיסֵיהּ לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי אֱלִיעֶבֶר וְדָרִיךְ לְרַבָּן אֱלִיעֶבֶר וְחוֹזֵן וְכִי שְׁחִיטָתוֹ מְתֹרֶצֶת וְהָלְאָה וְדָרִיקָה מְתֹרֶצֶת וּבִשְׁעַת סְבִירָה שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא: **אִישְׁתְּמִיטַתֵּיהּ** . לְרַבִּי אֶלְעָזָר הָא דִּלְמָר שְׁמַעְתָּא דְּשָׁמַע כָּל הָעוֹמֵד בו׳: **וְכָל הָעוֹמֵד לִפְרוֹת בו׳**. וּבַעֲלֵי מוּמִין בִּפְרוּסִין דְּמוּ הוֹאִיל וְסוֹפָן לִכְבֹד וּבַעֲלֵי מוּמִין מְעַכְּבָן אִי עַכְּבִי מוּמִין דְּאִי עַכְּבִי מוּמִין הוֹאִיל וְסוֹפָן

וְרִישׁ לָקִישׁ אָמַר בְּשׁוֹחֵט בַּעֲלֵי מוּמִין בַּחוּץ תְּהֵי בְּהֶ רַבִּי אֶלְעָזָר לְרִ׳ יוֹחָנָן שְׁחִיטָה מַתֶּרֶת וְהָלְאָה זְרִיקָה מַתֶּרֶת לְרִישׁ לָקִישׁ שְׁחִיטָה מַתֶּרֶת וְהָלְאָה פְּדִיָּה מַתֶּרֶת אִישְׁתְּמִיטַתֵּיהּ הָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן כָּל הָעוֹמֵד לִזְרוֹק בְּזָרוּק דָּמַי וְכָל הָעוֹמֵד לְהַפְּרוֹת דָּמַי דְּתָנְיָא רַבִּי שִׁמְעוֹן כָּל הָעוֹמֵד לִזְרוֹק בְּזָרוּק דָּמַי דְּתָנְיָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ נוֹתֵר שֶׁהוּא מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְיֵשׁ נוֹתָר שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין כֵּיצַד לָן לְפֵנֵי זְרִיקָה אֵינוֹ מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין לְאַחַר זְרִיקָה מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְקִיְימָא לָן מַאי לְפֵנֵי זְרִיקָה לְאַחַר שְׁנִזְרְקָה לְזְרִיקָה לְאַחַר זְרִיקָה שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה קוֹדֶם שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה לָן מַאי הִיא דִּלְמָא הַיְינָא שֶׁהוּת בֵּיוֹם לְמֵזְרְקֵיהּ דְּשָׁמְעַתְּ לְשָׁקְעַת שֶׁמֶשׁ וְאִי לָא הַיְינָא דְּלִיתְנֵי בֵּיוֹם אוֹכְלִין וְאֵין מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין: **וְקִיְימָא לָן. בְּפֶרֶק הַמְּנוּחָה הָאֵשׁ וְהַמַּיִם לָן לְפֵנֵי זְרִיקָה קוֹדֶם שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה קָאֲמַר דְּלָא הֲוָה לֵיהּ שֶׁהוּת בֵּיוֹם דִּלְמָא אַתְּיָא עוֹמֵד לִזְרוֹק בֵּיוֹם הֲוָה דְּיִלְיפָא לְמֵימַר כְּזָרוּק דָּמַי לְשַׁנּוֹיֵי אוֹכְלִין: **לָן לְאַחַר שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה**. דַּהֲוֵי שֶׁהוּת בֵּיוֹם אוֹכְלָא הוּא אֶלְמָא כְּזָרוּק דָּמַי:

פרה

בַּעֲלֵי מוּמִין. שְׁחִיטָתָן הֵיתֵר בְּחוּץ: **תְּהֵי.** לְשׁוֹן מַרְיֵה בְּקִבְּלָנְיֵה (ב"ב ד' כב.). כלומר דַּיְיסֵיהּ לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי אֱלִיעֶבֶר וְדָרִיךְ לְרַבָּן אֱלִיעֶבֶר וְחוֹזֵן וְכִי שְׁחִיטָתוֹ מְתֹרֶצֶת וְהָלְאָה וְדָרִיקָה מְתֹרֶצֶת וּבִשְׁעַת סְבִירָה שְׁחִיטָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא: **אִישְׁתְּמִיטַתֵּיהּ** . לְרַבִּי אֶלְעָזָר הָא דִּלְמָר שְׁמַעְתָּא דְּשָׁמַע כָּל הָעוֹמֵד בו׳: **וְכָל הָעוֹמֵד לְהַפְּרוֹת בו׳**. וּבַעֲלֵי מוּמִין בִּפְרוּסִין דְּמוּ הוֹאִיל וְסוֹפָן לִכְבֹד דִּשְׁמַעְתָּא דְּשָׁמַע כָּל הָעוֹמֵד בו׳: **בְּהֶ רַבִּי אֶלְעָזָר לְרִ׳ יוֹחָנָן שְׁחִיטָה מַתֶּרֶת וְהָלְאָה זְרִיקָה מַתֶּרֶת לְרִישׁ לָקִישׁ שְׁחִיטָה מַתֶּרֶת וְהָלְאָה פְּדִיָּה מַתֶּרֶת אִישְׁתְּמִיטַתֵּיהּ הָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן כָּל הָעוֹמֵד לִזְרוֹק בְּזָרוּק דָּמַי וְכָל הָעוֹמֵד לְהַפְּרוֹת בְּפָרוּט דָּמַי דְּתָנְיָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ נוֹתָר שֶׁהוּא מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְיֵשׁ נוֹתָר שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין כֵּיצַד לָן לְפֵנֵי זְרִיקָה אֵינוֹ מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין לְאַחַר זְרִיקָה מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְקִיְימָא לָן מַאי לְפֵנֵי זְרִיקָה לְאַחַר זְרִיקָה שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה קוֹדֶם שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה לָן מַאי הִיא דִּלְמָא הַיְינָא שֶׁהוּת בֵּיוֹם לְמֵזְרְקֵיהּ דְּשָׁמְעַתְּ לְשָׁקְעַת שֶׁמֶשׁ וְאִי לָא הַיְינָא דְּלִיתְנֵי בֵּיוֹם אוֹכְלִין וְאֵין מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין: **וְקִיְימָא** לָן. בְּפֶרֶק הַמְּנוּחָה הָאֵשׁ וְהַמַּיִם לָן לְפֵנֵי זְרִיקָה קוֹדֶם שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה קָאֲמַר דְּלָא הֲוָה לֵיהּ שֶׁהוּת בֵּיוֹם דִּלְמָא אַתְּיָא עוֹמֵד לִזְרוֹק בֵּיוֹם הֲוָה דְּיִלְיפָא לְמֵימַר כְּזָרוּק דָּמַי לְשַׁנּוֹיֵי אוֹכְלִין: **לָן לְאַחַר שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה**. דַּהֲוֵי שֶׁהוּת בֵּיוֹם אוֹכְלָא הוּא אֶלְמָא כְּזָרוּק דָּמַי:

פרה

וְרִישׁ לָקִישׁ אָמַר בְּשׁוֹחֵט בַּעֲלֵי מוּמִין בַּחוּץ תְּהֵי בְּהֶ רַבִּי אֶלְעָזָר לְרִ׳ יוֹחָנָן שְׁחִיטָה מַתֶּרֶת וְהָלְאָה זְרִיקָה מַתֶּרֶת לְרִישׁ לָקִישׁ שְׁחִיטָה מַתֶּרֶת וְהָלְאָה פְּדִיָּה מַתֶּרֶת אִישְׁתְּמִיטַתֵּיהּ הָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן כָּל הָעוֹמֵד לִזְרוֹק בְּזָרוּק דָּמַי וְכָל הָעוֹמֵד לְהַפְּרוֹת בְּפָרוּט דָּמַי דְּתָנְיָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ נוֹתָר שֶׁהוּא מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְיֵשׁ נוֹתָר שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין כֵּיצַד לָן לְפֵנֵי זְרִיקָה אֵינוֹ מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין לְאַחַר זְרִיקָה מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְקִיְימָא לָן מַאי לְפֵנֵי זְרִיקָה לְאַחַר זְרִיקָה שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה קוֹדֶם שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה לָן מַאי הִיא דִּלְמָא הַיְינָא שֶׁהוּת בֵּיוֹם לְמֵזְרְקֵיהּ דְּשָׁמְעַתְּ לְשָׁקְעַת שֶׁמֶשׁ וְאִי לָא הַיְינָא דְּלִיתְנֵי בֵּיוֹם אוֹכְלִין וְאֵין מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין: **וְקִיְימָא לָן. בְּפֶרֶק הַמְּנוּחָה הָאֵשׁ וְהַמַּיִם לָן לְפֵנֵי זְרִיקָה קוֹדֶם שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה קָאֲמַר דְּלָא הֲוָה לֵיהּ שֶׁהוּת בֵּיוֹם דִּלְמָא אַתְּיָא עוֹמֵד לִזְרוֹק בֵּיוֹם הֲוָה דְּיִלְיפָא לְמֵימַר כְּזָרוּק דָּמַי לְשַׁנּוֹיֵי אוֹכְלִין: **לָן לְאַחַר שֶׁנִּזְרְקָה לְזְרִיקָה**. דַּהֲוֵי שֶׁהוּת בֵּיוֹם אוֹכְלָא הוּא אֶלְמָא כְּזָרוּק דָּמַי:

פרה

פָּרָה מְטַמְּאָה טוּמְאַת אוֹכָלִין כו׳. תִּימַה דְּמִדְּקָאָמַר הוֹאִיל וְהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר מִכְּלָל דְּהַשְׁתָּא לָאו בַּת פְּדִיָּיה הִיא וְאַמַּאי וְהָא אִית לֵיהּ לְר״ש בְּשִׁבְּוּעוֹת (דף יא: ושם) דְּפָרָה קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת הִיא וּלְר״ש אִית לֵיהּ דְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת לֹא הָיוּ בִּכְלַל הָעֲמָדָה וְהָעֲרָכָה בַּהֶהִיא שְׁמַעְתָּא גּוּפָא וּנְרָאֶה לְפָרֵשׁ דְּהָא דְּקָתָנֵי הוֹאִיל וְהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר מְיִירֵי לְאַחַר הַזָּאָה דְּאֵין טְבָרָא בַּת פְּדִיָּיה אַחַר שֶׁהוּזָּה דָּמָהּ וְאַפִּ״ה מְטַמָּא טוּמְאַת אוֹכָלִין הוֹאִיל וְהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר קוֹדֶם הַזָּאָה וְא״ת וְהָא כָּל הָעוֹמֵד לְהִזּוֹת כְּמוּזֶּה דָּמֵי וּ״ל דְּקוּדֶם קַבָּלָה לָאו כְּמוּזֶּה דָּמֵי כְּדִפְרִישִׁית לְעִיל הַקְּשָׁה רַבֵּינוּ שְׁמוּאֵל בַּר חַיִּים לָמָּה לִי הָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר תִּיפּוֹק לֵיהּ דְּזִיבְחִים הַקָּדֵשׁ מִכְּשֶׁרְתּוּ וּמִשְׁוִיא לָהּ אוֹכְלָא בְּדִדְוֵקִינָן בְּפ״ב דְּזִבּוּלִין (דף לו: ושם) וְהִכְּשֶׁר לְרִבּוּיֵי עֵצִים וּלְבוֹנָה וכ״ת דְּפָרָה לְר״ש בֵּינוֹ דְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת הִיא לֹא שַׁיְיךְ בָּהּ חִיבַּת הַקֹּדֶשׁ דְּאֲפִילּוּ בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ לֹא מְהַנֵּי חִיבַּת הַקֹּדֶשׁ אֶלָּא כְּשֶׁקִּדְּשוּ קְדוּשַׁת הַגּוּף כְּבִכּוּרִים כְּדִמּוּכָח בְּרֵישׁ הַמַּנְחוֹת וּתְבַעֵי לָהּ (מנחות דף קב:) וּבְפ׳ כָּל הַפְּסוּלִין (זבחים דף לד.) הָא ע״כ שַׁיְיךְ בָּפָרָה חִיבַּת הַקֹּדֶשׁ אֲפִילּוּ לְר״ש דִּדְבָרִים הַמְּרוּחִין וְהַנִּסְכִּים אֵינָן בְּכִלְל הַמְּרוּחִין אֶלָּא בְּכִלְל הַנִּשְׁפָּכִין וְהַנִּשְׁרָפִין וְהַנֶּאֱכָלִין וְהַנִּקְטָרִין וְנִימָא לְמַאן דְּאָמַר דְּכָל הַנִּשְׁפָּכִין אֵין דָּמָן מְהַנֶּה לְמַאן דְּאָמַר דְּכָל הַנִּשְׁרָפִין דָּמָן מְהַנֶּה וְהָא דְּאָמַר בְּפ׳ כָּל הַפְּסוּלִין (זבחים דף לד.) הָא ר״ש דְּאָמַר דְּכָל הַנִּשְׁרָפִין דָּמָן מְהַנֶּה לָאו דַּוְקָא אֶלָּא אֲפִילּוּ לְר״ש דְּבָרִים הַמְּרוּחִין כְּבָפָרָה דְּבָעֵי לְמֵימַר דְּכָל הַנִּשְׁרָפִין דָּמָן מְהַנֶּה וְהָא דְּקָתָנֵי דְּבָרִים הַמְּרוּחִין לָאו דַּוְקָא אֶלָּא כְּלוֹמַר כָּל הַנִּשְׁרָפִין דָּמָן מְהַנֶּה וְהָא דְּקָתָנֵי דְּבָרִים הַמְּרוּחִין לְאַשְׁמוֹעִינַן דְּאַף עַל גַּב דְּבָעֵי לְמֵימַר דְּכָל הַנִּשְׁרָפִין דָּמָן מְהַנֶּה מִכָּל מָקוֹם לָא מְהַנֵּי אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתָּנָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּגוֹן בָּשָׂר וְאֵימוּרִין וְלֹא בְּדָבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתָּנָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּגוֹן עוֹר וְרֹאשׁ וְכָרָעַיִם וְקִבָּה וְדָמִים שֶׁנִּתְּנוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְנִשְׁפְּכוּ לְיָסוֹד וְלָא מְהַנֵּי וְהָא דְּקָתָנֵי דְּבָרִים הַמְּרוּחִין לְאַשְׁמוֹעִינַן דְּאַף עַל גַּב דְּאִית לְהוּ מַתָּנָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּגוֹן בָּשָׂר וְאֵימוּרִין לָא מְהַנֵּי אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁנִּתְּנוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא רָאוּי לְהִתְמָרֵק בְּאוֹתוֹ כְּלִי שֶׁנִּתְּנוּ עָלָיו כְּגוֹן בָּשָׂר וְאֵימוּרִין שֶׁנִּתְּנוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּכֵלִים שֶׁהֵן רָאוּיִין לְהִתְמָרֵק בָּהֶן וְלֹא דָּמִים שֶׁנִּתְּנוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּכֵלִים שֶׁאֵינָן רָאוּיִין לְהִתְמָרֵק בָּהֶן וְלָ

אומר היה ר"ש פרה נפדית כו'. נרא' שר"ל דאפילו מדרבנן מותר לפדותה דבסוס"ק דשבועות (דף יא:) דייק אמתניתא (תוספתא פ"א) דמסקת פרה דקתני שחטה על

גב מערכתה אין לה פדייה עולמית דלא אתי בר"ש דלר"ש נפדית היא כדאשכחן הכא

ותימה דע"כ מה שאין נפדית לרבנן אין זה מן התורה דהא בת העבדה היא כל

זמן שמפרכסת לפי פי אחד דלעיל (ד' עו. ואם

כן מנ"ל לר"ש דר"ש פליג אדרבנן דלמא מודה

ר"ש דמדרבנן לאו בת פדייה היא אלא

מדאורייתא ולהכי מטמא טומאת אוכלים הואיל

והיתה לה שעת הכושר וזה דוחק לומר דאף על

גב דמדאורייתא בת פדייה היא כיון דמדרבנן

לאו בת פדייה לא חשיב אוכל שאתה יכול

להאכיל לאחרים וי"ל דמאן דאמר אסר אפילו

מדאורייתא כיון ששחטה בהכשר קרבן

ומאן דשרי שרי אפילו מדרבנן עד שיעשוי

הזיותיה בדפרישית לעיל ואם תיימר אומרים

דרבנן פרה קדשי מזבח היא הרי א"ש אך אין

נראה שיסבור שום תנא דפרה קדשי מזבח היא

מדקא מתמה בגמרא ברישא אין מעמידין (ע"ז ד' כג:

ושם) שמע מינה דפרה קדשי מזבח היא ובכמה

מקומות קאמר דחשאת קרייה רחמנא משמע

דקדשי בדק הבית היא אע"ג דתנן בשקלים (ד' ו)

שהיא מתרומת הלשכה היינו לפי שעריכין לה

כהנים העובדים קרבנות חשיב כזורק קרבן ולב

ב' מתנה עליהן דאפילו מלמדי הלכות קמיצה

לכהנים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ואפילו

בלא ב"ד מתנה על הלשכה יכול להיות שבאה

ממנה מן התורה הואיל ולזורק קרבנות היא והא

דאמר דקדשי בדק הבית היא לא שתהא קנויה

מקדשי בדק הבית אלא דינה בקדשי בדק הבית

דקדושה קדושת דמים ולא קדושת הגוף בקדשי

מזבח. **כל** היכא דאיתיה במכירה איתיה

בטביחה כו'. ומוכר בשבת דחייב אע"ג דאם טבח

פטור היינו בהמה איתיא בטביחה בחול:

זה בנה אב בכל מקום שנאמר שה אינו אלא

לחוציא את הכבלים. בפרק אותו ואת בנו

(חולין ד' עח: ושם) פי' בקונטרס דעביד בנין אב

מדכתיב שור שה כשבים ושה עזים וקשה לר"י

דלקמן אמר דלרבי אליעזר אתאי דרבא לטמא

שנולד מן החטוי ועיבורו מן הטמא דלא כר'

יהושע דאי כר' יהושע משה כשבים ומשה עזים

נפקא ליכמר ולא צריך לבנין אב דרבא ואדרבה

מההוא קרא יצא בנין אב דרבא ונראה לר"י דבנין אב

איתמר דתנן אין פודין כו' ובסוס"ק דבכורות (ד' יב. ושם)

ועוד מ"ש דנפק רבא בכלאים טפי מעגל ויקרא פסח חמור משה דפסח דקאמר התם מה לחלן פרט לכל השמות הללו ועוד אמאי לא פריך

טריפה שה כתיב בי היכא דפריך בכלאים שה כתיב ועוד דלרבי אליעזר דשרי לפדות בכלאים פטר חמור מאי איכא למימר דשרי בשחוטה וטריפה כיון דמוקי לה בנין אב לטמא שנולד כו'

בדאמרינן לקמן בשמעתין ועוד כי בעי לקמן לרבי אליעזר בנין אב דרבא למאי הלכתא ליימא למעוטי אחריני אתא דאין פודין וכ"ת דטריפה ושחוטה מנשמעותיה דשה נפקא כמו עגל

וחיה דהא אמר בפרק הוציאו לו (יומא ד' מט: ושם) דפר אפילו שחוט קרוי פר וכן שה דפסח אי לאו דכתיב מהיות משה מחיותיה דשה ונראה לר"י דבנין אב דרבא וע"ש דבכורות לאו

חדא מילתא היא דודאי תרוייהו נפקי משה דפסח ובנין אב דרבא אתי מיתורא דכשבים ומן העזים תקחו דמשמע עד שיהא אביו בכבש ואמו בכבשה ולגופיה לא איצטריך דמשאר קדשים

נפקא דתניא בסמוך שור או כשב או עז פרט לבכלאים אלא ללמוד בעלמא אתי דכל מקום שנאמר שה אינו אלא לחוציא כלאים ואי לאו בנין אב מגזירה שוה דשה שה הוה ממעטינן

בכלאים משום דה"א תפדה תפדה ריבה כי היכי דלא ממעטינן זכר תמים ובן שנה מג"ש משום תפדה תפדה ריבה וסברא הוא למעט בוכלה מגזירה שוה דשה טפי מכלאים

ודאיהו נמי מקרי שה) ומש"ה רבי אליעזר דמוקי בנין אב דרבא לטמא שנולד כו' שרי בכלאים ולקמן דקאמר אמאי לא לקדשים בהדיא כתיב בהו משמע דאי לא הוה כתיב בהדיא הוה אתי

ליה שפיר אע"ג דעיקר בנין אב לא הוה למיתר בפסח אלא משום דבכפסח גופיה לא איצטריך דמקדשים נפקא בן דרך הגמרא שעושה בראיה קים ליה מנקום אחר וה"ק ש לקדשים

ותאמר דמקרא נפקא לן בפסח למעוטי בכלאים כו' ובעגין נמי ש ברישא קדושין (דף ג: ושם) בהפרק נערה (כתובות דף מו:) גבי קדושי הבת קאמר ת"ש אלו נערות (שם דף מ: ושם):

נבי גניבה דכתיב שור או שה שאין אתה יכול להוציא בכלאים מבניהם. ואם תאמר בלאו הבי נמי הא"ל גבי גניבה דכתיב שה למעט בכלאים בדרבה אתי או לרבויי ור"ל דמילתא דרבה לא

איתמר אלא היכא דכתיב שה לחוד אבל הכא כתיב נמי שור:

ודאי

ואמר ריש לקיש אומר היה רבי שמעון פרה נפדית ע"ג מערכתה אלמא כל העומד לפדות כפדוי דמי בשלמא רבי יוחנן לא אמר כרבי שמעון בן לקיש דקא בעי לאוקמה למתניתין אפילו בתמימין אלא ריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרבי יוחנן אמר ליך ומבחו ומכרו כל היכא דאיתיה במכירה איתיה במבוכרה במבוכרה וכל היכא דליתיה במבוכרה ליתיה בטבוחה ואזדו ליטעמיהו דאתמר המוכר טריפה לחבירו ר' שמעון רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי אע"ג דליתיה במכירה איתיה במבוכרה וריש לקיש אמר פטור ביון דליתיה בטבוחה ליתיה במכירה איתיה במבוכרה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש גנב כלאים ומכרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה מאי לאו ר"ש היא אלמא אע"ג דליתיה במכירה איתיה במבוכרה אמר ליה לא רבנן אי רבנן טריפה במכירה איתא בזבוחה ליתא ואלא מאי ר"ש כלאים במבוכרה איתא ליתא אלא תנא טבוחה והוא הדין למכירה אימא

לרבנן נמי תנא מכירה והוא הדין לטבוחה ורבי יוחנן אמר לך שנה יהיה לכם תדע היא מאי אי אמרת בשלמא ר"ש איידי דתנא טריפה בחדא תנא כלאים בחדא אלא אי אמרת רבנן נעריבנהו ניתיבנהו נגב כלאים וטריפה מבחן ומכרן משלם תשלומי ארבעה וחמשה קשיא כלאים שה כתיב ואמר רבא זה בנה אב בכל מקום שנאמר שה אינו אלא לחוציא את הכלאים שאני הכא דאמר קרא או לרבות את הכלאים וכל או לרבות הוא והתניא שור או כשב או עז פרט לכלאים או עז פרט לנרמה אמר רבא הכא במעניניה דקרא והכא במעניניה דקרא הכא גבי גניבה דכתיב שור או שה שאי אתה יכול להוציא כלאים מביניהם או לרבות כלאים גבי קדשים דכתיב בשה ועז שאתה יכול להוציא כלאים מביניהם או למעט הוא

ואמר ריש לקיש אומר היה רבי שמעון פרה נפדית ע"ג מערכתה אלמא כל העומד לפדות כפדוי דמי בשלמא רבי יוחנן לא אמר כרבי שמעון בן לקיש דקא בעי לאוקמה למתניתין אפילו בתמימין אלא ריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרבי יוחנן אמר לך ומבחו ומכרו כל היכא דאיתיה במכירה איתיה במבוכרה ואזדו ליטעמיהו דאתמר המוכר טריפה לחבירו ר' שמעון רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי אע"ג דליתיה במכירה איתיה במבוכרה וריש לקיש אמר פטור ביון דליתיה בטבוחה ליתיה במכירה איתיה במבוכרה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש גנב כלאים ומכרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה מאי לאו ר"ש היא אלמא אע"ג דליתיה במכירה איתיה במבוכרה אמר ליה לא רבנן אי רבנן טריפה במכירה איתא בזבוחה ליתא ואלא מאי ר"ש כלאים במבוכרה איתא ליתא אלא תנא טבוחה והוא הדין למכירה אימא

לרבנן נמי תנא מכירה והוא הדין לטבוחה ורבי יוחנן אמר לך האי מאי אי אמרת בשלמא ר"ש איידי דתנא טריפה בחדא תנא כלאים בחדא אלא אי אמרת רבנן נעריבנהו ניתיבנהו נגב כלאים וטריפה מבחן ומכרן משלם תשלומי ארבעה וחמשה קשיא כלאים שה כתיב ואמר רבא זה בנה אב בכל מקום שנאמר שה אינו אלא לחוציא את הכלאים שאני הכא דאמר קרא או לרבות את הכלאים וכל או לרבות הוא והתניא שור או כשב או עז פרט לכלאים או עז פרט לנרמה אמר רבא הכא במעניניה דקרא והכא במעניניה דקרא הכא גבי גניבה דכתיב שור או שה שאי אתה יכול להוציא כלאים מביניהם או לרבות כלאים גבי קדשים דכתיב בשה ועז שאתה יכול להוציא כלאים מביניהם או למעט הוא

ואמר ריש לקיש אומר היה רבי שמעון פרה נפדית ע"ג מערכתה אלמא כל העומד לפדות כפדוי דמי בשלמא רבי יוחנן לא אמר כרבי שמעון בן לקיש דקא בעי לאוקמה למתניתין אפילו בתמימין אלא ריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרבי יוחנן אמר לך ומבחו ומכרו כל היכא דאיתיה במכירה איתיה במבוכרה ואזדו ליטעמיהו דאתמר המוכר טריפה לחבירו ר' שמעון רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי אע"ג דליתיה במכירה איתיה במבוכרה וריש לקיש אמר פטור ביון דליתיה בטבוחה ליתיה במכירה איתיה במבוכרה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש גנב כלאים ומכרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה מאי לאו ר"ש היא אלמא אע"ג דליתיה במכירה איתיה במבוכרה אמר ליה לא רבנן אי רבנן טריפה במכירה איתא בזבוחה ליתא ואלא מאי ר"ש כלאים במבוכרה איתא ליתא אלא תנא טבוחה והוא הדין למכירה אימא

לרבנן נמי תנא מכירה והוא הדין לטבוחה ורבי יוחנן אמר לך האי מאי אי אמרת בשלמא ר"ש איידי דתנא טריפה בחדא תנא כלאים בחדא אלא אי אמרת רבנן נעריבנהו ניתיבנהו נגב כלאים וטריפה מבחן ומכרן משלם תשלומי ארבעה וחמשה קשיא כלאים שה כתיב ואמר רבא זה בנה אב בכל מקום שנאמר שה אינו אלא לחוציא את הכלאים שאני הכא דאמר קרא או לרבות את הכלאים וכל או לרבות הוא והתניא שור או כשב או עז פרט לכלאים או עז פרט לנרמה אמר רבא הכא במעניניה דקרא והכא במעניניה דקרא הכא גבי גניבה דכתיב שור או שה שאי אתה יכול להוציא כלאים מביניהם או לרבות כלאים גבי קדשים דכתיב בשה ועז שאתה יכול להוציא כלאים מביניהם או למעט הוא

לְהוֹצִיא כְּלָאִים מֵבֵינֵיהֶם. אֵין כִּלְאַיִם בָּאִים מִשְּׁנֵיהֶם: מִדְּסֵיפָא לְמֵעֵט. אוֹ דִּסֵיפָא דְּקָרֵא כֵּשֵׁב אוֹ עֵז וְרֵאֵי לְמֵעֵט אֹתָהּ שֶׁהֲרֵי כִּלְאַיִם בָּאִים מֵהֶם וּמִמֵּילָא מִשְׁתַּמְּעָא לְרַבּוֹת לֹא אִיצְטְרִיךְ וְאִי לְרַבּוֹת נִדְמֶה כָּל שֶׁכֵּן דְּלֹא אִיצְטְרִיךְ דִּכְיוָן דְּמַרְשִׁיא הוּא מִתְּרֵי כִּלְאַיִם כָּל שֶׁכֵּן נִדְמֶה דְּקוֹל: **אִי** לְקָדָשִׁים. לְמֵימְרָא דְּפָסוֹל לְקָרְבָּן דִּכְתִיב בְּהוּ שֶׁה בְּנִדְבוֹת בִּפְרָשַׁת נְסָכִים (במדבר טו) אוֹ לְשֶׁה בִּכְבָשִׂים וְגוֹ': **הָא בְּהֵרְיָא כְּתִיב בָּהוֹ.** מְרוּבֶּיהָ דְּאוֹ כֶּשֶׂב אוֹ לְכִלְאַיִם דְּפָסוּל: **אִי** לְמַעֵשֵׂר בְּהֵמָה. וְאַע"ג דְּלֹא כְּתִיב שֶׁה אֶלָּא צֹאן קָאָמַר רַבָּא דְּפָסוּל הָא אמרינן בְּבְכוֹרוֹת לְעִנְיַן מִילֵּי טוּבָא דְּנָמֵר תַּחַת הַשֵּׁבֶט מִתַּחַת אִמּוֹ הַלְכָךְ לְהָא מִלְּתָא לָיְלִיף נְמִי וּפְסוּל: **הָעֲבָרָה הָעֲבָרָה.** וְהָעֲבָרָתָן כָּל פְּסוּר רַחֵם לָהּ׳ (שמות יג) וְכֹל אֲשֶׁר יֵעָבֵר (ויקרא כז): **לְעִנְיַן פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר.** דִּכְתִיב שֶׂה וְקָא אַשְׁמְעִינַן רַבָּא טַעְמָא דְּמִתְנִי אֵין פּוֹדִין בִּכְלָאִים מֵהֶכָא הוֹאִיל וְאִי בָּעֵית אֵימָא אִי פּוֹדִין בִּכְלָאִים מֵהֶכָא **וְלֹא בָּתַיְהּ.** עֲבֵי וְאַיְלִי: **וְלֹא בָּשָׂה שְׁחוּטָה.** דִּלְאו שֶׂה קָרֵינָא בָּהּ: **כִּלְאַיִם.** מִשְּׁנֵי מִינֵי בְּהֵמוֹת: **כּוּי.** מִבְּהֵמָה וְחַיָּה: **לְמֵימָא** שְׁנוֹלַד מִן הַמְּהוּלָּה. פָּרָה שֶׁיִּלְדָה סוּס וְאָבִיו סוּס אוֹ רָחֵל שֶׁיִּלְדָה חֲזִיר וְאָבִיו חֲזִיר דְּאִסּוּר בְּאֲכִילָה דִּכְתִיב זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר שֶׂה כְּשָׂבִים (דברים יד) וְכֵן בְּפֶרֶק קָמָא דְּבְכוֹרוֹת (דף ו.): **וּטְהוֹרָה מִטַּמְּאָה מִי מֵינָבֵי.** דְּאִיצְטְרִיךְ לְמֵעוּטֵי וְקָא קַיְימָא לָן בְּפ"ק דְּבְכוֹרוֹת (דף ז.) מִן הַתּוֹרָה וְלֹא טְהוֹרָה מִן הַטֻּמְאָה: דְּאִיעֵבֵר

וְהָא גַּבֵּי קָדָשִׁים דִּכְתִיב שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׂב נֶרְבֶּיהָ. תִּימְהָ מָה רִיבּוּי צָרִיךְ נְהִי דִּמְשׁוּת וְכֶשֶׂב לֹא מֵעֵי לְרִבּוּיֵי כְּלָאִים מִכֶּשֶׂב וְעֵז שֶׁאִיתָהּ יָכוֹל לְהוֹצִיא כְּלָאִים מִבֵּינֵיהֶן אֲתֵי וְאוֹר"י דְּאַע"ג דְּאֶתְיָא כְּלָאִים מִדְּסָמְךְ כֶּשֶׂב לֵעז מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְמֵעֵטָם מִדְּסָמְךְ שׁוֹר לְכֶשֶׂב דִּלְחוּמְרָא מִשְּׁמַיָּן וְכֵיוָן דְּאִי לֹא כְּתִיב שׁוֹם אוֹ לֹא בְּסִיפָא וְלֹא בְּרִישָׁא הַיְינוּ מִמֵּעֵט כְּלָאִים יֵשׁ לוֹמַר דִּאִתְּמַעֵט מִכֶּשֶׂב וְכֵן בְּסִיפָא וְלֹא בְּרִישָׁא הַיְינוּ מִמֵּעֵט כְּלָאִים יֵשׁ לוֹמַר דִּכְתִיב שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׂב לְהוֹצִיא כְּלָאִים מִבֵּינֵיהֶם וְנִרְבֵּי מִדְּסֵיפָא

**וְהָא יָכוֹל לְהוֹצִיא כְּלָאִים מִבֵּינֵיהֶם וְנִרְבֵּי מִדְּסֵיפָא לְמֵעוּטֵי דְּרִישָׁא וְהוּ"ל לְמֵעוּטֵי דְּרִישָׁא דְּאַדְרַבָּה מִדְּרִישָׁא לְרַבּוֹת סֵיפָא נְמֵי לְמֵעוּטֵי אַדְרַבָּה מִדְּרִישָׁא לְרַבּוֹת סֵיפָא נְמֵי לְמֵעוּטֵי רֵישָׁא נְמֵי לְרַבּוֹת הָאי מַאי אִי אָמְרַתְּ בִּשְׁלָמָא לְמֵעוּטֵי הוּא דְּאִיצְטְרִיךְ תְּרֵי מִיעוּטֵי דְּאַע"ג דְּאִימְּעוּטֵי כִּלְאַיִם אִיצְטְרִיךְ לְמֵעוּטֵי נִדְמֶה אֶלָּא אִי אָמַרְתְּ לְרַבּוֹת תְּרֵי רֵיבּוּיֵי לָמָּה הַשְׁתָּא כִּלְאַיִם אִירְבּוּיֵי לֵיהּ נִדְמֶה מִבָּעְיָא אֶלָּא הָא דְּאָמַר רָבָא זֶה בָּנָה אַב כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר שֶׂה אֵינוֹ אֶלָּא לְהוֹצִיא אֶת הַכִּלְאַיִם לְמַאי הִלְכְתָא אִי לְקָדָשִׁים בְּהֶדְיָא כְּתִיב בְּהוּ שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׂב פְּרָט לְכִלְאַיִם אִי לְמַעֲשֵׂר תַּחַת תַּחַת יָלִיף מִקָּדָשִׁים אִי מִמַּעֲשֵׂר אִי נְמֵי נִדְמֶה לְכִבְכוֹר הָעֲבָרָה הָעֲבָרָה יָלִיף מִמַּעֲשֵׂר אִי נְמֵי נִדְמֶה אָמַרְתְּ לֹא דִּכְתִיב אַךְ בְּכוֹר שׁוֹר עַד שֶׁיֵּהֵא הוּא שׁוֹר וּבְכוֹרוֹ שׁוֹר כִּלְאַיִם מִבָּעְיָא אֶלָּא כִּי אִיתְמַר דְּרָבָא לְעִנְיַן פֶּטֶר חֲמוֹר דְּרָתְנַן אֵין פּוֹדִין לֹא בְּעֶגֶל וְלֹא בְּחַיָּה וְלֹא בְּשׁוּחָטָה וְלֹא בְּטְרֵיפָה וְלֹא בְּכִלְאַיִם וְלֹא בְּכוֹי וּלְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּמַתִּיר בְּכִלְאַיִם דְּתָנֵן ר"א כִּי אִיתְמַר דְּרָבָא לְמֵימָא שֶׁנּוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא וְלָדָא ר"א כִּי אִיתְמַר דְּרָבָא לְמֵימָא שֶׁנּוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא וְלָדָא מִטַּמְּאָה מִי מֵינָבֵי אִין דְּקִי"ל דְּאִיעֵבֵר

מג"ש הָעֲבָרָה הָעֲבָרָה מִבְּכוֹר דִּכְתִיב בֵּיהּ שֶׂה (ויקרא כז) אִם שׁוֹר אִם שֶׂה וּבְקוּנְטְרָס פִּי' דִּבְמַעֲשֵׂר כְּתִיב צֹאן דַּהֲדֵי כְּמוֹ שֶׂה וְאֵין נִרְאֶה וְעוֹד בְּפֶרֶק בְּתְרָא דִּבְכוֹרוֹת (דף נז.) פְּרִיךְ אִי גְּמַר מַעֲשֵׂר תַּחַת תַּחַת מִקָּדָשִׁים אֲפִי' דָּגָן נְמֵי פִּי' יוֹצֵא דּוֹפֵן וּמְחוּסַּר זְמַן וְיִתּוֹם לֹא יִכְנְסוּ לְדִיר לְהִתְעַשֵּׂר וְאִי לֹא גְּמַר מִקָּדָשִׁים בְּשִׁלְמָא טְרֵיפָה כָּל אֲשֶׁר יֵעָבוֹר פָּרֵט לְטְרֵיפָה אֶלָּא בִּכְלָאִים מִנַּ"ל וּמִאי קוּשְׁיָא לֵימָא לֵיהּ דִּמְבַנְיָן אַב דְּרָבָא נִפְקָא לֵיהּ כְּלָאִים מִבְּכוֹר כְּדְאִיתָא בְּקוּנְטְרָס הָכָא וּלְפִי מַה שֶּׁפֵּירַשְׁתִּי דְּאֵשְׁתְּ דִּבְכוֹר סָמִיךְ אַ"ש דְּלֹא מְצֵי לְמִימַר הָתָם דִּילְיף מִמַּעֲשֵׂר מִבְּכוֹר דִּמְיעֵט בֵּיהּ בִּכְלָאִים דְּאִם כֵּן יוֹצֵא דּוֹפֵן נְמֵי נִמְעֵט בְּמַעֲשֵׂר דִּילְיף מִבְּכוֹר:

עַד שֶׁיֵּהֵא הוּא שׁוֹר וּבְכוֹרוֹ שׁוֹר. אוֹמֵר ר"י דִּבְפֶרֶק קָמָא דִּבְכוֹרוֹת (דף ה:) מוֹקֵי לָהּ דְּזוֹקֵא בְּשֶׁאֵין דּוֹמֶה בְּלָל אֲבָל דּוֹמֶה בְּמִקְצָת סִימָנִין יָלִיף הָתָם מֵאֹךְ דְּקָדֵישׁ בִּבְכוֹר וְצָרִיךְ לְמֵעֵט נִדְמֶה בְּקָדָשִׁים וּבְכוֹר דְּאִי לֹא כְּתִיב אֶלָּא בְּקָדָשִׁים מִמַּעֲשֵׂרוֹת בִּבְכוֹרוֹת אֲפִילּוּ יֵשׁ בּוֹ מִקְצַת סִימָן וְאִי מִקְצַת סִימָן לֹא הָוֵי כִּלְאַיִם וְלֹא יִלְפִינַן מִבְּכוֹר לְחַדּוֹרֵי בְּבְכוֹרוֹת לְרַבּוֹת נִדְמֶה וְכֵיוָן דְּאִי לֹא כְּתִיב אֶלָּא בְּקָדָשִׁים דְּיִלְפִינַן מֵהֲדֵדֵי בְּג"ש וְכֵן אִי לֹא הָוֵי כְּתִיב בְּקָדָשִׁים כְּלָל אֶלָּא בִּבְכוֹר מִיעוּט וְרִיבּוּי הָוֵי יִלְפִינַן קָדָשִׁים מִבְּכוֹר אֲבָל הַשְׁתָּא דִּכְתִיב בְּקָדָשִׁים וּכְתִיב נְמֵי מִיעוּט וְרִיבּוּי בִּבְכוֹר לֵיכָּא לְמִילַּף קָדָשִׁים מִבְּכוֹר דְּאִם כֵּן לִישְׁתּוֹק קְרָא מִמִּיעוּט דְּקָדָשִׁים:

לְמָאי שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא וְלָדָא כר' יְהוֹשֻׁעַ. פִּי' בְּקוּנְטְרָס דְּר' יְהוֹשֻׁעַ פָּלִיג אַדְּר"ש וְשָׁרֵי גְּמָל הַבָּא מִן הַפָּרָה שֶׁעִיבְּרוֹ מִשּׁוֹר בְּסִימָן אֶחָד שֶׁל טָהֳרָה מַעֲלָה גֵּרָה אוֹ מַפְרִיס פָּרְסָה וְדָרֵיךְ אֶת זֶה לֹא תֹאכְלוּ אֶת הַגָּמָל אַע"פ שֶׁאִיתָהּ אוֹכֶלֶת בְּסִימָן אֶחָד אֲבָל אַחַר אִתָּהּ אוֹכֶלֶת בְּסִימָן אֶחָד וְאִיתָהּ זֶה זֶה טָמֵא שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּהוֹר יָכוֹל אַפִּי' עִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא כְּלוֹמַר כֵּיוָן שֶׁאֲנִי מְכַשִּׁיר בְּבֵנוֹ אִם נִתְעַבְּרָה הֵימֶנּוּ פָּרָה ת"ל שֶׂה כְּשָׂבִים בְּ' וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא לְאוֹ דַּוְקָא אֶלָּא דּוֹמֶה לְטָמֵא וְכוּלָּא טַעְמָא דְּבְכוֹרוֹת (דף ה: ושם) לֹא מִשְׁתַּמַּע בִּפְירוּשׁ דְּמוֹדֶה ר' יְהוֹשֻׁעַ לְר"ש שֶׁגְּמָל גְּמוּר הַנּוֹלָד מִפָּרָה וּמִשּׁוֹר שֶׁהוּא אָסוּר וְאִם יֵשׁ בּוֹ סִימָן אֶחָד שְׁהוּא מִקְצַת שֶׁלָּפָרָה מוּתָּר וְלֹא קַאֵי בְּלָל אִסְּיָמִנִים דְּקָרֵא מִמַּעֲלָה גֵּרָה אוֹ מַמְפְרִיסֵי פַּרְסָה וְהָכִי אִיתָא הָתָם (שם) רָחֵל שֶׁיִּלְדָה מִין עֵז וְעֵז שֶׁיִּלְדָה מִין רָחֵל פְּטוּרָה מִן הַבְּכוֹרָה וְאִם יֵשׁ בּוֹ מִקְצַת סִימָנִין חַיֶּבֶת ר"ש אוֹמֵר עַד שֶׁיִּהֵא רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ דּוֹמֶה לְאִמּוֹ וְעֵלָּה דְּהָהִיא מִבָּעְיָא לֵיהּ לְר"ש בְּגִמָּרָא בֶּן פָּרָה מִי בְּעֵי שֶׁיִּהֵא רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ דּוֹמֶה לְאִמּוֹ לְהַתִּירוֹ בַּאֲכִילָה אוֹ אַפִּי' בְּמִקְצָת וּבְעֵי לְמִפְשַׁט מִדְּר' יְהוֹשֻׁעַ דְּסָבַר בְּר"ש מִדְּקָרֵי לָהּ טְמֵא וְקָאָמַר אֲבָל אַתָּה אוֹכֵל בְּסִימָן אֶחָד כּוּ' אִלְמָא לֹא בָּעֵי רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ דּוֹמֶה לְאִמּוֹ לְהַתִּירוֹ בַּאֲכִילָה וְדִלְמָא סָבַר לָהּ בְּר"ש אִם בְּחָרָא וּפְלֵא בְּחָרָא וְעוֹד מִשְּׁמַע הָתָם דְּטְעִמָא דְּר' יְהוֹשֻׁעַ מִשּׁוּם דְּקָסָבַר זֶה וְזֶה גּוֹרֵם אִסּוּר וּלְפִי זֶה אַפִּי' שְׁהוּר שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא אִסּוּר וְהַךְ דְּשַׁמְעִתְּתָא דְּמוֹקֵי רָבָא לְטָמֵא שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא מְיֻרֵי נְמֵי שְׁדּוֹמֶה קָצָת לְאִמּוֹ כְּהַהִיא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁאִם הָיְתָה דּוֹמָה לְגַמְרֵי לְגַמָּל אֲפִילּוּ עִיבְּרוֹ מִן הַטָּהוֹר אָסוּר דְּקִי"ל כְּר"ש כְּדְאוֹקְמָא דְּאִיעֵבֵר מִקְלוּט וּכְר"ש וְה"ה דְּה"מ לְמִנְקָט שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא דְּאִסּוּר כֵּיוָן דְּשֵׂה כְּלָאִים וְאִסּוּר מִשּׁוּם דְּנָקֵט בְּמִילְתֵיהּ דְּר' יְהוֹשֻׁעַ נְמֵי יְכוֹל שֶׁאִתָּהּ אוֹכֶלֶת בְּסִימָן אֶחָד וְנָקֵט בְּסִיפָא נְמֵי שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא דְּאִסּוּר מִשּׁוּם דְּנָקֵט בְּמִילְתֵיהּ לְהַכִּי נָקֵט בְּסִיפָא שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא וְה"ה אֲפִילּוּ טָהוֹר שְׁנוֹלַד מִן הַטָּהוֹר וְעִיבְּרוֹ מִן הַטָּמֵא דְּאִסּוּר מִשּׁוּם דְּנָקֵט בְּמִילְתֵיהּ דְּר' יְהוֹשֻׁעַ כ"ש דַּהֲדֵי דְּלֹא כְּר"א בַּר פְּלוּגְתֵּיהּ דְּשָׁרֵי לֵיהּ לְגַמְרֵי וְה"ג ר' אֶלְעָזָר וְלֹא ר' אֱלִיעֶזֶר:

דְּאוֹעֲבַר מִקְלוּט כר'. אֲבָל הַנּוֹדֵר עַצְמוֹ פְּשִׁיטָא דְּמִצִּי מִפָּטַר נְפַשֵׁיהּ אִי לָא בָּעֵי לְמֵיעֲבַד מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר:

מי פָּטַר נְפַשֵׁיהּ כו'. אֲבָל הַנּוֹדֵר עַצְמוֹ פְּשִׁיטָא דְּמִצִּי מִפָּטַר נְפַשֵׁיהּ אִי לָא בָּעֵי לְמֵיעֲבַד מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר:

גגב

**דְּאוֹעֲבַר מִקְלוּט כר' שִׁמְעוֹן בָּעֵי רָבָא הֲרֵי עָלַי עוֹלָה וְהַפְרִישׁ שׁוֹר וּבָא אַחֵר וְנָגַח מִי פָּטַר נִגְּחוֹ כְּבֶשׂ נַפְשֵׁיהּ בְּכֶבֶשׂ לְרָבָּנָן בְּעוֹלַת הָעוֹף לְר' אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה דְּתַנְיָא הֲרֵי עָלַי עוֹלָה וְהִפְרִישׁ שׁוֹר וּבָא אַחֵר וְנָגַח פָּטַר עַצְמוֹ בְּכֶבֶשׂ לְרַבָּנָן וּבְעוֹלַת הָעוֹף לְר' אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: מתני' מָכְרוּ חוץ מֵאֶחָד מִמְּאָה שֶׁבּוֹ שׁוּתְּפוּת לוֹ בּוֹ שׁוּתְּפוּת הַשְׁלִישׁ וְנִתְנַבְּלָה בְּיָדוֹ הַנּוֹחֵר וְהַמְעַקֵּר מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה: גמ' מַאי חוץ מֵאֶחָד מִמְּאָה שֶׁבּוֹ אָמַר רַב חוץ מִדְּבָר הַנִּיתָּר עִמּוֹ בַּשְׁחִיטָה וְלֵיתֵי אָמַר חוץ מִגִּיזּוּתֶיהָ וְכֵן תְּנָיָא בְּמַתְנִיתָא חוץ מִגִּיזּוּתֶיהָ מִיתִיבִי מָכְרָהּ חוץ מִידָהּ חוץ מֵרַגְלָהּ חוץ מִקַּרְנָהּ חוץ מִגִּיזּוּתֶיהָ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה רְבִי אוֹמֵר מָכְרָהּ חוץ מִידָהּ וְחוץ מֵרַגְלָהּ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה מִשּׁוּם רְבִי אֱלִיעֶזֶר מָכְרָהּ חוץ מִקַּרְנָהּ חוץ מִגִּיזּוּתֶיהָ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אֵין לְךָ בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר חוץ מִקַּרְנָהּ חוץ מִגִּיזּוּתֶיהָ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה וְחוץ מֵרַגְלָהּ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה בְּמַאי קָמְיְפְלְגִי תְּנָא קַמָּא סָבַר וּטְבָחוֹ כְּיוֹם שְׁחִיטָה וּבְעֵינָן וְרִבִּי סָבַר וּטְבָחוֹ מִידֵי דַּהֲוֵי בִּטְבִיחָה לְאַפּוֹקֵי מִידֵי דְּלֹא הֲוָיָא בִּטְבִיחָה וּמָכְרוֹ כְּיוֹם שְׁחִיטָה וְר' שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר סָבַר קָרְנָהּ דְּלֹא לְמִגְּנָא קָיְימָא וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּם אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה גִּיזּוֹתֶיהָ דִּלְמֵינוּ קָיְימֵי לֹא הֲוֵי שִׁיּוּר וּמְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּם אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה וְאִידָךְ תָּנָא דְּבֵי ר' שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר סָבַר יָדַיִן וְרַגְלַיִן דְּצָרִיכִי טְבִיחָה הֲוֵי שִׁיּוּר וְלֹא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה קַרְנָהּ וְגִיזּוֹתֶיהָ דְּלֹא צְרִיכִי טְבִיחָה לֹא הֲוֵי שִׁיּוּר קָשְׁיָא דְּר' שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אַדְּר' שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר תְּרֵי תַּנָּאֵי וְאִילֵּימָא דְּר"ש בֶּן אֶלְעָזָר ת"ר הַגּוֹנֵב הַקִּיסָטָא וְאֶת הַחִיגֶּרֶת וְאֶת הַסּוּמְא וְכֵן הַגּוֹנֵב בְּהֶמַת הַשּׁוּתָּפִים חַיֵּב וְשׁוּתָּפִים פְּטוּרִים וְהָתַנְיָא שׁוּתָּפִין שֶׁגָּנְבוּ חַיְּבִין אָמַר רַב נַחְמָן לֹא קָשְׁיָא כָּאן בְּשׁוּתָּף שֶׁגָּנַב מֵחֲבֵירוֹ כָּאן בְּשׁוּתָּף שֶׁגָּנַב מֵעַצְמָא אִיתְיְהִיבָה רָבָא לְרַב נַחְמָן יָכוֹל שׁוּתָּף שֶׁגָּנַב מֵחֲבֵירוֹ וְשׁוּתָּפִין שֶׁגָּנְבוּ וְהוּ חַיְּבִין תַּלְמוּד לוֹמַר וּטְבָחוֹ כּוּלּוֹ בְּעֵינָן וְלֵיכָּא אֶלָּא אָמַר רַב נַחְמָן לֹא קָשְׁיָא כָּאן בְּשׁוּתָּף שֶׁטָּבַח לְדַעַת חֲבֵירוֹ כָּאן בְּשׁוּתָּף שֶׁטָּבַח שֶׁלֹּא לְדַעַת חֲבֵירוֹ בְּעֵי רַבִּי יִרְמְיָה מְכָרָהּ חוץ מִשְּׁלִשִׁים יוֹם חוץ מִמַּלְאַכְתָּהּ חוץ מֵעוּבָּרָה מַהוּ אֲלֵיבָּא דְּמַאן דְּאָמַר עִיבּוּר יְרֵךְ אִמּוֹ הוּא לֹא תִּבְעֵי לָךְ דְּהָא שַׁיֵּיר בָּהּ כִּי תִּבְעֵי לָךְ אֲלֵיבָּא דְּמַאן דְּאָמַר דְּעִיבּוּר לָאו יְרֵךְ אִמּוֹ הוּא מַאי מֵימַר אֲמַרְתִּין בֵּין דִּמְחוּבָּר בָּהּ הֲוֵי שִׁיּוּר אוֹ דִּלְמָא בֵּין דִּלְמִפְרַשׁ מִינָּהּ קָאֵי לֹא הֲוֵי שִׁיּוּר אֵיפָא דְּאָמְרֵי בֵּין דִּלָּאו יְרֵךְ אִמּוֹ הוּא לֹא הֲוֵי שִׁיּוּר אוֹ דִּלְמָא בֵּין דְּצָרִיךְ לְאִשְׁתְּרוּיֵי בַּהֲדָהּ בַּשְּׁחִיטָה כְּמַאן דְּשַׁיֵּיר בְּגוּפָהּ דָּמֵי תֵּיקוּ: בַּעֲי רַב פָּפָּא גְּנֵבָה קְטָעָהּ וּמְכָרָהּ מַהוּ מִי אֲמַרִינַן מַאי דְּגָנֵב הָא לֹא יָצָן אוֹ דִּלְמָא מַה דְּיָזִין הָא לֹא שַׁיֵּיר תֵּיקוּ: תָּנוּ רַבָּנָן גָּנַב וְנָתַן לְאַחֵר וְטָבַח גָּנַב וְנָתַן לְאַחֵר וּמָכַר גגב

תַּעֲשֶׂה בָּהּ מְלַאכָה הַמְּלַאכָה הִיא שֶׁלִּי מִי הֲוֵי שִׁיּוּר אוֹ לֹא: עִיבּוּר יְרֵךְ אִמּוֹ הוּא. פְּלוּגְתָּא בְּתַלְמוּדָא (לי: לא.): גָּנַב וְנָתַן לְאַחֵר וְטָבַח. לֹא נָתַן בְּמַתְנָה דְּא"כ אֲפִילּוּ לֹא טָבַח מֵהֵיכָא אֲנַתִּיקָה מִשּׁוּם מְבִירָה כְּדִקְתָנֵי סֵיפָא אֶלָּא עֲשָׂאוֹ שֶׁלִּיחַ לִטְבִיחָה אוֹ לְמְכִירָה:

והקוף

והחזיק. מכר באמנה ואשראי ולא קיבל דמים: **גנב ופרע בחזיקיו.** שהחזיקו חבירו פרקמטיא באשראי ופרע לו בהמה זו: **מתני'** וכבהו וכברו חוץ מרשותו. כשהוציא מרשותו נעשה עליו גנב (לרב יהודה) [וקנאו]: **או שגנב** חוץ מרשותו. קנאו במשיכה מיד ונעשה גנב עליו אבל גנב וטבחה ומכר ברשותו פטור דלא נעשה עליו גנב: **הייב.** גנב מושכו ויוצא פטור ממכולם: **הנעבדו.** אפי' ברשות בעלים שהרי הגבהה קונה בכל מקום במסכת קדושין (דף כה:): **נתנו.** בעליו לכבורות בנו לכהן בה: טלים של פדיון הבן ל"א נתנו גנב לכבורות בנו ונתנו לו שם במקום שנגנבו לשומר חנם ולשואל: **הייב.** מושכו. הכהן או בעל חוב או השומר ומת ברשות בעליהם: **פטור.** הגנב מכולם ולשון אחרינא עיקר האי חייב ופטור אינהא דמחייב גנב בקנין שלוחיו דאי בנותנו בעליו מאי חייב נהי דשואל מצי למימר חייב באונסין אלא שאר שומרים מי חייבי במתה בדרכה ועוד לגבי כהן ובעל חוב מאי חייב ופטור אינהא דמפסיד אלא דלא הפסיד מבעי ליה: **גמ'** תיקנו משיכה בשומרים. שלא יתחייב שומר בשמירה עד שימשוך: **מאי לאו.** היה מושכו שומר ומת חייב גנב במשיכת שומר: **לא גנב.** והכי קאמר נתן בעל הבית לבכורות בנו כו' וקא גנב לגוזבו משום היה מושכו ויוצא כו':

שכירות

גנב והקדיש גנב והקיף גנב והחליף גנב ונתן במתנה גנב ופרע חובו גנב ופרע בחזקיהו גנב ושלח סבלונות בבית חמיו משלם תשלומי ארבעה וחמשה מאי קמ"ל אשמעינן רישא גנב ונתן לאחר וטבח דיש שליח לדבר עבירה אע"ג דכבל התורה כולה אין שליח לדבר עבירה הכא יש שליח לדבר עבירה מאי טעמא וטבחו ומכרו מה מכירה דלא אפשר דלאו על ידי אחר אף טביחה ע"י אחר מחייב ואשמעינן סיפא גנב והקדיש מה לי מכרו לחדיוט מה לי מכרו לשמים: מתני' גנב ברשות הבעלים וטבח ומכר חוץ מרשותם או שגנב חוץ מרשותם וטבח ומכר ברשותם או שגנב וטבח ומכר חוץ מרשותם משלם תשלומי ארבעה וחמשה אבל גנב וטבח ומכר ברשותם פטור הניבוהו או מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור הניבוהו או הוציאו מרשות בעליהם ומת חייב נתנו לבכורות בנו או לשואל לנושא שכר ולשומר חנם חייב ומה מושכו ומת ברשות הבעלים פטור הניבוהו או שהוציאו מרשות הבעלים ומת חייב: גמ' בעי אמימר תיקנו משיכה בשומרים או לא אמר רב יימר ת"ש נתנו לבכורות בנו או לבעל חובו לשומר חנם ולשואל לנושא שכר ולשומר שכר היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור מאי לאו שומר ש"מ תיקנו משיכה בשומרים אמר ליה רב נחמן לא שומר ש"מ אי בעי לא יעביד אין שייך לדבר עבירה אלא שגנב מבית בעלים אלא לאו שומר ש"מ תיקנו משיכה בשומרים ש"מ איתמר נמי אמר ר' אלעזר בדרך שתיקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין תניא נמי הכי בדרך שתיקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין יכשם שהקרקע נקנית בכסף בשטר ובחזקה כך שכירות ונקנית בכסף בשטר ובחזקה דמאי אילימא

שכירות

גנב והקדיש משלם ד' וה'. כדמפרש מה לי מכרו להחדיוט מה לי מכרו לשמים ואיירי בקדושי בדק הבית דלא שייך למימר מעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דראובן כמו בקדושי מזבח ששקרבן קרב לכפר על הבעלים ונשחט לשמו ושם בעליו עליו ואין להקשות אמאי לא פריך לעיל (דף ע.) ולילפלוג ולירתני בדידיה בד"א בקדושי מזבח אבל בקדושי בדק הבית משלם תשלומי ארבעה וחמשה כדפריך לעיל ולפלוג ולירתני בדידיה בד"א בקלים שפיר דהני הכל קדוש מזבח אבל בקדושי בדק הבית לא בעי לפלוגי דסתם קדושה דשור ושה דמזבחים הני למזבח אע"ג דהתם משלם ומפיק וקאמר טבח ואח"כ הקדיש משלם ארבעה וחמשה ואותו הקדש הני קדושי בדק הבית התם לא הני מחיים ולמ"ד יאוש לאו כקני א"ש שכשמקדיש לאחר יאוש לאו דידיה קמקדיש ולמ"ד יאוש קני ויחזיבו הוה דוקא לפני יאוש אבל אחר יאוש שלו הוא טובח ושלו הוא מוכר אפי' מחייב אהקדש אע"ג דלא חייל הקדש מקמי יאוש כי היכי דמחייב במכר ומתנה קודם יאוש אע"ג דלא אתנו מעשיו שלא חל המכר והמתנה כיון דאמירתו לגבוה במסירתו להחדיוט בדבר שבידו להקדיש:

אבל גנב וטבח ומכר ברשותו פטור. בשלא הגביהו עסקינן דבהגביהו הני קני וחייב בדלקמן:

או שהוציאו מרשות בעלים כו'. בריש אלו נערות (כתובות דף לא.) פליגי רב אחא ורבינא חד אמר שהוציאו לסמטא אבל לרה"ר ולא קני ורבינא אמר אפילו הוציאו לרה"ר ואידך אמר אפילו הוציאו לרה"ר קנה ורבי מנחשיא דמתי ברשות בעלים פטור הא חוץ לרשות חייב אפי' הוציאוהו לרה"ר ונראה דהדהוא פליג אאביי ורבא דאמרי בהמוכר את הספינה (ב"ב דף פד:) משיכה קונה בסמטא אבל לא ברה"ר ואין נראה לחלק בכל בין קניית גנב שאין אלא להתחייב באונסין ולשאר קניות מדקתני לעיל (דף סה.) גבי גנב אין לי אלא ידו גנו חצרו וקרפיפו מנין משמע דלא מחייב אלא במקום שראוי לקנות כי היכי דדרשינן גיטין (דף עז.) ונתן בידה ונראה דהלכה כאביי ורבא מדמייתי מילתיהו בהמוכר ואת"ל

גנב והקדיש גנב והקיף גנב ונתן במתנה גנב ופרע חובו גנב ופרע בחזקיהו גנב ושלח סבלונות בבית חמיו משלם תשלומי ארבעה וחמשה מאי קמ"ל אשמעינן רישא גנב ונתן לאחר וטבח דיש שליח לדבר עבירה אע"ג דכבל התורה כולה אין שליח לדבר עבירה הכא יש שליח לדבר עבירה מאי טעמא וטבחו ומכרו מה מכירה דלא אפשר דלאו על ידי אחר אף טביחה ע"י אחר מחייב ואשמעינן סיפא גנב והקדיש מה לי מכרו לחדיוט מה לי מכרו לשמים: מתני' גנב ברשות הבעלים וטבח ומכר חוץ מרשותם או שגנב חוץ מרשותם וטבח ומכר ברשותם או שגנב וטבח ומכר חוץ מרשותם משלם תשלומי ארבעה וחמשה אבל גנב וטבח ומכר ברשותם פטור הניבוהו או מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור הניבוהו או הוציאו מרשות בעליהם ומת חייב נתנו לבכורות בנו או לשואל לנושא שכר ולשומר חנם חייב ומה מושכו ומת ברשות הבעלים פטור הניבוהו או שהוציאו מרשות הבעלים ומת חייב: גמ' בעי אמימר תיקנו משיכה בשומרים או לא אמר רב יימר ת"ש נתנו לבכורות בנו או לבעל חובו לשומר חנם ולשואל לנושא שכר ולשומר שכר היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור מאי לאו שומר ש"מ תיקנו משיכה בשומרים אמר ליה רב נחמן לא שומר ש"מ אי בעי לא יעביד אין שייך לדבר עבירה אלא שגנב מבית בעלים אלא לאו שומר ש"מ תיקנו משיכה בשומרים ש"מ איתמר נמי אמר ר' אלעזר בדרך שתיקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין תניא נמי הכי בדרך שתיקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין יכשם שהקרקע נקנית בכסף בשטר ובחזקה כך שכירות ונקנית בכסף בשטר ובחזקה דמאי אילימא

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59

הספינה (שם) משמע שהם עשוקי ולא שייך כאן כמו בית הבד דפליגי רב אחא ורבינא הלכה כרבינא לקולא:

נתנו לבכורות בנו או לבה"ח. אותו לשון שפירש בקונטרס דאבעלים קאי רחוק מאד חדא שעדיין לפרש לאותו לשון שמת בפשיעה ולא כי אורחיה ועוד דלשון חייב ופטור לא שייך אבכורות בנו וב"ח ועדיין לדחות דמשום אחריגא נקט חייב ופטור ועוד דבתוספתא (פ"ז) קתני הניבוהו או נתנו לבכורות בנו משמע דאגנב קאי דאי אבעלים מה צריך הגבהה והא דיקדיה הוא ועוד דאקשיה דמתני' בגמרא אבעיא דתקנו משיכה בשומרים אי אפשר ליישבה לתאי לישנא לפי מה שמפרש בקונטרס בגמ' ול"א שפירש בקונטרס נתנו הגנב לבכורות בנו הוא עיקר דמתחייב הגנב במשיכת דני וא"ת ואמאי מחייב במשיכה והא אין שליח לדבר עבירה ר"י דהבהו לא ידעי דאתי ליזיה באיסורא אלא שבורח שהרה שלו ובין ללישנא דמפרש בפ"ק דבבא מציעא (דף י: ושם) טעמא דאין שלוח לדבר עבירה משום דשליח בר חיובא הוא ודברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין ובין ללישנא בא בעי עבידי אי בעי לא עביד אין שייך לכאן דהתם אין יודע שהשליח יעבור אבל כאן יודע הוא שיקח מאחר שהוא סבור שהוא שלו ולעיל (ע.) גבי גנב וטבח בשבת דמוקי לה בטובח על ידי אחר ופריך וכי היכן מצינו שזה חוטא וזה מתחייב הני מצי למימר דסבור שהוא שלו אבל משני שפיר והאמת אבל ס"ק היכי יליף מזה מבריה ס"ל אחר אף טבריה כו' דלמא דוקא בשסבור שהוא שלו סיון דיליף יתור: (ועיין תוס' קדושין מב: ד"ה אמאי):

תיקנו משיכה בשומרין או לא. הא לא מבעי ליה אי משעת מלאכה) [מהתחייבים כל חד וחד בדידיה שומר חנם בפשיעה שומר שכר בגניבה ואבידה ושואל באונסין דפשיטא משעת משיכה מהתחייבים דאם לא כן מאימתי דבשואל (ב"מ דף צה: ושם) תנן אם אמר לו השואל שלח ושלחתה ומתה חייב ובגמרא אמרא פרה במשיכה ובשמעתין דשואל קורדום (שם עט.) אמר אי לאונסים מ"ש פרה דמשעת שאלה אלא אור"י דמבעי ליה בשואל ושומר אי מצי משאיל ומשכיר למיהדר ביה אפי' משך עד שיתחדל במלאכה או לא דאיכא למ"ד גבי שואל קורדום מחברו ביקע בו קנאו לא ביקע בו לא קנאו ומצי משאיל והדר ביה וכן בפרה עד שישנה בה מלאכה ופשיט לה מומתניתין דתנתו לבכורות בנו דקתני הגביהו או שהוציאוהו מרשות בעלים ומת חייב מאי לאו שומר ומהמתחייב גנב אמשהשמר שומר ש"מ דמשיכה גמורה הוא שאין יכול לחזור בו שאם היה יכול לחזור בו לא היה מתחייב במשיכתו ומשני לא גנב שהרה גנב מושכה מבית שומרים וקנה גנב שגנבו מבית שומרים ומיירי שלא נתן לבכורות בנו ולבעל חובו לגמרי דא"כ הוי בעלים ולא שומר אלא אפותיקי בעלמא עשה להם שאם לא יפרע עד יום פלוני שיהא קנוי להם ורב הונא דאמר בפרק השואל דלא ביקע בו מצי משאיל להדר ביה והוה ליה חייש לפירקא דבסמוך מה לי גנב מרשות שומר מה לי גנב מרשות בעלים ובהאי מקדש (קדושין דף מז: ושם) איכא תנא דאפי' במלוה יכול לחזור כל זמן שלא הוציאו כ"ש שאילה וג' מהלוקות בדבר דלרב הונא לא תקנו משיכה בשומר ולר"ת תקנו דקאמר התם ופליגא דר"א ולר' אלעזר נמי מדאורייתא יכול לחזור אלא שהחמירו תקנו דלא מצי להדר ביה משעת משיכה ועוד קאמר התם ופליגא אדרבי אמי דמשכיר ר' אמי דמשכיר לא יחזיר מעל החזירו מותר לכתחילה משמע דשכר דקנה מדאורייתא יכול לחזור אלא שהחמירו דאי מדרבנן ומעל משום דמדרבנן אין יכול לחזור כמו נתנה לבעל בפרק הזהב (ב"מ דף מח. ושם) א"כ הני חומרא דאתי לידי קולא דחשיבו מותר לבקע בו לכתחילה:

שְׁכִירוּת דְּמַטַּלְטְלֵי. שֶׁהִשְׂכִּיר לוֹ כֵּלִיו: **בְּנֵי שִׁטָּרָא** נִינְהוּ. בִּתְמִיהָה הִיא לוֹ מִקְנוּ מִטַּלְטְלֵי אֶלָּא בְּמִשִּׁיכָה כִּדְאָמְרִינַן בְּקִדּוּשִׁין (דף כו.) וּנְדוֹ נְמֵי דְּמִקְנוּ בְּכִסְפָּא לְעִנְיַן קְבוּלֵי מִי שֶׁפָּרַע מִיהוּ בְּשִׁטָּר לֹא מִיקְנוּ מִידֵי דִּדְבָרִים בְּעַלְמָא נִינְהוּ כִּדְאָמְרִינַן בְּהֶחָבֵא (ב"מ דף מט). דְּבָרִים אֵין בָּהֶם מְשׁוּם מְחוּסְרֵי אֻמָּנָה: **שֶׁהַמַּטְמִין** בְּחוֹרְשִׁין. שֶׁנִּטְמְנוּ בְּיֵרַ לְגְנֹב בְּהֶמְוֹת הָרוֹעוֹת שָׁם:

רַבִּי יוֹחָנָן הִיא דְּמַטְמְרֵי בוּ. לְמ"ד בְּהֶכֵּונוּ (לעיל דף נו. ושם) דְּלֹ' יוֹחָנָן לִסְטִים מְזוּיָּין בֵּיוָן דְּמִטְמֵר מֵאֲנִיסִי נָפֵּל הוּא אֲצִטְרִיךְ לְהַאי טַעְמָא דְּלִמ"ד דְּנָפֵל הוּא לֹ' יוֹחָנָן לֹא צָרִיךְ לְהַאי טַעְמָא כְּלָל:

מַפְּנֵי מָה הַחֲמִירָה תּוֹרָה בו'. בְּטוֹתֵן טַעֲנַת גָּנֵב וְטַעֲנַת גּוֹזֵל לֹא שַׁיְיךְ הַאי טַעְמָא כְּלָל:

אֵין מְגַדְּלִין בַּהֲמָה דַּקָּה. אִפִּי' בִּבְיַת קָאָמַר דִּלְרֹעוֹת אִפִּי' בַּהֲמָה גַּסָּה אָסוּר כִּדְאָמְרִינַן בָּזֶה בּוֹרֵר (סנהדרין דף כה:) רוֹעֶה שֶׁאָמְרוּ אֶחָד רוֹעֶה בַּהֲמָה גַּסָּה וְאֶחָד רוֹעֶה בַּהֲמָה דַּקָּה וְא"ת וְהָא דְּמַסִּיק הָתָם דְּרָבָא מְגַדְּלִין אִיתַּמַּר דְּמְגַדְּלִי בַּהֲמָה דַּקָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פְּסוּלִין בְּחוּצָה לָאָרֶץ כְּשֵׁרִים מְגַדְּלִי בַּהֲמָה גַּסָּה אִפִּי' בָּא"י כְּשֵׁרִים מֵאי קָמַשְׁמַע לָן דְּהָא דִּבְחו"ל כְּשֵׁרִים מִתְנֵי' הִיא דַּאֲפִי' בְּסוּרְיָא שָׁרֵי כ"ש בְּחו"ל וְיֵשׁ לוֹמַר דְּזֶהוּ לֹא אִצְטְרִיךְ אֶלָּא אֲיִידֵי דְּאָמַר דִּבָא"י פְּסוּלִין קְמַסַּיֵּים דִּבְחו"ל כְּשֵׁרִים וּמְגַדְּלִי בַּהֲמָה גַּסָּה דַּאֲפִי' בָּא"י כְּשֵׁרִים אִצְטְרִיךְ לְאַשְׁמוּעִינַן דַּאֲפִי' מִמְּתִנְיָתִין הָוֶה אָמִינָא לְחַלֵּק בֵּין מְגַדֵּל שְׁלֹו לְשֶׁל אֲחֵרִים דְּהָא אֲפִי' קְשׁוּרָה לְקָמֵן בְּהַרְבֵּי הַמִּשְׁה אָסוּר וְלֹא כְּדִבְרֵי הַמְּפָרֵשׁ לְקָמֵן דְּסָבַר רַב הוֹנָא שְׁמוּתָּר לְמִסּוֹר לְאִשְׁתּוֹ כְּמוֹ שְׁמוּתָּר לְרוֹעֶה וּלְכָךְ הָיְתָה מְגַדֶּלֶת לְהוּ חוֹבָה דְּהָא בְּכֵיוָן דְּבָבָל בָּא"י לְבַהֲמָה דַּקָּה אֵין לוֹ לְחַלֵּק בֵּין עַל יְדֵי עַצְמוֹ בֵּין ע"י אֲחֵרִים וְהֵנָּהוּ עִיזֵי דְּאַבְלִי חוֹשְׁלֵי בְּנַהֲרְדְּעָא בְּחוּקַּת הַבָּתִּים (ב"ב דף לו.) וְקָאָמַר שְׁאנִי עִיזֵי דִּמְסִירֵי לְרוֹעֶה אַף עַל גַּב דְּנַהֲרְדְּעָא הִיא בְּבָבֶל שְׁמָא לֹא הָיוּ כָּל כָּךְ נוֹהֲרִים עַל דִּבְרֵי רַב שֶׁאָמַר בְּבָבֶל בָּא"י לְבַהֲמָה דַּקָּה שְׁגּוּם רַב הוֹנָא לֹא הֶחֱמִיר וְכֵן מִשְׁמַע דַּאֲפִי' ע"י אֲחֵרִים אָסוּר מִדְּלֹא מָסַר הָהוּא חָסִיד בַּהֲמָה לְרוֹעֶה וְכֵן בְּעֲלֵי בָּתִּים שֶׁבְּגֵלִיל מִסְתַּמָּא לֹא הָיוּ מַרְעִין בְּעִצְמָן אֶת צֹאנָן וְרוֹעֶה שֶׁעֲשָׂאָה תְּשׁוּבָה מִי לֹא קָאָמַר שְׁמוּתָּר אֲחֵרִים שֶׁיִּרְעוּ לוֹ וַאֲפִי' הָכִי קָאָמַר יִמְכּוֹר עַל יְד:

וְהטבטה

שְׁכִירוּת דְּמַטַּלְטְלִין מְטַלְטְלֵי בְּנֵי שִׁטָּרָא נִינְהוּ אָמַר רַב חִסְדָּא שְׁכִירוּת דְּקַרְקַע: אָמַר ר' אֶלְעָזָר רָאוּהוּ שֶׁהִטְמִין בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר ר' אַבָּהוּ בְּגַנָּב שֶׁהִכְנִיס בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר ר' אַבָּהוּ בְּגַנָּב שֶׁהִכְנִיס בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר ר' אַבָּהוּ בְּגַנָּב שֶׁהִכְנִיס בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר ר' אַבָּהוּ בְּגַנָּב שֶׁהִכְנִיס בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר רַב חִסְדָּא שְׁכִירוּת דְּקַרְקַע: אָמַר ר' אֶלְעָזָר רָאוּהוּ שֶׁהִטְמִין בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר רַב חִסְדָּא שְׁכִירוּת דְּקַרְקַע: אָמַר ר' אֶלְעָזָר רָאוּהוּ שֶׁהִטְמִין בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר רַב חִסְדָּא שְׁכִירוּת דְּקַרְקַע: אָמַר ר' אֶלְעָזָר רָאוּהוּ שֶׁהִטְמִין בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר רַב חִסְדָּא שְׁכִירוּת דְּקַרְקַע: אָמַר ר' אֶלְעָזָר רָאוּהוּ שֶׁהִטְמִין בְּחוֹרְשִׁין וְטָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תְּשַׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אַמַּאי הָא לֹא מָשַׁךְ א"ר חִסְדָּא שֶׁהִכְּישָׁה בְּמַקֵּל אַמַּאי וְכֵיוָן דְּרָאוּהוּ גּוֹזֵל הוּא כֵּיוָן דְּקָא מַטְמֵרִי מְנַיְּידִי מְנַיְּידִי וְאֶלָּא גּוֹזֵל הֵיכִי דָּמֵי אָמַר רַב יוֹחָנָן בֶּן זַבַּאי בָּא וּרְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כֹּחַ הַשְּׁלֹשָׁה שׁוֹר מְלֵאכָה אָמַר מַהוּ שֶׁיְּהֵא כְּשׁוֹר מְלֵאכְתּוֹ מְמַלְּאכְתּוֹ אַרְבָּעָה הַבְרִיוֹת שׁוֹר שֶׁהָלַךְ בְּרִגְלָיו חֲמִשָּׁה שֶׁה שֶׁהִרְכִּיבוֹ עַל כְּתֵיפוֹ אַרְבָּעָה: **מתני' אֵין מְגַדְּלִין בְּהֵמָה דַּקָּה בְּא"י אֲבָל מְגַדְּלִין בְּסוּרְיָא וּבַמִּדְבָּרוֹת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵין מְגַדְּלִין תַּרְנְגוֹלִין בֵּירוּשָׁלַיִם מִפְּנֵי הַקֳּדָשִׁים וְלֹא כֹּהֲנִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי הַטָּהֳרוֹת אֵין מְגַדְּלִין חֲזִירִין בְּכָל מָקוֹם לֹא יְגַדֵּל אָדָם אֶת הַכֶּלֶב אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה קְשׁוּר בְּשַׁלְשֶׁלֶת אֵין פּוֹרְסִין נִישׁוּבִים לְיוֹנִים אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה רָחוֹק מִן הַיִּשּׁוּב ל' רִים: **גמ'** ת"ר אֵין מְגַדְּלִין בְּהֵמָה דַּקָּה בְּא"י אֲבָל מְגַדְּלִין בְּחוּצָה לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּסוּרְיָא אֲפִילּוּ בִּישׁוּב וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּחוּצָה לָאָרֶץ תַּנְיָא אִידָךְ אֵין מְגַדְּלִין בְּהֵמָה דַּקָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲבָל מְגַדְּלִין בְּמִדְבָּר שֶׁבִּיהוּדָה וּבַמִּדְבָּר שֶׁבְּכַסְפֵּר עַכּוֹ וְאַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ אֵין מְגַדְּלִין בְּהֵמָה דַּקָּה אֲבָל מְגַדְּלִין בְּהֵמָה גַּסָּה לְפִי שֶׁאֵין גּוֹזְרִין גְּזֵרָה עַל הַצִּבּוּר אֶלָּא אִם כֵּן רוֹב צִבּוּר יְכוֹלִין לַעֲמוֹד בָּהּ בְּהֵמָה דַּקָּה אֶפְשָׁר לְהָבִיא מִחוּצָה לָאָרֶץ בְּהֵמָה גַּסָּה אִי אֶפְשָׁר לְהָבִיא מִחוּצָה לָאָרֶץ וְאַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ אֵין מְגַדְּלִין בְּהֵמָה דַּקָּה אֲבָל מַשְׁהֶה הוּא קוֹדֶם לְרֶגֶל יוֹם וְקוֹדֶם מְשַׁהֶה בְּנוֹ ל' יוֹם וּבְלֶבַד שֶׁלֹּא יַשְׁהֶה אֶת הָאַחֲרוֹנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם דְּסד"א דְּאִי נָפֵק לֵיהּ רֶגֶל וְכִבְנֵי זְבֻנָּה עַד הַשְּׁתָּא אַתַּאי לֹא מָלוּ לֵיהּ תְּלָתִין יוֹמִין לֹא נֵימָא תִּלְתִין מִשְׁרָא שָׁרֵי לֵיהּ לְשַׁהוּיֵי אֶלָּא בֵּיוָן דְּנָפֵק לֵיהּ רֶגֶל לֹא מִבָּעֵי לֵיהּ לְשַׁהוּיֵי**

וְהטבטה

זְכָרִים יוֹצְאִין לְבוּבִין. שֶׁהוּא נוֹתֵן עוֹר מִפּוּרְסִינוּן בְּנֶגֶד לִבּוֹ וְהוּא מַתְרִים בְּנֶגֶד חַיָּה׃

רְחֵלִים יוֹצְאוֹת שְׁחוּזוֹת. אִית תַּנַּיי תָּנֵי׃ שְׁחוּזוֹת. וְאִית תַּנַּיי תָּנֵי׃ שׁוּזוֹת. מַאן דְּאָמַר שׁוּזוֹת, מְעַתְּדָן, כְּמָה דְתֵימַר׃ **שִׁית זוֹנָה וְנִצּוֹרֶת לֵב.** מַאן דָּמַר שְׁחוּזוֹת, כְּמָה דְתֵימַר׃ אֵין מַשְׁחִיזִין אֶת הַסַּכִּין.

כְּבוּנוֹת לְמֵילֶת. **כְּבוּלוֹת** – שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עֲלֵיהֶן הַזָּכָר. רַבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּיא׃ **וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ כָּבוּל.** אֶרֶץ שֶׁאֵינָהּ עוֹשָׂה פֵּירוֹת׃

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃ עִזִּים – יוֹצְאוֹת צְרוּרוֹת, לִיבֵּשׁ אֲבָל לֹא לֶחָלֵב. תָּנֵי, רַבִּי יְהוּדָא בֶּן בְּתֵירָא אוֹמֵר׃ בֵּין לְיַבֵּשׁ בֵּין לְחָלָב – אָסוּר. יָאוּת אָמַר רַבִּי יְהוּדָא בֶּן בְּתֵירָא

[דף ל״ב ע״א]

וּמַה טַּעֲמוֹן דְּרַבָּנָן? רַבִּי יוֹסֵי בִּי רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָא׃ רַבִּי יוֹחָנָן מָטֵי בָהּ בְּשֵׁם רַב׃ הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר בֵּין לְיַבֵּשׁ בֵּין לֶחָלֵב – אָסוּר, מִשּׁוּם מִי מֵיפוּם׃

הֲלָכָה ג׳

מתני׳ וּבְמָה אֵינָהּ יוֹצְאָה? לֹא יֵצֵא הַגָּמָל בְּמִטּוּטֶלֶת, לֹא עָקוּד וְלֹא רָגוּל, וְכֵן שְׂאָר כָּל הַבְּהֵמָה.

לֹא יִקְשׁוֹר גְּמַלִּים זֶה בָּזֶה וְיִמְשׁוֹךְ. אֲבָל מַכְנִיס חֲבָלִים לְתוֹךְ יָדוֹ וְיִמְשׁוֹךְ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִכְרוֹךְ׃

גמרא כְּהָדָא כִיפָּה דְּהִיא מַשְׁוְיָא גַּבֵּינְתָּה. עָקוּד – בְּיָדוֹ אַחַת. רָגוּל – בִּשְׁתֵּי רַגְלָיו׃

לֹא יִקְשׁוֹר גְּמַלִּים זֶה בָּזֶה וְיִמְשׁוֹךְ. אָמַר רַבִּי בָּא׃ מִפְּנֵי הַהֶשֶׁד, שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים׃ אִישׁ פְּלוֹנִי יָצָא לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ בְּשַׁבָּת.

אַסֵּי אוֹמֵר׃ לְכֶלְאַיִם נִצְרְכָה. רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל אָמַר׃ מֵידוֹ – אָסוּר. וּמְצַוָּאר בְּהֵמָה – מוּתָּר, שֶׁאֵין לַבְּהֵמָה. פָּרוּךְ אֶל צַוָּאר בְּהֵמָה – אָסוּר. מְשׁוּלְשָׁל מִצַּוָּאר בְּהֵמָה – מוּתָּר.

רַב הוּנָא וְרַב יְהוּדָה, תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל׃ חַד אָמַר׃ מֵידוֹ – אָסוּר, וּמְצַוָּאר בְּהֵמָה – מוּתָּר. וְחוֹרָנָה מַחְלַף.

מַאן דָּמַר׃ מֵידוֹ אָסוּר – מִשּׁוּם מַשּׁוּי בְּשַׁבָּת. וּמְצַוָּאר בְּהֵמָה מוּתָּר – שֶׁאֵין לַבְּהֵמָה מַשּׁוּי בְּשַׁבָּת. וּמַאן דָּמַר מֵידוֹ מוּתָּר – מִפְּנֵי שֶׁאֵיפְשָׁר. וּמְצַוָּאר בְּהֵמָה אָסוּר – הוּא מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ כְּמוֹהוּ. שֶׁנֶּאֱמַר **לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ** – כְּמוֹךָ.

תָּנֵי׃ טָפַח מֵידוֹ לְצַוָּאר בְּהֵמָה – אָסוּר. אָמַר רַבִּי זְעִירָא׃ מֵידוֹ – אָסוּר, וּמְצַוָּאר בְּהֵמָה – אָסוּר. טָפַח מֵידוֹ לְצַוָּאר בְּהֵמָה – אָסוּר.

וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁהוּא מוּתָּר? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בַּר מְרָיָא: מַאן דְּעָבֵיד טָבְאוּת, נָגִיד לַהּ כְּהָדֵין סוּסְיָא סַרְקָיָא:

הֲלָכָה ד׳

מתני׳ אֵין חָמוֹר יוֹצֵא בְּמַרְדַּעַת בְּזְמַן שֶׁאֵינָהּ קְשׁוּרָה לוֹ. וְלֹא בְזוֹג, אַף עַל פִּי הוּא פָּקוּק. וְלֹא בְסוּלָּם שֶׁבְּצַוָּארוֹ, וְלֹא בִרְצוּעָה שֶׁבְּרַגְלוֹ.

אֵין הַתַּרְנְגוֹלִים יוֹצְאִין בְּחוּטִין, וְלֹא בִרְצוּעָה שֶׁבְּרַגְלֵיהֶן. וְאֵין הַזְּכָרִים יוֹצְאִין בַּעֲנָלָה שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה שֶׁלָּהֶן. וְאֵין הָרְחֵלִים יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת.

וְאֵין הָעֶגֶל יוֹצֵא בְּגִימוֹן. וְלֹא פָּרָה בְּעוֹר הַקּוּפָּר, וְלֹא בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ.

פָּרְתּוֹ שֶׁל רַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הָיְתָה יוֹצְאָה בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ, שֶׁלֹּא בִרְצוֹן חֲכָמִים:

גמרא תָּנֵי: אֲבָל מְטַיֵּיל הוּא בָּהּ בֶּחָצֵר. רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעֵירָא:

[דף ל״ב ע״ב]

אַף לְעִנְיַן אִיכּוּף בֵּן. תָּנֵי: יוֹצֵא הוּא הַחֲמוֹר בְּאוּכָּף שֶׁלּוֹ בְּשָׁבִיל לְחַמְּמוֹ. אֲבָל לֹא יִקְשׁוֹר אֶת הַמַּטְרוּבִי, וְלֹא יַפְשִׁיל אֶת הָרְצוּעָה שֶׁתַּחַת זְנָבוֹ.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי זְעֵירָא: מִנַּן אִילֵּין מִילַּיָּא דְּתַנֵּינַן הִלְכוֹת שַׁבָּת כַּהֲרֵרִים תְּלוּיִין בְּסַעֲרָה, וְאַתְּ אָמַר הָכֵן!

וְיִתְיַבְּיֵנִיהּ, מַה בֵּין סוּלָּם לְקִישׁוּשׁוֹת? סוּלָּם – יֵשׁ בּוֹ מַמָּשׁ. קִישׁוּשׁוֹת – אֵין בָּהֶן מַמָּשׁ.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: וְיִתְיַבְּיֵנִיהּ, מַה בֵּין קִישׁוּשׁוֹת לְקֶמַיַּע מוּמְחֶה? דְּתָנֵי: אָסוּר לִבְהֵמָה לָצֵאת בְּקֶמַיַּע מוּמְחֶה!

אָמַר רַבִּי אַבְדִּימִי: וְיִתְיַבְּיֵנִיהּ, מַה בֵּין קִישׁוּשׁוֹת לְאֶגֶד שֶׁעַל גַּבֵּי הַמַּכָּה!

אִית תַּנַּיי תָּנֵי: אֵין יוֹצְאִין בְּקִישׁוּשׁוֹת. אִית תַּנַּיי תָּנֵי: יוֹצְאִין.

אָמַר רַבִּי חִייָא בַּר אַדָּא: תַּנָּיִין אִינּוּן. מַה דָּמַר יוֹצְאִין בְּקִישׁוּשׁוֹת – יוֹצְאִין בְּאֶגֶד שֶׁעַל גַּבֵּי הַמַּכָּה. וּמַאן דָּמַר אֵין יוֹצְאִין בְּקִישׁוּשׁוֹת – אֵין יוֹצְאִין בְּאֶגֶד שֶׁעַל גַּבֵּי הַמַּכָּה.

אֵין הַזְּכָרִים יוֹצְאִין בַּעֲנָלָה שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה שֶׁלָּהֶן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חֲרִיץ.

אֵין הָרְחֵלִים יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת. רַב יְהוּדָה אָמַר: כִּיפָּה שֶׁל צֶמֶר. רַבִּי יָסָא בְּשֵׁם רַבִּי חַמָּא בַּר חֲנִינָא: עִיקָּר הוּא וּשְׁמֵיהּ יַחֲנוּנָה.

רַבִּי זְעֵירָא בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי: לֵית הָדָא אָמְרָה, שֶׁאָסוּר לִבְהֵמָה לָצֵאת בְּקֶמֶיעַ מוּמְחֶה? אָמַר לֵיהּ: אֵין בַּבְּלָייֶה דְּקַמְתָּה עֲלֵיהּ.

אֵין הָעֶגֶל יוֹצֵא בְּגִימּוֹן. רַב הוּנָא אָמַר: בַּר נִירָא. רַב חִסְדָּא אָמַר: פִּינְקָסָה. אַבָּא בַּר רַב הוּנָא אָמַר: שַׁרְתִּיעָה.

אִית תַּנַּיי תָּנֵי: גִּימּוֹן. אִית תַּנַּיי תָּנֵי: גִּימּוֹל. מַאן דָּמַר גִּימּוֹן, **הֲלָכָךְ כְּאַגְמוֹן רִאשׁוֹן.** מַאן דָּמַר גִּימּוֹל, **וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ כַּאֲשֶׁר גְּמָלַתּוּ.** מַאן דָּמַר גִּימּוֹן – מְסַייֵע לְרַב חִסְדָּא. מַאן דָּמַר גִּימּוֹל – מְסַייֵע לְאַבָּא בַּר רַב הוּנָא וּלְרַב הוּנָא.

וְלֹא פֶּרֶה בְּעוֹר חַמּוּפָּד. שֶׁהוּא נוֹתֵן עוֹר קוֹפֵד בֵּין דַּדֶּיהָ בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תִינַק אֶת בְּנָהּ.

פָּרְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה חָיְתָה יוֹצְאָה בִּרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ שֶׁלֹּא בִּרְצוֹן חֲכָמִים. רַבִּי בָּא וְרַבִּי שְׁמוּאֵל תְּרֵיהוֹן אָמְרִין: דִּבְרֵי חֲכָמִים, אֲפִילּוּ לְהִיזָּשֵׁךְ בָּהּ – אָסוּר.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל: אִם הָיְתָה קַרְנֶיהָ קְדוּחָה – מוּתָּר.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: קְשֵׁייתַהּ קוֹמֵי רַבִּי בָּא, וּמַר: לָא תָּנִינַן אֶלָּא הֲנָקָה בַּהֲטָם. רַבִּי זְעֵירָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל: שׁוֹר שֶׁעִיסּוֹקוֹ רַע – יוֹצֵא בְּפִרּוּמְבִּיָא שֶׁלּוֹ. וְרַבּוֹתֵינוּ שֶׁבַּגּוֹלָה נָהֲגוּ בֵּן.

רַבִּי לֵייָא, רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּעוֹן בַּר חֵייָא: כָּל יוֹצֵא בַּסּוֹגֵר שֶׁלּוֹ. אִם לְהַכּוֹת בּוֹ – אָסוּר. אִם בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא לֶאֱכוֹל אַפְסָרוֹ – מוּתָּר.

גְּנִיבָה אָמַר: הֲלָכָה הִיא הָיָה מְלַמֵּד וּבָא, בְּדָא דְתִנַּן שֶׁלֹּא בִּרְצוֹן חֲכָמִים.

תָּנֵי רַבִּי יוּדָה בַּר פַּזִּי רַב דַּלְיָיה, אָמְרוּ לוֹ: אוֹ עָמוֹד מִבֵּינוֹתֵינוּ, אוֹ הַעֲבֵר רְצוּעָה מִבֵּין קַרְנֶיהָ. אָמַר רַבִּי:

[דף ל"ג ע"א]

שֶׁהָיָה מַתְרִים כְּנֶגְדָּן.

אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה: פַּעַם אַחַת יָצָאת, וְהִשְׁחִירוּ שִׁינֶיהָ מִן הַצּוֹמוֹת.

אָמַר רַבִּי אִידִי דְּחוּטְרָיָה: אִשְׁתּוֹ הָיְתָה.

וּמִנַּיִן שֶׁאִשְׁתּוֹ קָרוּי עֶגְלָה? **לוּלֵא חֲרַשְׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם חִידָתִי.**

תַּמָּן אָמְרִין: שְׁכֵינָתוֹ הָיְתָה.

וְיֵשׁ אָדָם נֶעֱנָשׁ עַל שְׁכֵינָתוֹ? אָמַר רַבִּי קִירִים דְּיַדְמָא: לְלַמֶּדְךָ שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא סְפִיקָא בְּיָדוֹ לִמְחוֹת וְאֵינוֹ מְמַחֶה – קִלְקְלָתוֹ תְּלוּיָה בּוֹ:

הַדְרָן עָלָךְ פֶּרֶק בַּמֶּה בְּהֵמָה

פֶּרֶק שִׁשִּׁי

הֲלָכָה א׳

מתני׳ בַּמֶּה אִשָּׁה יוֹצְאָה, וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצְאָה? לֹא תֵצֵא אִשָּׁה לֹא בְּחוּטֵי צֶמֶר, וְלֹא בְּחוּטֵי פִשְׁתָּן. לֹא בִּרְצוּעָה שֶׁבְּרֹאשָׁהּ. וְלֹא תִטְבּוֹל בָּהֶן עַד שֶׁתְּרַפֵּם.

וְלֹא בְּטוֹטָפֶת, וְלֹא בְּסַנְבּוּטִין, בְּזְמַן שֶׁאֵינָן תְּפוּרִין. וְלֹא בְּכָבוּל לִרְשׁוּת הָרַבִּים.

וְלֹא בְּעִיר שֶׁל זָהָב, וְלֹא בְּקַטְלָא, וְלֹא בִּנְזָמִים, וְלֹא בְּטַבַּעַת שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם, וְלֹא בְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה. וְאִם יָצְאת – אֵינָהּ חַיֶּבֶת חַטָּאת:

גמרא רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב אָמַר: עַל יְדֵי שֶׁהִיא מַתִּרְתָּן, שֶׁהֵן חָצִין בְּנִדָּתָהּ, וְהִיא שְׁכוּחָה וּמְהַלֶּכֶת בָּהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת.

אָמַר רַבִּי מָנָא: בְּקִדְמַיְיתָא הֲוֵינָן אָמְרִין, עַל יְדֵי שֶׁהִיא מַהֶרֶת אֶת הַתְּפוּר. וְלָא הֲוֵינָן אָמְרִין כְּלוּם.

תָּנֵי רַבִּי הוֹשַׁעְיָה: חוֹתָל שֶׁל תְּמָרִים – קוֹלֵעַ וּמַתִּיר, וּבְלֶבַד שֶׁלֹּא יִקָּשֵׁר.

תַּמָּן תָּנֵינָן: אֵילּוּ חוֹצְצִין בָּאָדָם, חוּטֵי צֶמֶר וְחוּטֵי פִשְׁתָּן, וְהָרְצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשֵׁי הַבָּנוֹת. שְׁמוּאֵל אָמַר: לֵית כָּאן שֶׁל שֵׂיעָר.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה, אֲפִלּוּ שֶׁל צֶמֶר. הָא שֶׁל שֵׂיעָר – דִּבְרֵי הַכֹּל אֵין חוֹצְצִין.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה, רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבָּנִין:

[דף ל״ג ע״ב]

הָיְתָה נִימָא אַחַת – חוֹצֶצֶת. שְׁתַּיִם – סָפֵק. שָׁלֹשׁ – אֵינָן חוֹצְצוֹת.

רַבִּי זְעִירָא בָּעֵי: קָשַׁר נִימָא לַחֲבֶירְתָּהּ, אַחַת – הִיא אַחַת. לִשְׁתַּיִם – שְׁתַּיִם הֵן. לִשָּׁלֹשׁ – שָׁלֹשׁ הֵן.

רַב יְהוּדָה אָמַר: זוֹ שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת לִטְבּוֹל לְנִידָּתָהּ – קוֹשֶׁרֶת שַׁעֲרָהּ כְּזָנָב הַסּוּס לְעוֹבְרָהּ וּסְמִיךְ עָלַי.

כַּהֲנָא שָׁאַל לְרַב מַהוּ מֵיפַק בְּאִילֵּין תִּיכַּיָיא. אָמַר לוֹ כֵּן אָמְרִין אָסוּר לוֹ לָאָדָם לָצֵאת בְּהֶמְיָנֵיי?!

רַב הוּנָא הוֹרֵי לְאִיתְתֵּיהּ דְּרֵישׁ גְּלוּתָא: מִיתַּן לִיבְּרָה דְּדַהֲבָא עַל קַפִּילִיטָה.

רַבִּי יוֹחָנָן הוֹרֵי לְאִילֵּין דְּבֵית בּוֹן תְּמִינָא: טַלְיָיה דְּמַרְגָּלִיתָא עַל פַּרְנַזְתָּא.

אָמַר רַבִּי אִילָא: כָּל הַמְחוּבָּר לַכְּסוּת – חֲרֵי הוּא כַּכְּסוּת. וְתָנֵינָן: יוֹצֵא הוּא בְּזוּגִין שֶׁבְּכְסוּתוֹ וְאֵינוֹ יוֹצֵא בְּזוּגִין שֶׁבְּצַוָּארוֹ.

אִית תַּנַּיי תָּנֵי: בֵּין אֵילוּ בֵּין אֵילוּ – מְקַבְּלִין טוּמְאָה. וְאִית תַּנַּיי תָּנֵי: בֵּין אֵילוּ בֵּין אֵילוּ – אֵין מְקַבְּלִין טוּמְאָה. מַאן דָּמַר בֵּין אֵילוּ בֵּין אֵילוּ מְקַבְּלִין טוּמְאָה – בְּשֶׁעָשָׂה לָהֶן אַמְבּוּלִי. וּמַאן דָּמַר בֵּין אֵילוּ בֵּין אֵילוּ אֵין מְקַבְּלִין טוּמְאָה בְּשֶׁלֹּא עָשָׂה לָהֶן אַמְבּוּלִי.

וַאֲפִילּוּ עָשָׂה לָהֶם אַמְבּוּלִי – יְהוּ טְהוֹרִין! וְלֹא בֶן אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: בְּזוּגִין שֶׁבָּעֲרִיסָה. תֵּרֵין אָמוֹרָאִין, חַד אָמַר: מוֹלִיךְ וּמֵבִיא וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל. וַחֲרָנָה אָמַר: אִם הִשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל – אָסוּר, וְאִם לָאו – מוּתָּר.

תַּמָּן – אִם אֵינָן עֲשׂוּיִין לְהַשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל בְּשַׁבָּת, עֲשׂוּיִין הֵן לְהַשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל בְּחוֹל. בְּרַם הָכָא] אִם אֵין עֲשׂוּיִין לְהַשְׁמִיעַ קוֹל לֹא בְּחוֹל וְלֹא בְּשַׁבָּת, מִפְּנֵי מַה עָשָׂה לָהֶן אַמְבּוּלִי?

לֹא בְּטוֹטָפֹת. רַבִּי בוֹן בַּר חִייָה קוֹבְטִירָה. דָּבָר שֶׁהוּא נוֹתֵן בִּמְקוֹם הַטּוֹטָפֹת וְלֹא בְּסַנְבּוּטִין. צוֹבְעִין תּוֹתְבָן.

לֹא בְּכָבוּל. טְבוּסָה.

תָּנֵי: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר מַתִּיר. רַבִּי אַחָא בְּשֵׁם כַּהֲנָא: אַתְיָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לְעָזָר כְּרַבִּי. כְּמָה דְּרַבִּי אָמַר: דָּבָר שֶׁהוּא טָמוּן – מוּתָּר. כֵּן רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לְעָזָר אָמַר: דָּבָר שֶׁהוּא טָמוּן – מוּתָּר.

תַּכְשִׁיטִין לָמָּה הֵן אֲסוּרִין? אָמַר רַבִּי בָּא: עַל יְדֵי שֶׁהַנָּשִׁים שַׂחְצָנִיּוֹת, וְהִיא מַתָּרְתָן לַחֲבֵירְתָהּ, וְהִיא שְׁכוּחָה וּמְהַלֶּכֶת בָּהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת.

תָּנֵי רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל: אָסוּר לְשָׁלְחָן. אָמַר רַבִּי מוֹנָא: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא לְשָׁלְחָן. הָא לְלָבְשָׁן – מוּתָּר. תָּנֵי: מְטַלְטְלִין אֶת הַשּׁוֹפָר לְהַשְׁקוֹת בּוֹ אֶת הַתִּינוֹק. וְאֶת הַפִּנְקָס וְאֶת הַקַּרְקָשׁ וְאֶת הַמַּרְאָה [דף ל"ד ע"א]

לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים. אָמַר רַבִּי בוֹן: מַתְנִיתָא אָמְרָה בֵּן שֶׁאָסוּר לְלוֹבְשָׁן. דְּתָנֵינַן כָּל שֶׁנֵּיאוֹתִין בּוֹ בְּיוֹם טוֹב – מְשַׁלְּחִין אוֹתָן. אִם אוֹמֵר אַתְּ שֶׁמּוּתָּר לְלוֹבְשָׁן – יְהֵא מוּתָּר לְשָׁלְחָן!

וּמַה הָדָא דְתָנֵי מְטַלְטְלִין אֶת הַשּׁוֹפָר לְהַשְׁקוֹת אֶת הַתִּינוֹק. וְאֶת הַקַּרְקָשׁ וְאֶת הַמַּרְאָה לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים? בְּשֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן תּוֹאַר כְּלִי.

עַד כְּדוֹן תַּכְשִׁיטִין שֶׁל זָהָב. וַאֲפִילּוּ תַּכְשִׁיטִין שֶׁל כֶּסֶף? אָמְרִין בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה: אָסוּר. אָמְרִין בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה: מוּתָּר.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה אֲנָא יָדַע רֵישָׁא וְסֵיפָא! טַלְיָין דְּקִיקִין הַוְיִין מִתְרַבְּיִין בְּדָרְתֵּיהּ דְּרַבִּי יִרְמְיָה. אַתָּא וְשָׁאַל לְרַבִּי זְעִירָא, אָמַר לֵיהּ: לָא תִיסּוֹר וְלָא תִישְׁרֵי.

אֵין רוֹאִין בַּמַּרְאָה בְּשַׁבָּת. אִם הָיְתָה קְבוּעָה בַּכּוֹתֶל – רַבִּי מַתִּיר. וַחֲכָמִין אוֹסְרִין.

רַבִּי אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי בָּא: טַעֲמָא דְּהָדֵין דְּאָמַר, פְּעָמִים שֶׁהוּא רוֹאֶה נִימָא אַחַת לְבָנָה וְהִיא תּוֹלְשַׁתְּהּ וְהִיא בָּאָה לִידֵי חִיּוּב חַטָּאת. וְהָאִישׁ, אֲפִילּוּ בְּחוֹל – אָסוּר, שֶׁאֵינָהּ דֶּרֶךְ כָּבוֹד.

שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הִתִּירוּ לְבֵית רַבִּי: שֶׁיִּהוּ רוֹאִין בַּמַּרְאָה. וְשֶׁיִּהוּ מְסַפְּרִין קוֹמֵי. וְשֶׁיִּהוּ מְלַמְּדִין אֶת בְּנֵיהֶן יְוָונִית, שָׁהֲיוּ זְקוּקִין לְמַלְכוּת.

רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מוּתָּר אָדָם לְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ יְוָונִית, מִפְּנֵי שֶׁהוּא תַּכְשִׁיט לָהּ. שָׁמַע שִׁמְעוֹן בַּר בָּא, וְאָמַר: בְּגִין דְּרַבִּי אֲבָהוּ בָּעֵי מַלְפָּה בְּנָתֵיהּ יְוָונִית, הוּא תְּלֵי לָהּ בְּרַבִּי יוֹחָנָן. שְׁמָעָהּ רַבִּי אֲבָהוּ, וּמַר: יָבֹא עָלַי אִם לֹא שְׁמַעְתֵּיהּ מִן רַבִּי יוֹחָנָן.

תָּנֵי: אֵין יוֹצְאִין בְּאִיסְטְמָא. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים נֶאֱמְרוּ בְּאִיסְטְמָא. אֵין בָּהּ מִשּׁוּם כִּלְאַיִם. וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּנִגְעִים. וְאֵין יוֹצְאִין בָּהּ בְּשַׁבָּת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אַף אֵין בָּהּ מִשּׁוּם עֲטָרוֹת לְבַלּוֹת.

וְלֹא בְּעִיר שֶׁל זָהָב. רַב יְהוּדָה אָמַר: כְּגוֹן יְרוּשָׁלַיִם דְּדַהַב. רַבָּנָן דְּקֵיסָרִין אָמְרִין: פְּרוֹשׁ טוֹק טַקְלִין.

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי עֲקִיבָה שֶׁעָשָׂה לְאִשְׁתּוֹ עִיר שֶׁל זָהָב. חַמְתֵּיהּ אִיתְתֵיהּ דְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְקַנְיֵית בָּהּ. אֲתַת וְאָמְרַת קוּמוֹ בַּעֲלָהּ. אָמַר לָהּ: הֶכֵין חֲווּיִת עֲבַדְתְּ לִי כְּמָה דְּהֲווּיִת לֵיהּ? דַּהֲווּת מְזַבְּנָה מַקְלִיעָתָא דְּרֵישָׁא וְיַהֲבָה לֵיהּ, וְהוּא לָעֵי בְּאוֹרַיְתָא.

תַּמָּן תָּנֵינַן שְׁנַיִם מִשֵּׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: יוֹצְאָה אִשָּׁה בְּעִיר שֶׁל זָהָב. וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים פְּסוּלִין הָעֲדוּת. תָּנֵי: רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב. בֵּין רַבִּי מֵאִיר לְרַבָּנָן – נִיחָא. רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב, וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין. בֵּין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְרַבָּנָן – נִיחָא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. בֵּין רַבִּי מֵאִיר לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר – קַשְׁיָא!

[דף ל"ד ע"ב]

רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר?!

רַבִּי אִינְיָינוּ בַּר סִיסַיי אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי לִיעֶזֶר: כָּל מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ "לֹא תֵצֵא, וְאִם יָצְתָה חַיֶּיבֶת חַטָּאת" – אֲסוּרָה לָצֵאת בּוֹ בֶּחָצֵר. כָּל מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ "לֹא תֵצֵא וְאִם יָצְתָה אֵינָהּ חַיֶּיבֶת חַטָּאת" – מוּתֶּרֶת לָצֵאת בּוֹ בֶּחָצֵר. רַבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן. וּבַכָּבוּל וּבְפֵיאָה נָכְרִית בֶּחָצֵר. רַבִּי לֵייָא בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר חֲיָיא: אֲפִילּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ "לֹא תֵצֵא, וְאִם יָצְאת אֵינָהּ חַיֶּיבֶת חַטָּאת" – אֲסוּרָה לָצֵאת בּוֹ לְחָצֵר.

וְהָאִישׁ עַל יְדֵי שֶׁאֵינוֹ שָׁחוּץ – מוּתָּר? נִשְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא: רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּרַבִּי יָרַד לְטַיֵּיל בְּתוֹךְ חֲצֵירוֹ בְּשַׁבָּת, וּמַפְתֵּחַ שֶׁל זָהָב בְּיָדוֹ, וְנֶעֱרוּ בּוֹ חֲבֵירָיו מִשּׁוּם תַּכְשִׁיט. הָדָא אָמְרָה: הֶעָשׂוּי לְשֵׁם תַּכְשִׁיט – אָסוּר. הָדָא אָמְרָה: עָשׂוּי לְכָךְ וּלְכָךְ. הָדָא אָמְרָה: אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה. הָדָא אָמְרָה: אֲפִילּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ "לֹא תֵצֵא, וְאִם יָצְתָה אֵינָהּ חַיֶּיבֶת חַטָּאת" – אֲסוּרָה לָצֵאת בּוֹ בֶּחָצֵר:

הֲלָכָה ב׳

מתני׳ לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסַנְדָּל הַמְסוּמָר. וְלֹא בְּיָחִיד בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּרַגְלוֹ מַכָּה.

וְלֹא בִּתְפִילִין, וְלֹא בְּקָמֵיעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינוֹ מִן הַמּוּמְחֶה. וְלֹא בְּשִׁרְיוֹן, וְלֹא בְּקַסְדָּא, וְלֹא בְּמַגָּפַיִם. וְאִם יָצָא – אֵינוֹ חַיָּיב חַטָּאת:

גמרא מִפְּנֵי מַה גָּזְרוּ עַל סַנְדָּל מְסוּמָר? יֵשׁ אוֹמְרִים: שֶׁהָיוּ רוֹאוֹת אֶת רֹאשׁוֹ וּמַפִּילוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָיוּ שׁוֹמְעוֹת קוֹלוֹ וּמַפִּילוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ נִדְחָקִין זֶה בָּזֶה וְהוֹרְגִין זֶה אֶת זֶה. מַה נְפַק בֵּינֵיהוֹן? הֲדוּסְטָא. מַאן דָּמַר שֶׁהָיוּ רוֹאוֹת אֶת רֹאשׁוֹ וּמַפִּילוֹת – מוּתָּר. וּמַאן דָּמַר שֶׁהָיוּ שׁוֹמְעוֹת קוֹלוֹ וּמַפִּילוֹת, אוֹ שֶׁהָיוּ נִדְחָקִין זֶה בָּזֶה וְהוֹרְגִין זֶה אֶת זֶה – אָסוּר.

וְלֹא בְּשָׁעַת הַשְּׁמָד גָּזְרוּ? מִכַּיָּון שֶׁעָבַר הַשְּׁמָד – יְהֵא מוּתָּר! לֹא עָמַד בֵּית דִּין וּבִיטֵּל. מֵעַתָּה, אֲפִילּוּ בְּחוֹל! לָאו אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשָׁא מִיחֲוֵי לֵיהּ תְּרֵין סַנְדָּלִין חַד לְחוֹלָא וְחַד לְשׁוּבַּתָּא. תָּנֵי: טָלָה עָלָיו מַטְלִית מִלְּמַטָּן – מוּתָּר. רַבִּי יוּדָן בִּי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל

[דף ל״ה ע״א]

חֲוּוֹת רַגְלֶיהָ שַׁחֲקָה, וְעָבְדִין לֵיהּ בֵּן.

כַּמָּה מַסְמְרִין יְהוּ בּוֹ? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: חֲמִשָּׁה, כַּחֲמִשָּׁה סִפְרֵי תוֹרָה. רַבִּי חֲנִינָא אָמַר: שִׁבְעָה, **וּכְיָמִיךְ דָּבְאֶךָּ**. נָהֲגִין רַבָּנִין כְּהָדָא דְּרַבִּי חֲנִינָא .

דָּרַשׁ רַבִּי אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָא: תִּשְׁעָה. רַבִּי הָיָה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר בָּזֶה, וְאַחַד עָשָׂר בָּזֶה, כְּמִנְיַן מִשְׁמָרוֹת. **וּכְמַסְמֵרוֹת נְטוּעִים**. מַה מִּשְׁמָרוֹת עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. אַף מַסְמֵרִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה.

רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָא אָמַר: כְּלִיבִית – אֵינוֹ עוֹלֶה לְמִנְיַן מַסְמֵרִים. רַבִּי זְעֵירָא שָׁאַל לְרַבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא: מַהוּ לִיתְּנֵם עַל גַּבֵּי סַנְדָּל אֶחָד? אָמַר לֵיהּ: שָׁרֵי. מַהוּ לִיתְּנֵם עַל גַּבֵּי מִנְעָל אֶחָד? אָמַר לֵיהּ: שָׁרֵי.

אֵין מְגָרְדִין מִנְעָלִים וְסַנְדָּלִים. אֲבָל סָבִין וּמְדִיחִין אוֹתָן. רַבִּי קְרִיסְפְּיָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, תַּלְמִידוֹ דְּרַבִּי חִיָּיא רוֹבָא אָמְרִין: הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ אוֹמְרִים – מְגָרְדִין. וְהַשְּׁנִיִּים הָיוּ אוֹמְרִים – אֵין מְגָרְדִין. וְאִתְשְׁלַת לְרַבִּי, וּמַר: אֵין מְגָרְדִין. אָמַר רַבִּי זְעֵירָא: הָא אֲזִילָה חֲדָא מִן תַּלְמִידוֹי דְּרַבִּי חִיָּיא רוֹבָא. דְּרַבָּנָן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָא – כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר מְגָרְדִין. וּבְלִבַּד לַאֲחוֹרֵי הַסַּכִּין.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר אַשִׁי: נְהִיגִין הֲוֵינָן יָתְבִין קוֹמֵי רַבִּי, מָשְׁחִין וּמַשְׁוְזִין, אֲבָל לֹא מְגָרְדִין. אֵין סָבִין מִנְעָלִין וְסַנְדָּלִין. לֹא יָסוּךְ אָדָם אֶת רַגְלוֹ וְהוּא בְּתוֹךְ הַמִּנְעָל, וְאֶת רַגְלוֹ וְהוּא בְּתוֹךְ הַסַּנְדָּל. אֲבָל סָךְ הוּא אֶת רַגְלוֹ וְנוֹתְנָהּ בְּתוֹךְ הַמִּנְעָל, וְאֶת רַגְלוֹ וְנוֹתְנָהּ בְּתוֹךְ הַסַּנְדָּל. סָךְ שָׁמֶן, וּמִתְעַגֵּל עַל גַּבֵּי

קְטִיבְלָיֵיא חֲדָשָׁה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. לֹא יִתְּנֶנָּה עַל גַּבֵּי טַבְלָה שֶׁל שַׁיִשׁ וּמִתְעַגֵּל עָלֶיהָ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַתִּיר.

אֵין לוֹבְשִׁין מִנְעָלִין וְסַנְדָּלִין חֲדָשִׁים, אֶלָּא אִם כֵּן לְבָשָׁן וְהָלַךְ בָּהֶן מִבְּעוֹד יוֹם. כַּמָּה יְהֵא בְּהִילּוּכָן? בְּנֵי בְּרַתֵּיהּ דְּבַר קַפָּרָא אָמְרִין: מִבֵּית רַבָּא דְּבַר קַפָּרָא עַד בֵּית רַבֵּיהּ דְּרַבִּי הוֹשַׁעְיָא. צִיפּוֹרְאֵי אָמְרִין: מִן כְּנִשְׁתָּא דְּבַבְלָאֵי עַד דָּרָתֵיהּ דְּרַבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָא. טִיבֶּרְאֵי אָמְרִין: מִן סִדְרָא רוֹבָה עַד חֲנוּתֵיהּ דְּרַבִּי הוֹשַׁעְיָה.

סַנְדָּל שֶׁנִּפְסְקוּ אָזְנָיו, שֶׁנִּפְסְקוּ חֲבָתָיו, שֶׁנִּפְסְקוּ תַּרְסִיּוֹתָיו, אוֹ שֶׁפֵּירְשָׁה רוֹב אַחַת מִכַּפָּיו – טָהוֹר. נִפְסְקָה אַחַת מֵאָזְנָיו, אַחַת מֵחֲבָתָיו, אַחַת מִתַּרְסִיּוֹתָיו, אוֹ שֶׁפֵּירְשׁוּ רוֹב מִכַּפָּיו – טָמֵא.

רַבִּי יְהוּדָא אוֹמֵר: הַפְּנִימִית – טְמֵאָה. וְהַחִיצוֹנָה – טְהוֹרָה. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא, רַבִּי טַבְלַיי, חָנִין בַּר בָּא בְּשֵׁם רַב: הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָא לְעִנְיַן שַׁבָּת.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק הֲוָה לֵיהּ עוֹבָדָא, שָׁלַח לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא גַּבֵּי רַבִּי חִייָא בַּר בָּא. אָמַר לֵיהּ: כְּשֵׁם שֶׁהֵן חֲלוּקִין בְּשַׁבָּת – כָּךְ הֵן חֲלוּקִין בְּטוּמְאָה, וְהוֹרֵי לֵיהּ כְּרַבָּנָן.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַבִּי יִצְחָק בָּעֵי: וְשָׁמַע מֵימַר הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָא, וְהוּא מוֹרֵי לֵיהּ כְּרַבָּנָן?

רַבִּי אַחָא בַּר יִצְחָק הֲוָה לֵיהּ עוֹבָדָא, שָׁלַח שָׁאַל לְרַבִּי זְעֵירָא. רַבִּי זְעֵירָא שָׁאַל לְרַבִּי אִימִי. אָמַר לוֹ: כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מְטַמֵּא – אָסוּר לָצֵאת בּוֹ. וּכְדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מְטַהֵר – מוּתָּר לָצֵאת בּוֹ. וְלֹא אַפִּיק גַּבֵּי כְּלוּם. תָּנֵי:

[דף ל״ה ע״ב]

אֲבָל מְטַיֵּיל הוּא בָּהֶן עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ עַד פֶּתַח חֲצֵירוֹ.

רַבִּי אַחָא וְרַבִּי זְעֵירָא הֲווֹן מְטַיְילִין בְּאִיסְטָרְטִין, אֵיפְסִיק סַנְדָּלֵיהּ דְּרַבִּי אַחָא. מִן דְּמִטוֹן לְפוּלֵי, אָמַר לֵיהּ: וָהוּ פֶּתַח חֲצֵירְךָ!

רַבִּי אַחָא בְּרֵיהּ סַבוּנָה עֲלֵיהוֹן. רַבִּי אֲבָהוּ בְּרֵיהּ אָגִיד מַלְבְּנֵיקֵי. סָבַר רַבִּי אֲבָהוּ, אָגוּד מַלְבְּנֵיקֵי – מִן הַמּוּכָן הוּא.

רַבִּי יוֹנָה, טַלְקֵיהּ דַּחֲלִיטְרָה וְיָקָר, אוּף צִיבְּחַר הֲוָה סִדְרָה יַקִּיר. רַבִּי אֶלְעָזָר מְסַלֵּיק לֵיהּ.

רַבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי קוֹמֵי רַבִּי זְעֵירָא: מַהוּ לְהַחֲלִיף? אָמַר לֵיהּ: שָׁרֵי. אֲפִילּוּ בֵּן אָמַר לֵיהּ: פּוּק חֲמֵי חַד סִיב וּסְמֹךְ עֲלוֹי. נְפַק וְאַשְׁכַּח לְרַבִּי בָּא בַּר מַמָּל, וְשָׁאַל לֵיהּ, וּשְׁרָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מַתְנִיתִין אָמְרָה שֶׁהוּא מִין מַלְבּוּשׁ. דְּתָנִינַן: אוֹ בְּשֶׁל שְׂמֹאל בַּיָּמִין – חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. הָדָא דְּתֵימַר – לְאוֹרֶךְ. אֲבָל לָרוֹחַב – צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא חוֹפֶה אֶת רוֹב הָרֶגֶל.

וְלֹא בְיָחִיד. אָמַר רַבִּי אַבָּא מִפְּנֵי הַחֶשֶׁד שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ אִישׁ פְּלוֹנִי נִפְסַק סַנְדָּלוֹ וּתְלָאוֹ בֵּית שֶׁיְּחִיוֹ׃

בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּרַגְלוֹ מַכָּה. הָא יֵשׁ בְּרַגְלוֹ מַכָּה – הוּא נוֹתֵן. עַל אֵיזֶה מֵהֶן הוּא נוֹתֵן? שְׁמוּאֵל אָמַר׃ עַל אוֹתָהּ שֶׁאֵין בָּהּ מַכָּה הוּא נוֹתֵן. אִם אוֹמֵר אַתְּ עַל אוֹתָהּ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַכָּה הוּא נוֹתֵן, מַאן צָיֵיר לֵיהּ דִּלְמָא יִתֵּן עַל חוֹרְתֵיהּ?

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר׃ עַל אוֹתָהּ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַכָּה הוּא נוֹתֵן.

שִׁמְעוֹן בַּר בָּא הֲוָה מְשַׁמֵּשׁ קוֹמֵי רַבִּי יוֹחָנָן, וַהֲוָה מוֹשִׁיט לֵיהּ סַנְדָּלֵיהּ, כְּהָדָא דְּתָנֵי בְּדֶרֶךְ הָאָרֶץ׃ כְּשֶׁהוּא נוֹעֵל – נוֹעֵל שֶׁל יָמִין, וְאַחַר כָּךְ נוֹעֵל שֶׁל שְׂמֹאל. וּכְשֶׁהוּא חוֹלֵץ – חוֹלֵץ שֶׁל שְׂמֹאל, וְאַחַר כָּךְ חוֹלֵץ שֶׁל יָמִין.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹחָנָן׃ בַּבְלָיֵיא, לֹא תַעֲבֹד כֵּן, שֶׁהָרִאשׁוֹנִים לֹא הָיוּ עוֹשִׂין כֵּן. אֶלָּא כְּשֶׁהוּא נוֹעֵל – נוֹעֵל שֶׁל שְׂמֹאל וְאַחַר כָּךְ נוֹעֵל שֶׁל יָמִין. שֶׁלֹּא תְהֵא נִרְאֵית שֶׁל יָמִין פְּנוּמָה.

הָדָא אָמְרָת׃ עַל אוֹתָהּ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַכָּה – הוּא נוֹתֵן. אָמַר לֵיהּ׃ אִין, בַּבְלָיֵיא דְּקַמְתְּיהּ עֲלֵיהּ.

יוֹצְאִין בִּתְפִילִּין עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁיכָה. וְאֵין יוֹצְאִין בְּסַנְדָּל מְסוּמָּר עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁיכָה. מַה בֵּין זֶה לָזֶה? זֶה –

[דף ל״ו ע״א]

דַּרְכּוֹ לַחֲלוֹץ. וְזֶה – אֵין דַּרְכּוֹ לַחֲלוֹץ. אֵיזֶהוּ קָמֵיעַ מוּתָּר? כָּל שֶׁרִיפְּא בּוֹ, וְשָׁנָה וְשִׁלֵּשׁ.

רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן׃ נָאֶמָן הָרוֹפֵא לוֹמַר׃ ״קָמֵיעַ זֶה מוּמְחֶה, רִיפֵּיתִי בּוֹ וְשָׁנִיתִי וְשִׁילַּשְׁתִּי״.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא׃ רִיפֵּא לְאָדָם אֶחָד – נָאֶמָן לְאָדָם אֶחָד. לִשְׁנַיִם – נָאֶמָן לִשְׁנַיִם. לִשְׁלֹשָׁה – נָאֶמָן לְכָל אָדָם.

יוֹצְאִין בְּקָמֵיעַ מוּמְחֶה, בֵּין בִּכְתָב בֵּין בְּעַשָּׂבִים. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְּנֶנּוּ לֹא בְּשִׂיר וְלֹא בְּטַבַּעַת.

בָּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יוֹנָתָן׃ מַהוּ מִיתְנִיתֵיהּ בְּהֶהֵן סִילּוֹנָה? אָמַר לְהוּ׃ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְּנֶנּוּ לֹא בְּשִׂיר וְלֹא בְּטַבַּעַת.

בָּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יוֹנָתָן׃ מַהוּ מִפִּיק בְּהַהוּא מוֹמַיְיקָה? אָמַר לוֹן מִשּׁוּם תַּכְשִׁיט. אִי מִשּׁוּם תַּכְשִׁיט הוּא לוֹ, וְדִנְיֵאל לוֹסֵר **וְהַמְנִיכָא דִּי דַהֲבָא עַל צַוְּארֵהּ.** אִי מִשֵּׁם מַשָּׂאוּי בַּשַּׁבָּת, נֵימָא כָּל הַמְּחֻבָּר לְכִסּוּת – חֲרֵי הוּא כְּכִסּוּת!

רַבִּי יוֹסֵי בִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי׃ מַכָּה שֶׁנִּתְרַפְּאַת – נוֹתְנִין עָלֶיהָ רְטִיָּה, שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא כְּמִשְׁמֶרֶת. רַבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן׃ נוֹתְנִין עַל גַּבֵּי מַכָּה בַּשַּׁבָּת, שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּמִשְׁמֶרֶת.

אָמַר רַבִּי תַּנְחוּמָא: חוּץ מֵעֲלֵי גְּפָנִים שֶׁהֵן לִרְפוּאָה.

אָמַר רַבִּי חוּנָא: הָדָא פּוּאָה – עִקָּר טָב סַגִּין טָב הוּא. כַּד דְּאִית בֵּיהּ חֲמִשָּׁה קִטְרִין, שִׁבְעָה קִטְרִין, תְּשְׁעָה קִטְרִין – טָבָא סַגִּין, וּבִלְחוֹד דְּלָא יְתֵן מוֹי.

אֵין קוֹרִין פָּסוּק עַל גַּבֵּי מַפָּה בַּשַּׁבָּת. וְהָדֵין דְּקָרֵי עַל יַבְרוֹחָה – אָסוּר.

"בּוֹא וּקְרֵי אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה עַל בְּנֵי שָׁהוּא מִתְבַּעֵת". "תֵּן עָלָיו סֵפֶר, תֵּן עָלָיו תְּפִילִין, בִּשְׁבִיל שֶׁיִּשַּׁן" – אָסוּר.

וְהָא תָּנֵי: אוֹמְרִים הָיוּ שִׁיר פְּגוּעִין בִּירוּשָׁלַיִם! אָמַר רַבִּי יוּדָן: כָּאן – מִשֶּׁנִּפְגַּע, כָּאן – עַד שֶׁלֹּא נִפְגַּע. וְאֵי זֶהוּ שִׁיר פְּגוּעִין? **ה' מָה רַבּוּ צָרָי,** וְכָל הַמִּזְמוֹר. **יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן,** עַד **כִּי אַתָּה ה' מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ:**

הֲלָכָה ג׳

מתני׳ לֹא תֵצֵא אִשָּׁה בְּמַחַט הַנְּקוּבָה, וְלֹא בְּטַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם, וְלֹא בְּכוּיְלָיר, וְלֹא בְּכוֹבָלָת, וְלֹא בִּצְלוֹחִית שֶׁל פַּלְיָיטוֹן. וְאִם יָצְאת – חַיֶּבֶת חַטָּאת; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוֹבָלָת וּבִצְלוֹחִית שֶׁל פַּלְיָיטוֹן:

גמרא תָּנֵי: לֹא יֵצֵא הַחַיָּט בְּמַחְטוֹ שֶׁבְּכֵלָיו. וְלֹא הַלַּבְלָר בְּקָלְמוֹס שֶׁבְּאָזְנוֹ. וְהַצַּבָּע בְּדַגְמָא שֶׁבְּאָזְנוֹ. וְלֹא הַשּׁוּלְחָנִי בִּדְינָר שֶׁבְּאָזְנוֹ. וְאִם יָצְאוּ – חַיָּבִין חַטָּאת; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אוּמָּן בְּאוּמָּנְתוֹ – חַיָּב. הָא שְׁאָר כָּל הָאָדָם – יוֹצְאִין בְּכָךְ.

מְחַלְּפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר! דְּתָנֵינַן תַּמָּן: וְאִם יָצְאת – חַיֶּבֶת חַטָּאת; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵין!

רַבִּי מָנָא אָמַר לָהּ סְתָם, רַבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: תַּמָּן – דֶּרֶךְ הוֹצָאָה בְּנָשִׁים.

[דף ל"ז ע"ב]

בְּרַם הָכָא – טְפֵילִין יוֹצְאִין בְּכָךְ. מְחַלְּפָה שִׁיטָתִין דְּרַבָּנִין! דְּתָנֵינַן תַּמָּן: וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוֹבָלָת וּבִצְלוֹחִית שֶׁל פַּלְיָיטוֹן. הָא בְּמַחַט הַנְּקוּבָה – חַיָּב. וְדָא הִיא אוּמָּן בְּאוּמָּנוּתוֹ – חַיָּב!

אָמַר רַבִּי אָבִין: תִּיפְתַּר בְּאִשָּׁה גּוֹדֶלֶת.

רַבִּי אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי אַבָּא בַּר רַב נַחְמָן: דְּרַבִּי נְחֶמְיָה זוֹ הִיא. דְּתָנֵינַן תַּמָּן: טַבַּעַת שֶׁל מַתֶּכֶת וְחוֹתָם שֶׁלָּהּ שֶׁל אַלְמוֹג – טְמֵאָה. טַבַּעַת שֶׁל אַלְמוֹג וְחוֹתָמָהּ שֶׁל מַתֶּכֶת – טְהוֹרָה.

תָּנֵי: רַבִּי נְחֶמְיָה מַחְלִיף. וְכֵן הָיָה רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: בְּטַבַּעַת – אַחַר חוֹתָמָהּ. בְּסֵלָע – אַחַר שְׁלִיבָיו. בְּקוֹלָב – אַחַר מַעֲמִידָיו. וְנָעוּל – אַחַר סַמְנִיירָיו.

אָמַר רַבִּי אִילָא: תִּיפָּתֵר דִּבְרֵי הַכֹּל, בְּשֶׁהוֹצִיאָהּ לַחֲתוֹם בָּהּ.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעֵירָא: הָיְתָה עֲשׂוּיָה לְכָךְ וּלְכָךְ, הוֹצִיאָהּ לַחֲתוֹם בָּהּ – חַיָּיב. הוֹצִיאָהּ לְשֵׁם תַּכְשִׁיט – פָּטוּר אַף עַל הַחוֹתָם, שֶׁאַף הַחוֹתָם טְפֵילָה לְתַכְשִׁיט:

הֲלָכָה ד׳

מתני׳ לֹא יֵצֵא הָאִישׁ לֹא בְּסַיִף, לֹא בְּקֶשֶׁת, וְלֹא בְּתָרִים, וְלֹא בְּאַלָּה, וְלֹא בְּרֹמַח. וְאִם יָצָא – חַיָּיב חַטָּאת. רַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר: תַּכְשִׁיטִין הֵן לוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינָן לוֹ אֶלָּא גְּנַאי. שֶׁנֶּאֱמַר **וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת.**

בְּירִית – טְהוֹרָה, וְיוֹצְאִין בָּהּ בַּשַּׁבָּת. כְּבָלִים – טְמֵאִין, וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת:

גמרא כְּתִיב: **וַחֲמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.** מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ מְזֻיָּנִים בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר מִינֵי זַיִן.

וְאֵיזוֹ הִיא הָאַלָּה? מִן מַה דְּתָנֵי רַבִּי יַעֲקֹב בַּר סִיסַי, רַבִּי יוֹסֵה: מֵאֵימָתַי תּוֹרְמִין אֶת הַגֹּרֶן? מִשֶּׁתֵּיעָקֵר הָאַלָּה. הָדָא אָמְרָה: כְּמִין דַּיְיקָרָן.

וּמַה טַעֲמָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר? **חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר הוֹדְךָ וַהֲדָרְךָ.** מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן? **וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים** – לְאִטִּין. **וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת** – לְמִיגְוָיִין.

רַבִּי חִייָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: בְּירִית – כָּל שֶׁהִיא יְחִידִית. כְּבָלִים – כָּל שֶׁהַשַּׁלְשֶׁלֶת בֵּינָתַיִם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּירִית – זוֹ אֶצְעָדָה.

דָּמַר רַב יְהוּדָה: **וְנַקְרֵב אֵת קָרְבַּן ה׳ אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְּלִי זָהָב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ לִפְנֵי ה׳.**

אֶצְעָדָה – זוֹ פְּרוּפְסָלָה.

צָמִיד – שִׁירְיָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר: **וְהַצְּמִידִים עַל יָדֶיהָ.**

טַבַּעַת – עִיזְקְיָיאי. **עָגִיל** – קָדְשָׁיָיא. כְּמָה דְּתֵימַר: **וַעֲגִילִים עַל אָזְנֶיךָ.**

וְכוּמָז, יֵשׁ אוֹמְרִים: זֶה טִפּוּס שֶׁל רֶחֶם. וְיֵשׁ אוֹמְרִים: זֶה טִפּוּס שֶׁל דַּדִּים.

כְּתִיב (ישעיה ג): **בַּיּוֹם הַהוּא יָסִיר ה׳ אֶת תִּפְאֶרֶת הָעֲכָסִים.**

[דף ל״ז ע״א]

קוֹרְדִיקַיָּה. כְּמָה דְתֵימַר: **וּבְרִגְלֵיהֶם תְּעַכַּסְנָה.** הַשְׁבִיסִים – שַׁלְטוֹנַיָּה. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר: שְׁבִיס שֶׁל סְבָכָה. הַסַּהֲרוֹנִים – עוּנְקַיָּה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר: **וַיִּקַּח אֶת הַסַּהֲרוֹנִים אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם.**

הַנְּטִיפוֹת – שַׁלְמֵיי. הַשְּׁרוֹת – שִׁירָאִין. וְהָרְעָלוֹת – בְּלָנְדַיָּיא. הַפְּאֵרוֹת – כְּלִילַיָּא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר: **פְּאֵרְכֶם עַל רָאשֵׁיכֶם.** וְהַצְּעָדוֹת – פְּרוּפְסָלָה. הַקְּשׁוּרִים – קַרְקִישַׁיָּה. **וּבְתֵּי הַנָּפֶשׁ,** תִּרְגֵּם עֲקִילָס: אַסְטוֹ מוּבְּרִיאָה. דָּבָר שֶׁנּוֹתֵן עַל בַּת הַנָּפֶשׁ.

וְהַלְּחָשִׁים – קָדָשַׁיָּא. דָּבָר שֶׁהוּא נוֹתֵן עַל בָּתֵּי הַלְּחִישָׁה. הַטַּבָּעוֹת – הִיזְקַיָּא. נִזְמֵי הָאַף – דָּבָר שֶׁהוּא נוֹתֵן עַל גַּב הַחֹטֶם.

הַמַּחֲלָצוֹת – פִּירְזוֹמָטָא. הַמַּעֲטָפוֹת – קוֹלְבִין וּמַעֲפָרָן. הַמִּטְפָּחוֹת – סְבָנְיָין רַבְרְבָן.

וְהַהֲרִיטִין – זוּנְרִין מְצַיְּירִין, וְאוֹלוֹפְרִיקָא מְצַיְּירִין, כְּמָה דְתֵימַר: **וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַר אוֹתוֹ בַּחֶרֶט.**

הַגְּלִיּוֹנִים – גַּלְגַּלָּיֵיה. הַסְּדִינִים – סְדִינַיָּא. הַצְּנִיפוֹת – אוּלָרְיָיא, כְּמָה דְתֵימַר: **וְאוֹמַר יָשִׂימוּ הַצָּנִיף הַטָּהוֹר עַל רֹאשׁוֹ.** וּכְתִיב: **וְהָיִת עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת בְּיַד ה׳. וְצָנִיף מְלוּכָה בְּכַף אֱלֹהָיִךְ.**

הָרְדִידִים – לָסוֹטָה, כְּמָה דְתֵימַר: **נָשְׂאוּ אֶת רְדִידִי מֵעָלַי שׁוֹמְרֵי הַחוֹמוֹת:**

הֲלָכָה ה׳

מתני׳ יוֹצְאָה אִשָּׁה בְּחוּטֵי שֵׂעָר, בֵּין מִשֶּׁלָּהּ, בֵּין מִשֶּׁל חֲבֶירְתָּהּ, בֵּין מִשֶּׁל בְּהֵמָה.

וּבְטוֹטֶפֶת וּבְסַנְבּוּטִין – בִּזְמַן שֶׁהֵן תְּפוּרִין. בַּכָּבוֹל, וּבְפֵאָה נָכְרִית – בָּחָצֵר. וּבְמוֹךְ שֶׁבְּאָזְנָהּ, וּבְמוֹךְ שֶׁבְּסַנְדָּלָהּ, וּבְמוֹךְ שֶׁהִתְקִינָה לְנִדָּתָהּ.

בְּפִלְפֵּל, וּבְגַרְגֵּר מֶלַח, וּבְכָל דָּבָר שֶׁתִּתֵּן לְתוֹךְ פִּיהָ. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִּתֵּן בַּתְּחִילָּה בַּשַּׁבָּת. וְאִם נָפַל – לֹא תַחֲזִיר.

שֵׁן תּוֹתָבֶת וְשֵׁן שֶׁל זָהָב – רַבִּי מַתִּיר וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:

גמרא אֲנַן כְּרִבִּי אֵימֵי אָמַר קוֹמֵי רַבִּי יְהוּדָה מְנַשְּׁיָא בַּר מְנַשָּׁה בַּר יִרְמְיָה: וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תֵּצֵא לֹא יַלְדָּה בְּשֶׁל זְקֵנָה, וְלֹא זְקֵנָה בְּשֶׁל יַלְדָּה. וְהָתַנְיִינַן: הַבָּנוֹת יוֹצְאוֹת בְּחוּטִין! רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה: אֲפִילּוּ כָּרוּךְ עַל צַוָּארָהּ.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעֵירָא: תַּמָּן – אֲפִילּוּ שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהָבִיא חוּט הוֹמָה לִשְׁעָרָהּ – יוֹצְאָה הִיא. בְּרַם הָכָא – לֹא תֵּצֵא לֹא יַלְדָּה בְּשֶׁל זְקֵנָה וְלֹא זְקֵנָה בְּשֶׁל יַלְדָּה.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: כֹּל שֶׁהוּא תוֹשָׁב בַּשִּׁיעַר – נִקְרָא פֵּיאָה. רַבִּי יַנַּאי זְעֵירָא, נָפַל

[דף ל״ז ע״ב]

עוּדְרֵיהּ דְּאוּדְנֵיהּ, בְּעָא מִיחֲזוֹרְתֵּיהּ בְּשַׁבְּתָא. וְנָעֲרוּ בּוֹ חֲבֶרָיו מִשּׁוּם תַּכְשִׁיט. רַבִּי יַנַּאי סָבַר מֵימַר: שֶׁמָּן הוּא שֶׁהוּא מְרַפֵּא. וַחֲכָמִים סָבְרִין מֵימַר: מוֹךְ הוּא שֶׁהוּא מְרַפֵּא.

וְלֹא כֵּן אָמַר רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב זְעֵירָא: הַחוֹשֵׁשׁ אָזְנוֹ – נוֹתֵן שֶׁמֶן עַל גַּבֵּי רֹאשׁוֹ וְלוֹחֵשׁ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתֵּן לֹא בְּיַד וְלֹא בַּכְּלִי! רַבִּי יַנַּאי סָבַר מֵימַר: הָלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי. וְחַבְרוֹי סָבְרִין מֵימַר: אֵין הָלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי.

וְלֹא כֵּן אָמַר רַבִּי בָּא בַּר כַּהֲנָא, רַבִּי חִייָא בַּר אַדָּא בְּשֵׁם רַב: הָלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי! רַבִּי יַנַּאי סָבַר מֵימַר: אָדָם – לֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּקִרְקַע. וְחַבְרוֹי סָבְרִין מֵימַר: אָדָם כְּקִרְקַע הֵיא.

וְלֹא כֵּן אָמַר רַבִּי זְעֵירָא: עָשָׂה לוֹ רַבִּי חִייָא בַּר אַדָּא בֵּית יַד לְמוֹךְ שֶׁבְּאָזְנוֹ. סָבְרִין מֵימַר: אָדָם – כְּקִרְקַע הוּא.

וְכֵינִי? אֶלָּא בֵּינִי, רַבִּי יַנַּאי סָבַר מֵימַר: אֵין שְׁכִיחַ וּמְהַלֵּךְ בָּהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת. וְחַבְרוֹי סָבְרִין מֵימַר: שְׁכִיחַ הוּא וּמְהַלֵּךְ בָּהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת.

אָמַר רַבִּי מָנָא: שָׁמְעִית טַעַם מִן רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעֵירָא, וְלֹא אָנָא יָדַע מַה שָׁמְעִית.

מַיי כְּדוֹן? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מִסְתַּבְּרָא בְּשֵׁן שֶׁל זָהָב שֶׁעֲמָדָה לָהּ בִּיקֵּר – לֹא תֵצֵא, דִּי נָפְלָה וּמְחַזְּרָה לֵיהּ.

שֵׁן תּוֹתָבֶת מַה אִית לָךְ? עוֹד הִיא מִבָּהֲתָה מֵימוֹר לְנַגָּרָא עֲבַד לִי חוֹרִי, הִיא נָפְלָה לֵיהּ וּמְחַזְּרָה לֵיהּ.

רַבִּי יֶסָּה וְרַבִּי אַמִּי, חַד חָשַׁשׁ שִׁינֵיהּ וְהוֹרִי לֵיהּ חֲבֶרֵיהּ. חַד חָשַׁשׁ אוּדְנֵיהּ וְהוֹרִי לֵיהּ חֲבֶרֵיהּ. וְלֹא יָדְעִין מָה אָמַר דָּא, וּמָה אָמַר דָּא.

מִן מַה דְּרַבִּי יֶסָּא שָׁאַל לְאַסָּיֵיהּ דְּרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא: מַה עֲבִידָא שִׁינֵיהּ דְּרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא חֲבֵירִינוּ. מִן מַה דְּלָא אָמַר רַבִּי יֶסָּא לָא בְּטֵלָה מִן יוֹמוֹי, תֵּיוּי: הוּא דְהוֹרִי לְשִׁינָא.

רַבִּי יַנַּאי פָּתַר לָהּ בִּפִילְפֵּל וּבְנַרְגֵּר מָלַח. וְחַבְרוֹי פָּתְרוּן לֵיהּ עַל כּוּלְהֵן:

הֲלָכָה ו׳

מתני׳ יוֹצְאִין בְּסֶלַע שֶׁעַל הַצִּינִית. הַבָּנוֹת יוֹצְאוֹת בְּחוּטִין, אֲפִילּוּ בְּקִיסָמִים שֶׁבְּאָזְנֵיהֶן.

עַרְבִיּוֹת – יוֹצְאוֹת רְעָלוֹת. וּמָדִיּוֹת – פְּרוּפוֹת. וְכָל אָדָם. אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּהֹוֶה:

[דף ל״ח ע״א]

גמ׳ יוֹצְאִין בְּסֶלַע שֶׁעַל הַצִּינִית. פּוּדְגָרָה. רַבִּי אַחָא בַּר רַבִּי בָּא בַּר מַתָּל: אֲפִילּוּ טַס. וְהָא תָּנִינַן: הַבָּנוֹת יוֹצְאוֹת בְּחוּטִין! רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה: אֲפִילּוּ פָּרוּךְ עַל צַוָּארָהּ.

אַבָּא בַּר בָּא מְפַקֵּד לִשְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ: לָא תְּקַבֵּל עָלֶיךָ מַתְנִיתִין. אֶלָּא: אֲבָל לֹא בְּקֵיסָמִין שֶׁבְּאָזְנֵיהֶן.

בֵּינֵי מַתְנִיתָא: עַרְבִיּוֹת – יוֹצְאוֹת רְעֻלּוֹת. מָדִיּוֹת – פְּרוּפוֹת:

הֲלָכָה ז׳

מתני׳ פּוֹרֶפֶת עַל הָאֶבֶן וְעַל הָאֲגוֹז וְעַל הַמַּטְבֵּעַ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִּפְרוֹס בַּתְּחִילָּה בַּשַּׁבָּת:

גמרא תָּנֵי, רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא שָׁנוּ אֶלָּא מַטְבֵּעַ וְאֶבֶן, הָא בָּאֲגוֹז – מוּתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִיטַּלְטֵל. אָמַר רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה: אַתְיָא דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל – כְּרַבִּי מֵאִיר. כְּמָה דְּרַבִּי מֵאִיר אָמַר: דָּבָר שֶׁהוּא מִיטַּלְטֵל – מוּתָּר. כֵּן רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: דָּבָר שֶׁהוּא מִיטַּלְטֵל – מוּתָּר:

הֲלָכָה ח׳

מתני׳ חַקְטָעַ – יוֹצֵא בְּקַב שָׁלוֹ; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְרַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר. אִם יֵשׁ לוֹ בֵּית קִבּוּל כְּתִיתִין – טָמֵא.

סָמוֹכוֹת שָׁלוֹ – טְמֵאִים מִדָּרָס, וְיוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת, וְנִכְנָסִין בָּהֶן לָעֲזָרָה.

כְּפֵא סָמוֹכוֹת שָׁלוֹ – טְמֵאִין מִדָּרָס, וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת, וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן לָעֲזָרָה. אַנְקְטְמִין – טְהוֹרִין, וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן:

גמרא שְׁמוּאֵל אָמַר: יוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם סַנְדָּל, וְנִכְנָסִין בּוֹ לָעֲזָרָה. רַבִּי יַנַּאי מַקְשֶׁה: וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם סַנְדָּל – וְהוּא סַנְדָּל! נִכְנָסִין בּוֹ לָעֲזָרָה – וְאֵינוֹ סַנְדָּל!

אָמַר רַבִּי בָּעָא: עַד דִּי חֲוֻות מַקְשֶׁה לָהּ עַל דִּשְׁמוּאֵל, קְשֵׁייתַהּ עַל דְּמַתְנִיתִין! סָמוֹכוֹת שָׁלוֹ – טְמֵאִין מִדָּרָס, וְיוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת,

[דף ל״ח ע״ב]

וְנִכְנָסִין בָּהֶן בָּעֲזָרָה! אָמַר רַבִּי מָנָא: אֱמוֹר סוֹפָהּ דְּלֵית הִיא פְּלִיגָא עַל דִּשְׁמוּאֵל: כְּפֵא סָמוֹכוֹת שָׁלוֹ – טְמֵאִין מִדָּרָס, וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת, וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן לָעֲזָרָה.

אַנְקְטְמִין – טְהוֹרִין, וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן. מַהוּ אַנְקְטְמִין טְהוֹרִין? אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ: הוֹנוּם קַטְמִין, חֲמָרָא דְּיַיְדָא:

הֲלָכָה ט׳

מתני׳ הַבָּנִים – יוֹצְאִין בְּקִשָּׁרִים. וּבְנֵי מְלָכִים – בְּזוּגִין. וְכָל אָדָם, אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּהַוָּה.

יוֹצְאִין בְּבִיצַת הַחַרְגּוֹל, וּבְשֶׁן שֶׁל שׁוּעָל, וּבַמַּסְמֵר הַצָּלוּב, מִשּׁוּם רְפוּאָה; דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי.

וְרַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר אַף בַּחוֹל מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי:

גמרא הַבָּנִים יוֹצְאִין בְּקִשָּׁרִים. בְּקִשְׁרֵי פוּאָה.

וּבְנֵי מְלָכִים בְּזוּגִין. רַבִּי זְעֵירָא אָמַר: בְּזוּגִין שֶׁבְּצַוָּארוֹ. מַהוּ **וְכָל אָדָם**? בֵּין קְטַנִּים עֲנִיִּים, בֵּין קְטַנִּים עֲשִׁירִים.

רַבִּי אִילָא אָמַר: בְּזוּגִין שֶׁבְּכִסּוּתוֹ. מַהוּ **וְכָל אָדָם**? בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים.

מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי זְעֵירָא! יוֹצֵא הוּא אָדָם בְּזוּגִין שֶׁבְּכִסּוּתוֹ, וְאֵינוֹ יוֹצֵא בְּזוּגִין שֶׁבְּצַוָּארוֹ. אֶלָּא, כָּאן – בִּגְדוֹלִים. וְכָאן – בִּקְטַנִּים.

יוֹצְאִין בְּבִיצַת הַחַרְגּוֹל – טַב לְאוּדְנָא. **וּבְשֶׁן שֶׁל שׁוּעָל** – טַב לְשֵׁינָה. **וּבַמַּסְמֵר הַצָּלוּב** – טַב לְעַקְבִיתָא. אִית תַּנַּיי תָּנֵי וּמַחְלִיף. רַבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן – כְּמַתְנִיתִין. רַבִּי שְׁמוּאֵל וְרַבִּי אָבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן – כְּמַתְנִיתִין.

רַבִּי שְׁמוּאֵל, רַבִּי אָבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל שֶׁהוּא מְרַפֵּא – אֵין בּוֹ מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי.

"דַּרְגִּי דַּרְגִּיבַת" – מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי. רַבִּי יוּדָה אָמַר: מִשּׁוּם דָּגוֹן עֲבוֹדָה זָרָה. **וְרֹאשׁ דָּגוֹן וּשְׁתֵּי כַפּוֹת יָדָיו.**

"דּוּגוּ דָּגַי" – מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשּׁוּם דָּן עַכּוּ"ם. **וְאָמְרוּ חַי אֱלֹהֶיךָ דָּן.**

"לָאוּ לָאוּ" – מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה. **וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חָפָצְנוּ.**

תָּנֵי רַבִּי חִיָּיא: עָמַד עָצֶם בִּגְרוֹנוֹ – נוֹתֵן מֵאוֹתוֹ הַמִּין עַל רֹאשׁוֹ, וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי.

תָּנֵי רַבִּי חִיָּיא: עָמַד עָצֶם בִּגְרוֹנוֹ – נוֹתֵן מֵאוֹתוֹ הַמִּין עַל רֹאשׁוֹ, וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי.

תָּנֵי רַבִּי לְיֵעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: **לֹא תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנְנוּ** – אַף עַל פִּי שֶׁאֵין נַחַשׁ יֵשׁ סִימָן. וּבִלְבַד לְאַחַר שְׁלֹשָׁה סִימָנִים. כְּגוֹן **וַאֲנִי בְּבוֹאִי מִפַּדָּן מֵתָה עָלַי רָחֵל. יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת בִּנְיָמִין וְגוֹ'.**

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: הוֹלְכִין אַחַר שְׁמִיעַת בַּת קוֹל. מַה טַּעְמָא? **וְאָזְנֶיךָ תִּשְׁמַעְנָה דָּבָר מֵאַחֲרֶיךָ לֵאמֹר זֶה הַדֶּרֶךְ לְכוּ בוֹ.**

רַבִּי לְעָזָר עָאל לְפוּנְיֵיה אָתָא אַבְטִיוֹנָם דִּרוֹמָאֵי וַאֲקוּמֵיהּ מֵאַחֲרֵיהּ וְיָתֵב לֵיהּ. אָמַר הָכֵין כָּל עַמָּא

[דף ל"ט ע"א]

תּוֹסֶפְתָּא

מַסֶּכֶת יוֹם-טוֹב (בֵּיצָה) פֶּרֶק רְבִיעִי

א. הָיָה אוֹכֵל בַּעֲנָבִים מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב, וְהוֹתִיר וְהֶעֱלָן לַגָּג לַעֲשׂוֹת מֵהֶן צְמוּקִין. בַּתְּאֵנִים, וְהוֹתִיר וְהֶעֱלָן לַגָּג לַעֲשׂוֹת מֵהֶן גְּרוֹגָרוֹת - לֹא יֹאכַל מֵהֶן בְּיוֹם-טוֹב עַד שֶׁיְּזַמֵּין מִבְּעוֹד יוֹם, לְפִי שֶׁאֵינָן מִן הַמּוּכָן. סוֹכֵי תְּאֵנִים[1] וּבָהֶן תְּאֵנִים, מְכַבְּדוֹת-תְּמָרִים וּבָהֶם תְּמָרִים, הִכְנִיסָן לָעֲצִים - אֵין אוֹכְלִים מֵהֶן בְּיוֹם-טוֹב. לְמַאֲכָל בְּהֵמָה - אוֹכֵל מֵהֶן בְּיוֹם-טוֹב. וּמַתְחִילִין בָּאוֹצָר בַּתְּחִלָּה, וּמְשַׁלְשְׁלִין פֵּרוֹת דֶּרֶךְ אֲרֻבָּה בְּיוֹם-טוֹב. אֵין מְשַׁלְשְׁלִין אוֹתָן דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת, אֲבָל מוֹרִידִין אוֹתָן דֶּרֶךְ סְלָמוֹת.

ב. אַרְבַּע רְשָׁיוֹת וְאַרְבַּע מְצָווֹת הֵן, הָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין, בֵּין בְּבִגְדֵי קֹדֶשׁ בֵּין בְּבִגְדֵי הֶדְיוֹט. וְהַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, בֵּין בִּכְתָבֵי קֹדֶשׁ בֵּין בִּכְתָבֵי הֶדְיוֹט - בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת, וּבְיוֹם-טוֹב לוֹקֶה אַרְבָּעִים. וְהָאוֹרֵג חוּט אֶחָד, בֵּין בְּבִגְדֵי קֹדֶשׁ בֵּין בְּבִגְדֵי הֶדְיוֹט. וְהַכּוֹתֵב אוֹת אַחַת, בֵּין בִּכְתָבֵי קֹדֶשׁ בֵּין בִּכְתָבֵי הֶדְיוֹט - בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת, בְּיוֹם-טוֹב לוֹקֶה אַרְבָּעִים; דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין בְּשַׁבָּת וּבֵין יוֹם-טוֹב - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת.

ג. אֵלּוּ הֵן מִשּׁוּם שְׁבוּת: לֹא עוֹלִין בָּאֵילָן, וְלֹא רוֹכְבִין עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה, וְלֹא שָׁטִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְלֹא מְסַפְּקִין, וְלֹא מְטַפְּחִין, וְלֹא מְרַקְּדִין. וְאֵלּוּ הֵם מִשּׁוּם רְשׁוּת: לֹא דָנִין, וְלֹא מְקַדְּשִׁין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְלֹא מְיַבְּמִין. וְאֵלּוּ הֵן מִשּׁוּם מִצְוָה: לֹא מַקְדִּישִׁין, וְלֹא מַעֲרִיכִין, וְלֹא מַחֲרִימִין, וְלֹא מַגְבִּיהִין תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת. וְכָל אֵלּוּ בְּיוֹם-טוֹב אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בְּשַׁבָּת! וְאֵין בֵּין יוֹם-טוֹב לְשַׁבָּת אֶלָּא אֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבַד. וְכֻלָּן שֶׁעָשָׂאָן יִשְׂרָאֵל, בֵּין אֲנוּסִין, בֵּין שׁוֹגְגִין, בֵּין מְזִידִין, בֵּין מְטֻעִין - מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, בַּשַּׁבָּת, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם-טוֹב.

[1] עֲנָפֵי תְּאֵנִים קְצוּצִים מִן הָאִילָן.

הַשָּׁלֵם

ד. הַבְּהֵמָה וְהַכֵּלִים - כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים. הַמּוֹסֵר בְּהֶמְתּוֹ לִבְנוֹ אוֹ לְרוֹעֶה - הֲרֵי זֶה כְּרַגְלָיו. כֵּלִים הַמְיֻחָדִים לְאֶחָד מִן הָאַחִים שֶׁבַּבַּיִת - הֲרֵי אֵלּוּ כְּרַגְלָיו. וְשֶׁאֵינָן מְיֻחָדִים - לְמָקוֹם שֶׁכֻּלָּן הוֹלְכִין, מְהַלֵּךְ. בְּצָפוֹן כְּרַגְלָיו שֶׁל זֶה בְּדָרוֹם, בְּדָרוֹם כְּרַגְלָיו שֶׁל זֶה בַּצָּפוֹן, אִם מִצְּעוּ אֶת הַתְּחוּם - לֹא יָזוּז מִמְּקוֹמוֹ.

ה. חֲמוֹר - כְּרַגְלֵי מְחַמֵּר, פָּרָה - כְּרַגְלֵי הָאִכָּר. בְּהֵמָה - כְּרַגְלֵי הָרוֹעֶה. רַבִּי דּוֹסָא אוֹמֵר: הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מֵחֲבֵרוֹ בְּעֶרֶב יוֹם-טוֹב, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מָסְרָהּ לוֹ אֶלָּא בְּיוֹם-טוֹב - הֲרֵי הִיא כְּרַגְלֵי הַלּוֹקֵחַ. וְהַמּוֹסֵר בְּהֵמָה לְרוֹעֶה מִן הָרוֹעֶה, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הוֹדִיעַ עָלֶיהָ לָרוֹעֶה - הֲרֵי הִיא כְּרַגְלֵי הָרוֹעֶה. הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מֵחֲבֵרוֹ מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַלּוֹקֵחַ. בְּיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמּוֹכֵר.

ו. הַלּוֹקֵחַ בָּשָׂר מִן הַטַּבָּח מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַלּוֹקֵחַ. וּבְיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמּוֹכֵר. הַשּׁוֹאֵל חָלוּק מֵחֲבֵרוֹ מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל. בְּיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאִיל. שְׁנַיִם שֶׁשָּׁאֲלוּ חָלוּק אֶחָד בְּשָׁתְפוּת, אֶחָד לַיְלָךְ בּוֹ וְשַׁחֲרִית לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, וְזֶה לַיְלָךְ בּוֹ וְעַרְבִית לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה - כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאִיל. הָאִשָּׁה שֶׁשָּׁאֲלָה מֵחֲבֶרְתָּהּ תַּכְלִין, מַיִם וּמֶלַח, מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֶלֶת. בְּיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאֶלֶת. נָתְנָה לְעִסָּתָהּ הֲרֵי אֵלּוּ כְּרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר בַּמַּיִם, מִפְּנֵי שֶׁנִּבְלָעִין בָּעִסָּה.

ז. הַגַּחֶלֶת כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים, וְשַׁלְהֶבְתּוֹ בְּכָל מָקוֹם. חֲמִשָּׁה דְּבָרִים נֶאֶמְרוּ בְּגַחֶלֶת (א): גַּחֶלֶת שֶׁל הֶקְדֵּשׁ - מוֹעֲלִין בָּהּ. שַׁלְהֶבֶת - לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין בָּהּ. (ב): גַּחֶלֶת שֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים - אֲסוּרָה. וְשַׁלְהֶבֶת - מֻתֶּרֶת. (ג): הַמּוֹצִיא גַּחֶלֶת לִרְשׁוּת הָרַבִּים - חַיָּב. שַׁלְהֶבֶת - פָּטוּר. (ד): הַמּוּדָר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ - אָסוּר בְּגַחַלְתּוֹ, וּמֻתָּר בְּשַׁלְהֶבְתּוֹ.

תּוֹסֶפְתָּא

(ה): מְבָרְכִין עַל הַשַּׁלְהֶבֶת וְאֵין מְבָרְכִין עַל הַגַּחֶלֶת.

ח. בּוֹר שֶׁל שְׁנֵי שִׁבְטִים - מְשַׁלְשֵׁל וּמְמַלֵּא הֵימֶנּוּ בַּשַּׁבָּת. בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁנֵי תְּחוּמִין - אֵין מְמַלְּאִין מִמֶּנּוּ בַּשַּׁבָּת, אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִיצָה גְּבוֹהָ עֲשָׂרָה טְפָחִים. הַנְּהָרוֹת וּמַעְיָנוֹת הַמּוֹשְׁכִין - הֲרֵי הֵן כְּרַגְלֵי כָל אָדָם.

ט. מִי שֶׁהָיוּ פֵּרוֹתָיו בְּעִיר אַחֶרֶת, וְעֵרְבוּ בְּנֵי אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר לָבוֹא אֶצְלוֹ - לֹא יָבִיאוּ לוֹ מִפֵּרוֹתָיו, אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ רַגְלָיו מְעוֹרָבוֹת לְשָׁם. וְאִם יֵשׁ שָׁם אַפּוֹטְרוֹפּוֹס - מְבִיאִין עַל פִּי אַפּוֹטְרוֹפּוֹס. מִי שִׁזְמֵּן אֶצְלוֹ אוֹרְחִים - לֹא יוֹלִיכוּ בִּידֵיהֶן מָנוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן זָכָה לָהֶם אַחֵר בְּמַתְּנוֹתֵיהֶן מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב. מָה הֵן מוֹצִיאִין מִבֵּית הַמִּשְׁתֶּה? חֲתִיכָה וּגְלוֹסְקְמָא וּמַצָּה מְחֻבֶּלֶת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְחַלֵּק אֲגוּדִין וּקְלָיוֹת - יוֹלִיכוּ בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים. מוֹלִיכִין עִמּוֹ לְבֵית הָאֵבֶל וּלְבֵית הַמִּשְׁתֶּה וּלְבֵית הַשִּׁמְחָה. בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ, לֹא יִתֵּן אָדָם מְמָנָתוֹ לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.

י. אֵין חָפִין[2] וְאֵין מִתְגָּרְדִין בְּיוֹם-טוֹב, וְאֵין שָׁפִין כְּלֵי כֶסֶף בְּגַרְתִּיקִין[3], וְאֵין מְדִיחִין אֶת הַכֵּלִים בְּנֶתֶר בְּיוֹם-טוֹב, אֲבָל מְדִיחִין אוֹתָן בְּמֶלַח וּבְמֶרְסָן בַּשַּׁבָּת. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם-טוֹב. אֵלּוּ הֵן מִדְבָּרְיוֹת: הַיּוֹצְאוֹת בַּפֶּסַח וְנִכְנָסוֹת בְּרִבִיעָה. בֵּיתוֹת: אֵלּוּ שֶׁלָּנוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם. רַבִּי אוֹמֵר: אֵלּוּ וְאֵלּוּ הַיּוֹצְאוֹת חוּץ לַתְּחוּם, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִכְנְסוּ לְתוֹךְ הַתְּחוּם אֶלָּא מִשֶּׁחֲשֵׁכָה - מֻתָּר

[2] אֵין מְשַׁפְשְׁפִים אֶת הַגּוּף בְּכֹחַ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב.

[3] עָפָר שֶׁגָּדַל בְּחָבִית שֶׁל יַיִן וְקוֹרִים לוֹ 'אַלּוֹם', וְהוּא עִקַּר תִּקּוּן כְּלֵי כֶסֶף, וְגוֹרֵר אוֹתוֹ, שֶׁהַכֶּסֶף הוּא רַךְ וְיֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם מְמַחֵק שֶׁהוּא אָב מְלָאכָה.

הַשָּׁלֵם

לִשְׁחֹטָן בְּיוֹם-טוֹב. אֵלּוּ הֵן מִדְבָּרְיוֹת: הָרוֹעוֹת בָּאֲפָר לְעוֹלָם.

מַסֶּכֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה פֶּרֶק רִאשׁוֹן

א. נִיסָן - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַמְּלָכִים, וְלָרְגָלִים, וְלֶחֳדָשִׁים, וְלָעִבּוּרִין, וְלִתְרוּמַת שְׁקָלִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים: אַף לִשְׁכִירוּת בָּתִּים. כֵּיצַד לַמְּלָכִים? מֵת בַּאֲדָר, וְעָמַד אַחֵר תַּחְתָּיו בַּאֲדָר - מוֹנִין שָׁנָה לָזֶה וְלָזֶה. מֵת בְּנִיסָן, וְעָמַד אַחֵר תַּחְתָּיו בְּנִיסָן - מוֹנִין שָׁנָה לָזֶה וְלָזֶה. מֵת בַּאֲדָר, וְעָמַד אַחֵר תַּחְתָּיו בְּנִיסָן - הָרִאשׁוֹנָה נִמְנֵית לָרִאשׁוֹן, וְהַשְּׁנִיָּה נִמְנֵית לַשֵּׁנִי.

ב. כֵּיצַד לָרְגָלִים? אֶחָד הַנּוֹדָר, וְאֶחָד הַמַּעֲרִיךְ, וְאֶחָד הַמַּקְדִּישׁ - אֵינוֹ עוֹבֵר מִשּׁוּם "בַּל תְּאַחֵר" עַד שֶׁיַּעַבְרוּ עָלָיו רְגָלֵי הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: שָׁלֹשׁ רְגָלִים כְּסִדְרָן, וְחַג הַמַּצּוֹת רִאשׁוֹן. וְכֵן הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: פְּעָמִים שֶׁהֵן שִׁלְשָׁה, וּפְעָמִים שֶׁהֵן אַרְבָּעָה, פְּעָמִים שֶׁהֵן חֲמִשָּׁה. כֵּיצַד? נָדַר לִפְנֵי הַפֶּסַח, עַד שֶׁיַּעַבְרוּ עָלָיו: הַפֶּסַח, וַעֲצֶרֶת, וְהֶחָג; נָדַר לִפְנֵי עֲצֶרֶת, עַד שֶׁיַּעַבְרוּ עָלָיו: עֲצֶרֶת, וְהֶחָג; נָדַר לִפְנֵי הֶחָג, עַד שֶׁיַּעַבְרוּ עָלָיו: הֶחָג, וְהַפֶּסַח, וַעֲצֶרֶת, וְהֶחָג.

ג. כֵּיצַד לֶחֳדָשִׁים? זֶה שֶׁנֶּאֱמַר "בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי", אֵין מַתְחִילִין לִמְנוֹת אֶלָּא מֵרִאשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יב): "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים". שלומב"ר

ד. כֵּיצַד לִתְרוּמַת שְׁקָלִים? כָּל קָרְבָּנוֹת צִבּוּר קָרְבִין בְּאֶחָד בְּנִיסָן, אִם בָּא חֹדֶשׁ בְּזִמְנוֹ - קָרְבִין מִן הַחֲדָשָׁה. וְאִם לָאו - קָרְבִין מִן הַיְשָׁנָה.

ה. כֵּיצַד לִשְׁכִירוּת בָּתִּים? הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ לְשָׁנָה - מוֹנֶה שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ מִיּוֹם לְיוֹם. אִם אָמַר: 'לְשָׁנָה זוֹ', אֲפִלּוּ לֹא שָׁכַר מִמֶּנּוּ אֶלָּא בְּאֶחָד בַּאֲדָר - אֵין לוֹ אֶלָּא עַד אֶחָד בְּנִיסָן.

תוֹסֶפְתָּא

ו. בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: בְּאֶחָד בְּתִשְׁרֵי. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי: הוֹאִיל וְאֵלּוּ אוֹמְרִים בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל, וְאֵלּוּ אוֹמְרִים בְּאֶחָד בְּתִשְׁרֵי, יְהֵא הָאֱלוּלִיִּים מִתְעַשְּׂרִין לְעַצְמָן. כֵּיצַד? נוֹלְדוּ ה׳ בְּאָב, וְה׳ בֶּאֱלוּל, ה׳ בֶּאֱלוּל, וְה׳ בְּתִשְׁרֵי - אֵין מִצְטָרְפִין. ה׳ בְּתִשְׁרֵי, וְה׳ בְּאָב - הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.

ז. תִּשְׁרֵי - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַשָּׁנִים, וְלַשְּׁמִיטִין, וְלַיּוֹבְלוֹת, לַנְּטִיעָה, וְלִירָקוֹת, וְלַמַּעֲשְׂרוֹת, וְלִנְדָרִים. כֵּיצַד לַשָּׁנִים וְלַשְּׁמִיטִין וְלַיּוֹבְלוֹת? אֵין מַתְחִילִין לִמְנוֹת לַשָּׁנִים וְלַשְּׁמִיטִין וְלַיּוֹבְלוֹת אֶלָּא מִתִּשְׁרֵי.

כֵּיצַד לַנְּטִיעָה? אֶחָד הַנּוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמַּבְרִיךְ, וְאֶחָד הַמַּרְכִּיב שְׁלוֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה - עָלְתָה לוֹ שָׁנָה, וּמְתָּר לְקַיְּמָן בַּשְּׁבִיעִית. פָּחוֹת מִכָּאן - לֹא עָלְתָה לוֹ שָׁנָה, וְאָסוּר לְקַיְּמָן בַּשְּׁבִיעִית. וּפְרוֹת נְטִיעָה זוֹ אֲסוּרִים עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבָט, אִם עָרְלָה - עָרְלָה, אִם רְבָעִי - רְבָעִי.

ח. כֵּיצַד לִירָקוֹת? לִקֵּט יָרָק בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד שֶׁלֹּא בָּא הַשֶּׁמֶשׁ, וְחָזַר וְלִקֵּט אַחַר מִשֶּׁבָּא הַשֶּׁמֶשׁ - אֵין תּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה חָדָשׁ וְזֶה יָשָׁן. הָיְתָה שְׁנִיָּה וְנִכְנְסָה שְׁלִישִׁית, הָרִאשׁוֹן מִתְעַשֵּׂר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי, וְהַשֵּׁנִי מִתְעַשֵּׂר מַעֲשֵׂר עָנִי. לִקֵּט אֶתְרוֹג בְּעֶרֶב ט״ו בִּשְׁבָט עַד שֶׁלֹּא בָּא הַשֶּׁמֶשׁ, וְחָזַר וְלִקֵּט אַחַר מִשֶּׁבָּא הַשֶּׁמֶשׁ - אֵין תּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה חָדָשׁ וְזֶה יָשָׁן. הָיְתָה שְׁלִישִׁית וְנִכְנְסָה רְבִיעִית - הָרִאשׁוֹן מִתְעַשֵּׂר מַעֲשֵׂר עָנִי, וְהַשֵּׁנִי מִתְעַשֵּׂר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

ט כֵּיצַד לִנְדָרִים? הַמּוּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ לְשָׁנָה - מוֹנֶה שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ מִיּוֹם לְיוֹם, אִם אָמַר ״לְשָׁנָה זוֹ״ - אֲפִלּוּ לֹא נָדַר הֵימֶנּוּ אֶלָּא בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל - אֵין לוֹ אֶלָּא עַד א׳ בְּתִשְׁרֵי.

הַשָּׁלֵם

י. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּל בָּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים לְפָנָיו כִּבְנֵי מָרוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לג): ״הַיּוֹצֵר יַחַד לִבָּם״ וְגוֹ׳. וְאוֹמֵר (שָׁם פא): ״תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר״, וְאוֹמֵר: ״כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא״ וְגוֹ׳. קְדוּשׁוּהוּ בֵּית דִּין - הַדִּין נִכְנָס לְפָנָיו, וְאִם לָאו - אֵין הַדִּין נִכְנָס לְפָנָיו. וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא בְּעֹמֶר שֶׁל מָן, אִם בָּא חֹדֶשׁ בְּזְמַנּוֹ- הָיָה מִתְעַכֵּב לִשְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאִם לָאו - הָיָה מִתְעַכֵּב יוֹתֵר.

יא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִשּׁוּם רַבִּי עֲקִיבָא: אָמְרָה תּוֹרָה - הָבֵא שְׁעוֹרִין בַּפֶּסַח שֶׁהוּא פֶּרֶק שְׁעוֹרִין, כְּדֵי שֶׁתִּתְבָּרֵךְ לָכֶם תְּבוּאָה שֶׁבַּשָּׂדוֹת. הָבֵא חִטִּים וּבִכּוּרִים בַּעֲצֶרֶת שֶׁהוּא פֶּרֶק אִילָן, כְּדֵי שֶׁיִּתְבָּרְכוּ לָכֶם פֵּרוֹת אִילָן. נַסְּכוּ לְפָנַי מַיִם בָּחַג כְּדֵי שֶׁיִּתְבָּרְכוּ עֲלֵיכֶם מֵי גְּשָׁמִים, אִמְרוּ לְפָנַי מַלְכֻיּוֹת וְזִכְרוֹנוֹת וְשׁוֹפָרוֹת, מַלְכֻיּוֹת - כְּדֵי שֶׁתַּמְלִיכוּנִי עֲלֵיכֶם. זִכְרוֹנוֹת - כְּדֵי שֶׁיִּבָּא זִכְרוֹנְכֶם לְפָנַי לְטוֹבָה, אִמְרוּ לְפָנַי שׁוֹפָרוֹת - כְּדֵי שֶׁתַּעֲלֶה תִּפְלַתְכֶם בִּתְרוּעָה לְפָנַי.

יב. הַכֹּל נִדּוֹנִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּגְזַר דִּינָם נֶחְתָּם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַכֹּל נִדּוֹנִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּגְזַר דִּינוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד נֶחְתָּם בִּזְמַנּוֹ. בַּפֶּסַח - עַל הַתְּבוּאָה, בַּעֲצֶרֶת - עַל פֵּרוֹת הָאִילָן, בֶּחָג - עַל הַמַּיִם; וּגְזַר דִּינוֹ שֶׁל אָדָם נֶחְתָּם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אָדָם נִדּוֹן בְּכָל יוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב ז): ״וַתִּפְקְדֶנּוּ לַבְּקָרִים״. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר: אָדָם נִדּוֹן בְּכָל שָׁעָה, שֶׁנֶּאֱמַר: ״לִרְגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ״.

יג. עַל שִׁשָּׁה חֲדָשִׁים הַשָּׁלוּחִין יוֹצְאִין. רַבִּי הִתְקִין שֶׁיְּהוּ יוֹצְאִין אַף עַל אֲדָר שֵׁנִי, מִפְּנֵי הַפּוּרִים.

יד. בְּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מְקַבְּלִין עֵדוּת הַחֹדֶשׁ מִכָּל אָדָם. פַּעַם אַחַת שָׁכְרוּ בֵּיתוֹסִין שְׁנֵי עֵדִים לָבֹא לְהַטְעוֹת אֶת הַחֲכָמִים, לְפִי שֶׁאֵין הַבֵּיתוֹסִין מוֹדִים שֶׁתְּהֵא עֲצֶרֶת אֶלָּא אֶחָד בְּשַׁבָּת, בָּא אֶחָד וְאָמַר עֵדוּתוֹ וְהָלַךְ לוֹ, וּבָא הַשֵּׁנִי וְאָמַר: עוֹלֶה הָיִיתִי בְּמַעֲלֵה אֲדֻמִּים, וְרָאִיתִי רָבוּץ בֵּין שְׁנֵי סְלָעִים,

תּוֹסֶפְתָּא

רֹאשׁוֹ דּוֹמֶה לְעֵגֶל, אָזְנָיו דּוֹמֶה לְגִדְי, קַרְנָיו דּוֹמֶה לִצְבִי, וְזָנָבוֹ מְנַחֵת בֵּין יַרְכוֹתָיו, רָאִיתִי וְנִרְתַּעְתִּי וְנָפַלְתִּי לַאֲחוֹרַי, וַהֲרֵי מְאתַיִם זוּז צְרוּרִין לִי בְּפוּנְדָתִי. אָמְרוּ לוֹ: מְאתַיִם זוּז נְתוּנִין לְךָ בְּמַתָּנָה, וְהַשּׁוֹכֵרְךָ יִמְתַּח עַל הָעַמּוּד; מָה רָאִיתָ לִזָּקֵק לְכָךְ? אָמַר לָהֶם: מִפְּנֵי שֶׁשָּׁמַעְתִּי שֶׁבִּיתוֹסִין מְבַקְּשִׁין לְהַטְעוֹת אֶת חֲכָמִים, אָמַרְתִּי: ״מוּטָב אֵלֵךְ אֲנִי וְאוֹדִיעַ אֶת חֲכָמִים״.

טו. אִם אֵין מַכִּירִין אוֹתוֹ - מְשַׁלְּחִין עֲדָיו עִמּוֹ, אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי נְהוֹרַאי, שֶׁבָּא עִם הָעֵד בְּשַׁבָּת לְאוּשָׁא וְהֶעִיד בּוֹ. בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ מַשִּׁיאִין מְשׂוּאוֹת בָּרָאשֵׁי הָרִים הַגְּבוֹהִים, בְּהַר הַמִּשְׁחָה, בְּסַרְטְבָא, בְּגַדְפִינָא, בְּחָבְרוֹן, בְּבֵית בִּלְתִּין. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אַף חָרוּם, וְכִיר, וְגָדֵר וְחַבְרוֹתֶיהָ.

טז מֵאֵימָתַי מַשִּׁיאִין עַל הַחֹדֶשׁ? לְאוֹר עִבּוּרוֹ! כֵּיצַד? חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת וְשַׁבָּת, מַשִּׁיאִין עָלָיו לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְאִם בָּא בְּזִמְנוֹ - מַשִּׁיאִין עָלָיו, וְאִם לָאו - אֵין מַשִּׁיאִין עָלָיו. עַל כָּל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים הָיוּ מַשִּׁיאִין מְשׂוּאוֹת. אָמַר אֶחָד: לְפָנֶיהָ רָאִיתִי - לֹא אָמַר כְּלוּם. לְאַחֲרֶיהָ - דְּבָרָיו קַיָּמִין. לְצָפוֹנָהּ - לֹא אָמַר כְּלוּם. לִדְרוֹמָהּ - דְּבָרָיו קַיָּמִין. אֶחָד אוֹמֵר: ״רָאִיתִי גְּבוֹהַּ שְׁתֵּי מַרְדָּעוֹת״, וְאֶחָד אוֹמֵר: ״שְׁלֹשָׁה״ - עֲדוּתָן קַיֶּמֶת. אֶחָד אוֹמֵר: ״שְׁלֹשָׁה״, וְאֶחָד אוֹמֵר: ״חֲמִשָּׁה״ - אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אֲבָל מִצְטָרֵף הוּא עִם אֲחֵרִים. אֶחָד אוֹמֵר: ״רָאִיתִיו מַטֶּה וְאֶחָד אוֹמֵר רְאִיתִיו זָקוּף״ - אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, אֲבָל מִצְטָרֵף הוּא עִם אֲחֵרִים. רְאִיתִיו חָצְיוֹ בָּעָנָן לֹא אָמַר כְּלוּם חָצְיוֹ בעשישה לֹא אָמַר כְּלוּם חָצְיוֹ בְּמַיִם לֹא אָמַר כְּלוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: אִם לֹא נִרְאָה בִּזְמַנּוֹ - אֵין מְקַדְּשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכְּבָר קִדְּשׁוּהוּ שָׁמַיִם. וְכֵן הָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: אֵין הַשְּׁלוּחִין יוֹצְאִין לְסוּרְיָא, עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ מִפִּי בֵּית דִּין לְמָחָר.

הַשָּׁלֵם

יז. לָמָּה לֹא נִתְפָּרְשׁוּ שְׁמוֹתָן שֶׁל זְקֵנִים? שֶׁלֹּא יְהֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר: ׳הֲרֵינִי בָּא לְהָקִישׁ אֶת רַבִּי פְּלוֹנִי לְאֶלְדָּד וּמֵידָד, וְאֶת רַבִּי פְּלוֹנִי לְנָדָב וַאֲבִיהוּא׳.

וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל א יב): ״ה׳ אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן״, וְאוֹמֵר (שָׁם): ״וַיִּשְׁלַח ה׳ אֶת יְרֻבַּעַל וְאֶת בְּדָן וְאֶת יִפְתָּח וְאֶת שְׁמוּאֵל״. ״יְרֻבַּעַל״ - זֶה גִּדְעוֹן. ״בְּדָן״ - זֶה שִׁמְשׁוֹן. ״יִפְתָּח״ - כְּמַשְׁמָעוֹ. וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים צט): ״מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו״ וְגוֹ׳; שָׁקַל הַכָּתוּב שְׁלֹשָׁה קַלֵּי עוֹלָם בֵּין שְׁלֹשָׁה גְּדוֹלֵי עוֹלָם, לְלַמֶּדְךָ, שֶׁבִּית דִּינוֹ שֶׁל יְרֻבַּעַל גָּדוֹל לִפְנֵי הַמָּקוֹם כְּבֵית דִּינוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. וּבֵית דִּינוֹ שֶׁל יִפְתָּח גָּדוֹל לִפְנֵי הַמָּקוֹם כְּבֵית דִּינוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל, לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּתְמַנָּה פַּרְנָס עַל הַצִּבּוּר, אֲפִלּוּ קַל שֶׁבַּקַּלִּים, שְׁקוֹל כְּאַבִּיר שֶׁבָּאֲבִירִים! וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים יז): ״וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשּׁוֹפֵט״ - אֵין לְךָ אֶלָּא שׁוֹפֵט שֶׁבְּדוֹרְךָ; וְאוֹמֵר (קֹהֶלֶת ז): ״אַל תֹּאמַר מַה הָיָה וְגוֹ׳, שֶׁהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ טוֹבִים״.

מַסֶּכֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה פֶּרֶק שֵׁנִי

א. קִדְּשׁוּ אֶת הַחֹדֶשׁ בִּזְמַנּוֹ וְנִמְצְאוּ עֵדִים זוֹמְמִין - הֲרֵי זֶה מְקֻדָּשׁ. קִדְּשׁוּהוּ בַּלַּיְלָה - אֵינוֹ מְקֻדָּשׁ. קִדְּשׁוּהוּ אֲנוּסִין, שׁוֹגְגִין, מְזִידִין וּמְטֻעִין - הֲרֵי זֶה מְקֻדָּשׁ. קִדְּשׁוּהוּ לִפְנֵי זְמַנּוֹ, אוֹ לְאַחַר עִבּוּרוֹ - פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם אוֹ יוֹתֵר עַל שְׁלֹשִׁים, יָכוֹל יְהֵא מְקֻדָּשׁ - תַּלְמוּד לוֹמַר (שְׁמוֹת יב): ״חֹדֶשׁ״ - אֵין חֹדֶשׁ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם, לֹא נִרְאֵית לְבָנָה לִשְׁנֵי יָמִים, יָכוֹל יְקַדְּשׁוּהוּ לְאַחַר שְׁנֵי יָמִים? תַּלְמוּד לוֹמַר: ״יוֹם״ - אֵין לוֹ אֶלָּא יוֹם אֶחָד בִּלְבַד.

ב. בְּתַעֲנִיּוֹת תּוֹקְעִין שֶׁלֹּשׁ שֶׁל שָׁלֹשׁ שֶׁלֹּשׁ, וּבְמַסָּעוֹת שֶׁלֹּשׁ שֶׁל שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ, עַל כָּל דֶּגֶל וְדֶגֶל; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: שֶׁלֹּשׁ עַל כָּל מַטֶּה וּמַטֶּה. בַּמֶּה הֵן תּוֹקְעִין? בַּחֲצוֹצְרוֹת שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תּוֹקְעִין בְּשֶׁל זְכָרִים, וּבְיוֹבֵל

תּוֹסֶפְתָּא

בְּשֶׁל יְעֵלִים, נָתְנוּ חֲכָמִים אֶת הַמָּצוּי לְמָצוּי, וְאֶת שֶׁאֵינוֹ מָצוּי לְשֶׁאֵינוֹ מָצוּי.

ג. שׁוֹפָר אָרוֹךְ שְׁקוּצָרוֹ - כָּשֵׁר. גֵּרְדּוֹ בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ - כָּשֵׁר. צִפָּהוּ זָהָב, מִבִּפְנִים - פָּסוּל. מִבַּחוּץ - כָּשֵׁר. צִפָּהוּ בְּמָקוֹם הַנָּחַת פִּיו, אוֹ שֶׁהוֹסִיף עָלָיו כָּל שֶׁהוּא - אֲפִלּוּ בְּמִינוֹ פָּסוּל. נִקַּב וּסְתָמוֹ - אֲפִלּוּ בְּמִינוֹ, אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה - פָּסוּל. וְאִם לָאו - כָּשֵׁר. נָתַן שְׁנֵי שׁוֹפָרוֹת זֶה בְּתוֹךְ זֶה וְתָקַע, אִם קוֹל הַפְּנִימִי שָׁמַע - יָצָא, אִם קוֹל הַחִיצוֹן שָׁמַע - לֹא יָצָא. כַּמָּה הוּא שִׁעוּר שׁוֹפָר? כְּדֵי שֶׁיֹּאחֵז בְּיָדוֹ אַחַת וְיִתְקַע.

ד. הַכֹּל חַיָּבִין בִּתְקִיעַת שׁוֹפָר: כֹּהֲנִים, לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים, גֵּרִים, וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִין, חֲלָלִים, נְתִינִים, מַמְזֵרִים, חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן, סְרִיס אָדָם וּסְרִיס חַמָּה, פְּצוּעַ דַּכָּה וּכְרוּת שָׁפְכָה - כָּלָן חַיָּבִין, וּמוֹצִיאִין אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס - חַיָּבִין, וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. אַנְדְּרוֹגִינוֹס - מוֹצִיא אֶת מִינוֹ, וְאֵינוֹ מוֹצִיא אֶת שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. טוּמְטוּם - אֵינוֹ מוֹצִיא, לֹא אֶת מִינוֹ וְלֹא אֶת שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. וְכֵן מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין - אֵינוֹ מוֹצִיא לֹא אֶת מִינוֹ וְלֹא אֶת שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים - פְּטוּרִין, וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

ה. הַתּוֹקֵעַ וּמִתְעַסֵּק, וְהַתּוֹקֵעַ וּמִתְלַמֵּד, וְהַמְּלַמֵּד אֶת בְּנוֹ, וְהַמְּלַמֵּד אֶת תַּלְמִידוֹ, אִם כַּוֵּן לִבּוֹ - יָצָא, וְאִם לָאו - לֹא יָצָא. רוֹעֶה שֶׁהִרְבִּיץ אֶת צֹאנוֹ אֲחוֹרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְכֵן חוֹלֶה שֶׁהָיָה מֻטָּל אֲחוֹרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת, וּמִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְשָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר, אוֹ קוֹל מְגִלָּה, אִם כִּוֵּן לִבּוֹ - יָצָא. וְאִם לָאו - לֹא יָצָא. אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה שָׁמַע וְזֶה שָׁמַע, זֶה כִּוֵּן לִבּוֹ וְזֶה לֹא כִּוֵּן לִבּוֹ. זֶה שֶׁכִּוֵּן לִבּוֹ - יָצָא, וְזֶה שֶׁלֹּא כִּוֵּן לִבּוֹ - לֹא יָצָא, שֶׁאֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא אַחַר כַּוָּנַת הַלֵּב, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים י): ״תָּכִין לִבָּם תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ, וְאוֹמַר (מִשְׁלֵי כג): ״תְּנָה בְנִי לִבְּךָ לִי וְעֵינֶיךָ דְּרָכַי תִּצֹּרְנָה״ וְגוֹ׳.

הַשָּׁלֵם

ו. וְעוֹד זֹאת הָיְתָה יְרוּשָׁלַיִם יְתֵרָה עַל יַבְנֶה, שֶׁכָּל עִיר שֶׁרוֹאָה וְשׁוֹמַעַת וּקְרוֹבָה, וְיכוֹלָה לָבוֹא, שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹכָהּ - תּוֹקְעִין בָּהּ. וּבְיַבְנֶה - לֹא הָיוּ תּוֹקְעִין אֶלָּא בְּבֵית דִּין בִּלְבַד.

ז. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק אוֹמֵר: אִם לֹא נִרְאָה בִּזְמַנּוֹ - אֵין מְקַדְּשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכְּבָר קִדְּשׁוּהוּ שָׁמַיִם. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִם לֹא נִרְאָה בִּזְמַנּוֹ - אֵין מְקַדְּשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכְּבָר חִדֵּשׁ שְׁלָפָנָיו קִדְּשׁוֹ. שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן אוֹמֵר: אִם בָּאוּ עֵדִים מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָה- תּוֹקְעִין הָיוּ, אֲבָל אֵין מוֹסִיפִין קָרְבָּן עַד שֶׁיְּקַדְּשׁוּ הַחֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה: דְּבָרִים אֵלּוּ הִתְקִינָן רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְכְשֶׁיִּבָּנֶה הַבַּיִת בִּמְהֵרָה יַחְזְרוּ דְּבָרִים אֵלּוּ לְיוֹשְׁנָם.

ח. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כְּתִיב (וַיִּקְרָא כג): ״שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ״; ״שַׁבָּתוֹן״ - זוֹ קְדֻשַּׁת הַיּוֹם. ״זִכָּרוֹן״ - אֵלּוּ זִכְרוֹנוֹת. ״תְּרוּעָה״ - אֵלּוּ שׁוֹפָרוֹת. ״מִקְרָא קֹדֶשׁ״ - קִדְּשׁוּהוּ בְּעֵשַׂיִת מְלָאכָה. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה: מִפְּנֵי מָה לֹא נֶאֱמַר ״שַׁבָּתוֹן״ שְׁבוּת! שֶׁבּוֹ פָּתַח הַכָּתוּב תְּחִלָּה?! אֶלָּא ״שַׁבָּתוֹן״ - קִדְּשׁוּהוּ בְּעֵשַׂיִת מְלָאכָה. ״זִכָּרוֹן״ - אֵלּוּ זִכְרוֹנוֹת. ״תְּרוּעָה״ - אֵלּוּ שׁוֹפָרוֹת. ״מִקְרָא קֹדֶשׁ״ - זוֹ קְדֻשַּׁת הַיּוֹם.

ט. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לוֹמַר כְּדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר כְּדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה, כְּדִבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר כְּדִבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: קְדֻשַּׁת הַיּוֹם עִם הַזִּכְרוֹנוֹת. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: מַה מָּצִינוּ בְּכָל מָקוֹם אוֹמְרָהּ בָּאֶמְצַע, אַף כָּאן אוֹמְרָהּ בָּאֶמְצַע. רַבִּי אוֹמֵר: מַה מָּצִינוּ בְּכָל מָקוֹם אוֹמְרָהּ בְּרְבִיעִית, אַף כָּאן אוֹמְרָהּ בְּרְבִיעִית. וּכְשֶׁקִּדְּשׁוּ אֶת הַשָּׁנָה בְּאוּשָׁא, בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן עָבַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא, וְאָמַר כְּדִבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.

תּוֹסֶפְתָּא

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: לֹא הָיִינוּ נוֹהֲגִין כֵּן בְּיַבְנֶה. בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי עָבַר רַבִּי חֲנִינָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, וְאָמַר כְּדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. וְאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: כָּךְ הָיִינוּ נוֹהֲגִין בְּיַבְנֶה"!

י. אֵין פּוֹחֲתִין מֵעֲשָׂרָה מַלְכֻיּוֹת, וּמֵעֲשָׂרָה זִכְרוֹנוֹת, וּמֵעֲשָׂרָה שׁוֹפָרוֹת. וְאִם אָמַר שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ מִכֻּלָּם - יָצָא. אֵין מַזְכִּירִין זִכָּרוֹן וּמַלְכוּת וְשׁוֹפָר שֶׁל פָּרְעָנוּת. מַתְחִיל בַּתּוֹרָה וּמְשַׁלִּים בַּנְּבִיא. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אִם הָיְתָה פָּרְעָנוּת שֶׁל עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים - מַזְכִּירִין אוֹתָהּ בְּפָנֵי עַצְמָהּ. הַמַּתְחִיל - מַתְחִיל בְּשֶׁל תּוֹרָה, וּמְסַיֵּם בְּשֶׁל תּוֹרָה. אוֹמֵר שֶׁל נְבִיאִים וְשֶׁל כְּתוּבִים בָּאֶמְצַע. אֵין אוֹמְרִים מַלְכֻיּוֹת עִם זִכְרוֹנוֹת, וְלֹא זִכְרוֹנוֹת עִם הַשּׁוֹפָרוֹת, וְאִם אָמַר - לֹא אָמַר כְּלוּם, וְצָרִיךְ לְאוֹמְרָהּ שְׁנִיָּה.

יא. פְּקֻדּוֹנוֹת כְּזִכְרוֹנוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כא): "וַה' פָּקַד אֶת שָׂרָה" וְגוֹ'. וְאוֹמֵר (שְׁמוֹת ג): "פָּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם" וְגוֹ'. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָן עִם הַזִּכְרוֹנוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא יֹאמְרָהּ עִמָּהֶן, זִכָּרוֹן שֵׁיֵּשׁ עִמָּהּ תְּרוּעָה, כְּגוֹן (וַיִּקְרָא כג): "זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ". רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָן עִם הַזִּכְרוֹנוֹת וְעִם הַשּׁוֹפָרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הָיָה אוֹמְרָן אֶלָּא עִם הַזִּכְרוֹנוֹת בִּלְבַד. תְּרוּעָה שֶׁאֵין עִמָּהּ וְלֹא כְּלוּם, כְּגוֹן (בַּמִּדְבָּר כט): "יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם". רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָהּ עִם הַשּׁוֹפָרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵינוֹ אוֹמְרָהּ כָּל עִקָּר. מַלְכוּת שֶׁיֵּשׁ עִמָּהּ תְּרוּעָה, כְּגוֹן "תְּרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ". רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָהּ עִם הַמַּלְכֻיּוֹת וְעִם הַשּׁוֹפָרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הָיָה אוֹמְרָהּ אֶלָּא עִם הַשּׁוֹפָרוֹת בִּלְבַד. (דְּבָרִים ו): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". (דְּבָרִים ד): "וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבוֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגוֹ', אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת" וְגוֹ'. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָן עִם הַמַּלְכֻיּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הָיָה אוֹמְרָן כָּל עִקָּר. (תְּהִלִּים מז): "זַמְּרוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ וְגוֹ', כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים" וְגוֹ'. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שְׁתַּיִם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁתַּיִם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַחַת. וְשָׁוִין בְּ"מְלֹךְ עַל גּוֹיִם אֱלֹהִים יָשַׁב עַל כִּסֵּא קָדְשׁוֹ" שֶׁהוּא אַחַת. (תְּהִלִּים כד): "שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ', מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד ה' צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה". רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: רְאשׁוֹנִים - שְׁתַּיִם. שְׁנִיָּה - שָׁלֹשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רִאשׁוֹנָה - אַחַת. שְׁנִיָּה - שְׁתַּיִם. זִכְרוֹנוֹת הָאֲמוּרוֹת בָּעֲנִיָּה וּבַקָּשָׁה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָן כֻּלָּן כְּאֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רִאשׁוֹנִים בִּפְנֵי עַצְמָן, וּשְׁנִיִּים בִּפְנֵי עַצְמָן. שׁוֹפָרוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּעִנְיַן גְּדֵעוֹן וּבְעִנְיַן יְהוֹשָׁעַ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרָן כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הָאֲמוּרִין בִּשְׁעַת מַעֲשֶׂה - לְעַצְמָן. בִּשְׁעַת פְּקִידָה -לְעַצְמָן.

יב. סֵדֶר תְּקִיעוֹת, שָׁלֹשׁ שֶׁל שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ, שִׁעוּר תְּקִיעָה - כְּשָׁלֹשׁ תְּרוּעוֹת. שִׁעוּר תְּרוּעָה - כְּשָׁלֹשׁ יְבָבוֹת. שָׁמַע שֵׁשׁ תְּקִיעוֹת וְשֵׁשׁ תְּרוּעוֹת, אֲפָלּוּ בְּסַרוּגִין, אֲפָלּוּ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ - יָצָא. שָׁמַע תְּקִיעָה מִזֶּה וּתְקִיעָה מִזֶּה, וּתְרוּעָה מִזֶּה, תְּקִיעָה מִזֶּה וּתְרוּעָה מִזֶּה, אֲפָלּוּ בְּסַרוּגִין, אֲפָלּוּ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ - יָצָא. שָׁמַע תְּקִיעוֹת וּבְרָכוֹת, בֵּין שֶׁהִקְדִּים בְּרָכוֹת לִתְקִיעוֹת לִבְרָכוֹת, וּבֵין שֶׁהִקְדִּים בְּרָכוֹת לִתְקִיעוֹת - יָצָא. תָּקַע וְהֵרִיעַ, וְתָקַע וְחָזַר, וְהֵרִיעַ וְתָקַע - אֵין בְּיָדוֹ אֶלָּא אַחַת. תָּקַע וְהֵרִיעַ, וְתָקַע בִּנְשִׁימָה אַחַת - לֹא יָצָא. מִתְלַמְּדִים לְתָקוֹעַ בַּשַּׁבָּת, וְאֵין מְעַכְּבִין אֶת הַנָּשִׁים, וְאֶת הַקְּטַנִּים מִלְּתָקְעַ בְּשַׁבָּת, וַאֲפִילּוּ בְּיוֹם-טוֹב.

יג. יוֹם-טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל עֶשֶׂר, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל תֵּשַׁע. יוֹם-טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה, וְאוֹמֵר שֶׁל שַׁבָּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְשֶׁל יוֹם-טוֹב בִּפְנֵי עַצְמָהּ, וּמַתְחִיל בְּשֶׁל שַׁבָּת. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל שֶׁבַע, וּמַתְחִיל בְּשֶׁל שַׁבָּת, וּמְסַיֵּם בְּשֶׁל שַׁבָּת, וְאוֹמְרִים קְדֻשַּׁת הַיּוֹם בָּאֶמְצַע. אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי: וַהֲלֹא בְּמַעֲמַד

הַשָּׁלֵם

תּוֹסֶפְתָּא

כֻּלְכֶם, זְקֵנִי בֵּית שַׁמַּאי, יָרַד חוֹנִי הַקָּטָן וְאָמַר שָׁבַע, וְאָמְרוּ לוֹ כָּל הָעָם: עַנַּחַת רוּחַ יְהִיֶה לְךָ! אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּאי: מִפְּנֵי שֶׁהָיְתָה שָׁעָה רְאוּיָה לְקַצֵּר. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הִלֵּל: אִילּוּ הָיְתָה שָׁעָה רְאוּיָה לְקַצֵּר - הָיָה לוֹ לְקַצֵּר בְּכֻלָּם!

יד. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁלִיחַ צִבּוּר מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל אֶחָד וְאֶחָד מוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ. אָמְרוּ לוֹ: אִם כֵּן, לָמָּה מִתְפַּלְּלִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְעַצְמוֹ? אָמַר לָהֶן: מִפְּנֵי שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתְקַן אֶת עַצְמוֹ. אָמַר לָהֶם: אִם כֵּן, לָמָּה מוֹרִידִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַתֵּבָה? אָמְרוּ לוֹ: לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ. אָמַר לָהֶם: כְּשֵׁם שֶׁהוּא מוֹצִיא אֶת מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ - כָּךְ הוּא מוֹצִיא אֶת מִי שֶׁיּוֹדֵעַ.

מַסֶּכֶת תַּעֲנִית פֶּרֶק רִאשׁוֹן

א. שׁוֹאֲלִין אֶת הַגְּשָׁמִים עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן, שֶׁנֶּאֱמַר (יוֹאֵל ב, כג): "וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן"; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יוֹרֶה בְּמַרְחֶשְׁוָן וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן. אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר: הוֹאִיל וְאֵילָן עוֹשֶׂה פֵּרוֹת לִשְׁנַיִם עָשָׂר, וּתְבוּאָה לְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים, מַה מָּצִינוּ בְּאֵילָן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (יְחֶזְקֵאל מז, יב): "לְחָדָשָׁיו יְבַכֵּר", אַף תְּבוּאָה לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם, הָא לָמַדְתָּ, שֶׁיּוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן.

ב. מֵאֵימָתַי שׁוֹאֲלִין אֶת הַגְּשָׁמִים? מִשֶּׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁל רְבִיעָה, אִם הָיְתָה שָׁנָה חֲסָרָה - נוֹתְנִין לָהּ חֶסְרוֹנָהּ, וְאִם לָאו - הוֹלְכִין אַחַר סִדְרָן; דִּבְרֵי רַבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לְעוֹלָם הוֹלְכִים אַחַר סִדְרָן, אִם הָיְתָה שָׁנָה מְעֻבֶּרֶת - נוֹתְנִין לָהּ עִבּוּרָהּ.

ג. אֵיזוֹ הִיא רְבִיעָה רִאשׁוֹנָה? הַבְּכִירָה בִּשְׁלִשָּׁה, בֵּינוֹנִית בִּשְׁבָעָה בּוֹ, אֲפֵלָה בִּשְׁבָעָה עָשָׂר בּוֹ; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בִּשְׁבָעָה, וּבִשְׁבָעָה עָשָׂר, וּבְעֶשְׂרִים וּשְׁלִשָּׁה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בְּשִׁבְעָה עָשָׂר, וּבְעֶשְׂרִים וּשְׁלוֹשָׁה, וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ

הַשָּׁלֵם

כְּסִלְיו. וְכֵן הָיָה רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵין הַיְחִידִים מִתְעַנִּין עַד שֶׁיַּגִּיעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּסִלְיו.

ד. אֵיזוֹ הִיא רְבִיעָה שְׁנִיָּה? מִשֶּׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁל רְבִיעָה; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כָּל הַתָּלוּי בִּרְבִיעָה - מִשֶּׁתַּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁל רְבִיעָה, וְכָל שֶׁאֵין תָּלוּי בִּרְבִיעָה - מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: גְּשָׁמִים שֶׁיָּרְדוּ שִׁבְעָה יָמִים זֶה אַחַר זֶה - אַתָּה מוֹנֶה בָּהֶן רְבִיעָה רִאשׁוֹנָה. שְׁנַיִם וּשְׁלִישִׁית וְלֹא פָסְקוּ - יֵשׁ בָּהֶן כְּדֵי רְבִיעָה שְׁנִיָּה. כַּמָּה גְּשָׁמִים יוֹרְדִין, וְיֵהָא בָּהֶן כְּדֵי רְבִיעָה? מִלֹּא כְלִי שֶׁל שִׁלְשָׁה טְפָחִים; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רִאשׁוֹנָה - טֶפַח. שְׁנִיָּה - טְפָחַיִם. וּרְבִיעָה - שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: אֵין לְךָ כָּל טֶפַח וְטֶפַח שֶׁיּוֹרֵד מִלְּמַעְלָה, שֶׁאֵין הָאָרֶץ פּוֹלֶטֶת כְּנֶגְדּוֹ טְפָחַיִם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים מב, ח): "תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא" וְגוֹ', לָמָּה נִקְרָא רְבִיעָה? שֶׁרוֹבַעַת אֶת הָאָרֶץ.

ה. כְּשֶׁאָמְרוּ 'אָסוּר בִּמְלָאכָה', לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בָּעִיר, אֲבָל בַּדֶּרֶךְ מָתָר, כֵּיצַד? יוֹצֵא לַדֶּרֶךְ - נוֹעֵל, נוֹכֵס לָעִיר - חוֹלֵץ. וּכְשֶׁאָמְרוּ: 'אָסוּר בִּרְחִיצָה' לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כָּל גּוּפוֹ, אֲבָל פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו - מָתָר. וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא בִּמְנֻדֶּה וְאָבֵל. כָּל שֶׁאָמְרוּ 'אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִבְּעוֹד יוֹם' - אֲסוּרִין בִּמְלָאכָה, בִּרְחִיצָה, וּבְסִיכָה, בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל, בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, הַיּוֹם אָסוּר בִּמְלָאכָה, וְהַלַּיְלָה מָתָר. מִנַּיִן שֶׁהַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה? שֶׁנֶּאֱמַר (אֶסְתֵּר ד, טז): "לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים" וְגוֹ'[4], כָּל אֵלּוּ שֶׁאָמְרוּ 'אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִשֶּׁחֲשֵׁכָה' - מָתָרִין

---

[4] וְשָׁם כָּתוּב: "וְצוֹמוּ עָלַי וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל תִּשְׁתּוּ שִׁלְשֶׁת יָמִים **לַיְלָה וְיוֹם**" - מַשְׁמַע שֶׁהַלַּיְלָה בָּא לִפְנֵי הַיּוֹם.

תּוֹסֶפְתָּא

בְּמִלְאכָה, בִּרְחִיצָה, וּבְסִיכָה, וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל, בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר; דִּבְרֵי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: עַד קְרוֹת הַגֶּבֶר. יָשַׁן וְעָמַד - אָסוּר מִיָּד. כָּל אֵלּוּ שֶׁאָמְרוּ: ׳אֲסוּרִין בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל׳ - יָצָא מִן הַכְּרָךְ - נוֹעֵל. הִגִּיעַ לַכְּרָךְ - חוֹלֵץ. וְכֵן אַתָּה אוֹמֵר בִּמְנַדֶּה וּבְאָבֵל.

ו. אֵיזֶהוּ יָחִיד? רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֹא כָל הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ יָחִיד - עוֹשֶׂה, עַצְמוֹ תַּלְמִיד חָכָם - עוֹשֶׂה, אֶלָּא כָּל שֶׁמְּנוּהוּ בֵּית דִּין פַּרְנָס עַל כָּךְ, שֶׁאֵרַע לָהֶם צַעַר וְנִזְקָק לָהֶם. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּדָבָר שֶׁל שַׁבָּח, אֲבָל בְּדָבָר שֶׁל צַעַר - עוֹשֶׂה, וְזָכוּר לְטוֹב, שֶׁאֵין שַׁבָּח הוּא לוֹ אֶלָּא צַעַר הוּא לוֹ.

ז. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר מְשׁוּם רַבִּי מֵאִיר, וְכֵן הָיָה רַבִּי דּוֹסָא אוֹמֵר כִּדְבָרָיו: חֲצִי תִּשְׁרֵי, מַרְחֶשְׁוָן, וַחֲצִי כִּסְלָו - זֶרַע. חֲצִי כִּסְלָו, וְטֵבֵת, וּשְׁבָט - חֹרֶף. חֲצִי שְׁבָט, וַאֲדָר, וַחֲצִי נִיסָן - קֹר. חֲצִי נִיסָן, אִיָּר, וַחֲצִי סִיוָן - קָצִיר. חֲצִי סִיוָן, תַּמּוּז, וַחֲצִי אָב - קַיִץ. חֲצִי אָב, אֱלוּל, וַחֲצִי תִּשְׁרֵי - חֹם. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה מוֹנֶה מִמַּרְחֶשְׁוָן. רַבִּי שִׁמְעוֹן מוֹנֶה מִתִּשְׁרֵי.

ח. סֵדֶר תַּעֲנִיּוֹת כֵּיצַד? מוֹצִיאִין אֶת הַתֵּבָה לִרְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר, וְנוֹתְנִין עָלֶיהָ אֵפֶר מִקְלֶה, וְלֹא הָיוּ מִתְעַלְּפִין עָלֶיהָ, אֶלָּא אֶחָד יוֹשֵׁב וּמְשַׁמְּרָהּ כָּל הַיּוֹם. זָקֵן שֶׁבָּהֶם אוֹמֵר לִפְנֵיהֶם דִּבְרֵי כִבּוּשִׁין: בָּנַי! יִתְבַּיֵּשׁ אָדָם מֵחֲבֵרוֹ וְאַל יִתְבַּיֵּשׁ אָדָם מִמַּעֲשָׂיו, מוּטָב יִתְבַּיֵּשׁ אָדָם מֵחֲבֵרוֹ וּמִמַּעֲשָׂיו, וְאַל יֵהֵא הוּא וּבָנָיו נֶעֱצָבִין בָּרָעָב, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יְשַׁעְיָה נח, ג): "לָמָּה צַמְנוּ וְלֹא רָאִיתָ, עִנִּינוּ נַפְשֵׁנוּ וְלֹא תֵדָע"; מַה הוּא מְשִׁיבוֹ? - "הֵן בְּיוֹם צֹמְכֶם" וְגוֹ'. אָדָם שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ עֲבֵרָה וּמִתְוַדֶּה, וְאֵינוֹ חוֹזֵר בָּהּ, לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? לְאָדָם שֶׁתּוֹפֵשׂ שֶׁרֶץ בְּיָדוֹ וְטוֹבֵל, שֶׁאֲפִילּוּ טוֹבֵל בְּכָל מֵימוֹת שֶׁבָּעוֹלָם - לֹא

הַשָּׁלֵם

עָלְתָה לוֹ טְבִילָה. זְרָקוֹ מִיָּדוֹ, כֵּיוָן שֶׁטָּבַל בְּאַרְבָּעִים סְאָה - מִיָּד עָלְתָה לוֹ טְבִילָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כח, יג): "וּמוֹדֶה וְעֹזֵב יְרֻחָם", וְאוֹמֵר (אֵיכָה ג, מא): "נִשָּׂא לְבָבֵנוּ אֶל כַּפָּיִם אֶל אֵל בַּשָּׁמָיִם".

ט. אוֹמֵר לִפְנֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּרָכוֹת, שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שֶׁבְּכָל יוֹם, וְשֵׁשׁ הָיוּ מוֹסִיפִין. עַל הַשְּׁבִיעִית הוּא אוֹמֵר: "בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ". מְשׁוּם סוּמְכוֹס אָמְרוּ: "בָּרוּךְ מַשְׁפִּיל הָרָמִים", וְאוֹתָן שֵׁשׁ הֵיכָן אֲמָרָן? בֵּין ׳גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל׳ לְ׳רוֹפֵא חוֹלִים׳. וּמַאֲרִיךְ בַּגְּאֻלָּה, וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו. עוֹנִין ׳אָמֵן׳ עַל כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה, וְכָךְ הָיוּ נוֹהֲגִין בַּגְּבוּלִין, אֲבָל בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ אוֹמְרִין: "בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם בָּרוּךְ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל", וְלֹא הָיוּ עוֹנִין אַחֲרָיו ׳אָמֵן׳, וְכָל כָּךְ לָמָּה? לְפִי שֶׁאֵין עוֹנִין אָמֵן בְּמִקְדָּשׁ! מִנַּיִן שֶׁאֵין עוֹנִין אָמֵן בְּמִקְדָּשׁ? שֶׁנֶּאֱמַר (נְחֶמְיָה ט, ה): "קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת ה׳ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם, וִיבָרְכוּ אֶת שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה" - ׳עַל כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה תֵּן לוֹ תְּהִלָּה׳.

י. עַל הָרִאשׁוֹנוֹת הוּא אוֹמֵר: "בָּרוּךְ ה׳ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, בָּרוּךְ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל", וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: "בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד". וְחַזָּן הַכְּנֶסֶת אוֹמֵר לָהֶם: "תִּקְעוּ הַכֹּהֲנִים, תִּקְעוּ!" וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר לָהֶם: "מִי שֶׁעָנָה אֶת אַבְרָהָם בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה". וְהֵן תּוֹקְעִין וּמְרִיעִין וְתוֹקְעִין. וְעַל הַשְּׁנִיָּה הוּא אוֹמֵר: "בָּרוּךְ ה׳ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם בָּרוּךְ זוֹכֵר הַנִּשְׁכָּחוֹת". וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: "בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ". וְחַזָּן הַכְּנֶסֶת אוֹמֵר לָהֶם: "הָרִיעוּ בְּנֵי אַהֲרֹן, הָרִיעוּ!", וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר לָהֶם: "מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבוֹתֵינוּ עַל יַם סוּף, הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם, וְיִשְׁמַע קוֹל צַעֲקַתְכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה". תּוֹקְעִין וּמְרִיעִין וְתוֹקְעִין אַחַת. וְכֵן בְּכָל בְּרָכָה וּבְרָכָה, בְּאַחַת אוֹמֵר: ׳תִּקְעוּ׳, וּבְאַחַת

תּוֹסֶפְתָּא

אוֹמֵר: ״הָרִיעוּ״, עַד שֶׁיִּגְמֹר אֶת הַבְּרָכוֹת כֻּלָּן. וְכָךְ הָנְהִיג רַבִּי חֲלַפְתָּא בְּצִפּוֹרִי, וְרַבִּי חֲנִינָא בֶּן תְּרַדְיוֹן בְּסִכְנִי, וּכְשֶׁבָּא הַדָּבָר אֵצֶל חֲכָמִים, אָמְרוּ: לֹא הָיוּ נוֹהֲגִין כֵּן אֶלָּא בְּשַׁעֲרֵי מִזְרָח וּבְהַר הַבַּיִת בִּלְבַד.

מַסֶּכֶת תַּעֲנִית פֶּרֶק שֵׁנִי

א. אַרְבָּעָה מִשְׁמָרוֹת עָלוּ מִן הַגּוֹלָה: יְדַעְיָה, חָרוּם, פַּשְׁחוּר וְאֵימֵר. עָמְדוּ נְבִיאִים שִׁבִּירוּשָׁלַיִם, וְחִלְקוּם וְהֶעֱמִידוּם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מִשְׁמָרוֹת, וּבִלְּלוּם, וְהִטִּילוּם לְתוֹךְ הַקֻּלְפִּי, וּבָא יְדַעְיָה וְנָטַל חָמֵשׁ וְהוּא - הֲרֵי כָּאן שֵׁשׁ. בָּא חָרוּם וְנָטַל חָמֵשׁ וְהוּא - הֲרֵי שֵׁשׁ. בָּא פַּשְׁחוּר וְנָטַל חָמֵשׁ וְהוּא - הֲרֵי שֵׁשׁ. בָּא אִימֵר וְנָטַל חָמֵשׁ וְהוּא - הֲרֵי כָּאן שֵׁשׁ. וְכָךְ הִתְנוּ עִמָּהֶם הַנְּבִיאִים, שֶׁאֲפִילוּ יְהוֹיָרִיב רֹאשׁ מִשְׁמָרוֹת עוֹלֶה מִן הַגּוֹלָה - לֹא יְדָּחֶה יְדַעְיָה מִמְּקוֹמוֹ, אֶלָּא יְדַעְיָה עִקֵּר וְיהוֹיָרִיב טָפֵל לוֹ. עָמְדוּ רָאשֵׁי מִשְׁמָרוֹת, וְקִבְּעוּ אֶת עַצְמָן בְּבָתֵּי אָבוֹת.

ב. כָּל מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה, שִׁשָּׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנָה, תִּשְׁעָה. מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה - שְׁלֹשָׁה מַקְרִיבִין שְׁנֵי יָמִים, וְאֶחָד מַקְרִיב יוֹם אֶחָד. מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲמִשָּׁה - שְׁלֹשָׁה מַקְרִיבִין שְׁנֵי יָמִים, וּשְׁנַיִם מַקְרִיבִין יוֹם אֶחָד. מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׁשָּׁה - חֲמִשָּׁה מַקְרִיבִין חֲמִשָּׁה יָמִים, וְאֶחָד מַקְרִיב שְׁנֵי יָמִים. מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׁבְעָה - כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַקְרִיב יוֹמוֹ. מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁמוֹנָה - שִׁשָּׁה מַקְרִיבִין שִׁשָּׁה יָמִים, וּשְׁנַיִם מַקְרִיבִין יוֹם אֶחָד. מִשְׁמָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תִּשְׁעָה - חֲמִשָּׁה מַקְרִיבִין חֲמִשָּׁה יָמִים, וְאַרְבָּעָה מַקְרִיבִין שְׁנֵי יָמִים. יֵשׁ מֵהֶן שֶׁקִּבְּעוּ עַצְמָן לְעוֹלָם: הַבָּא בַּשַּׁבָּת - בָּא בַּשַּׁבָּת לְעוֹלָם. לְאַחַר הַשַּׁבָּת - לְאַחַר הַשַּׁבָּת לְעוֹלָם. יֵשׁ מֵהֶן שֶׁמַּגְרִילִין פַּעַם אַחַת בַּחֹדֶשׁ, יֵשׁ מֵהֶן שֶׁמַּגְרִילִין פַּעַם אַחַת בַּשַּׁבָּת, יֵשׁ מֵהֶן שֶׁמַּגְרִילִין פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ, וְיֵשׁ מֵהֶם שֶׁמַּגְרִילִין בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ.

ג. כָּל שֶׁמַּכִּיר אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת בֵּית אָב שֶׁלּוֹ, וְהוּא מִבָּתֵּי אָבוֹת קְבוּעִין - אֵין אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ יוֹם בִּלְבַד. כָּל שֶׁמַּכִּיר אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֵין מַכִּיר אֶת בֵּית אָב שֶׁלּוֹ, וְהוּא מִבָּתֵּי אָבוֹת קְבוּעִין - אָסוּר כָּל אוֹתָהּ שַׁבָּת. כָּל שֶׁאֵין מַכִּיר, לֹא אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ, וְלֹא אֶת בֵּית אָב שֶׁלּוֹ, וְהוּא מִבָּתֵּי אָבוֹת קְבוּעִין - אָסוּר כָּל חֹדֶשׁ. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, שֶׁיְּהֵא זֶה אָסוּר לְעוֹלָם, אֶלָּא שֶׁתַּקָּנָתוֹ קַלְקָלָתוֹ.

ד. מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מַתְרִין לִשְׁתּוֹת יַיִן בַּלֵּילוֹת, אֲבָל לֹא בַּיָּמִים? שֶׁמָּא תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה עַל אַנְשֵׁי בֵּית אָב, וְיָבֹאוּ וְיִסְיְעוּ לָהֶן. וּמִפְּנֵי מָה אָמְרוּ אַנְשֵׁי בֵּית אָב לֹא בַּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה? מִפְּנֵי שֶׁהֵן עֲסוּקִין תָּמִיד בַּעֲבוֹדָה. מִכָּאן אָמְרוּ: כָּל כֹּהֵן שֶׁמַּכִּיר מִשְׁמַרְתּוֹ, וּמִשְׁמֶרֶת בֵּית אָב שֶׁלּוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁבָּתֵּי אֲבוֹתָיו קְבוּעִין שָׁם - אָסוּר לִשְׁתּוֹת יַיִן כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. מַכִּיר מִשְׁמַרְתּוֹ, וְאֵינוֹ מַכִּיר מִשְׁמֶרֶת בֵּית אָב שֶׁלּוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁבָּתֵּי אֲבוֹתָיו קְבוּעִין שָׁם - אָסוּר לִשְׁתּוֹת יַיִן כָּל אוֹתָהּ שַׁבָּת. אֵין מַכִּיר מִשְׁמַרְתּוֹ, וְאֵין מַכִּיר מִשְׁמֶרֶת בֵּית אָב שֶׁלּוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁבָּתֵּי אֲבוֹתָיו קְבוּעִין שָׁם - אָסוּר לִשְׁתּוֹת יַיִן כָּל הַשָּׁנָה. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, אָסוּר לִשְׁתּוֹת יַיִן לְעוֹלָם, אֲבָל מַה אֶעֱשֶׂה? שֶׁתַּקָּנָתוֹ קַלְקָלָתוֹ.

ה. אַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְאַנְשֵׁי מַעֲמָד - אֲסוּרִין לִסְפֹּר וּלְכַבֵּס, בֵּין מִשֶּׁחָרַב הַבַּיִת וּבֵין עַד שֶׁלֹּא חָרַב הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מִשֶּׁחָרַב הַבַּיִת מֻתָּרִין, מִפְּנֵי שֶׁאֲבֵל הוּא לָהֶם! יוֹם שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי הוּחַדּוּ לְתַעֲנִית צִבּוּר, וּבְהֵן בָּתֵּי דִינִים יוֹשְׁבִין בַּעֲיָרוֹת, וּבְהֶן נִכְנָסִין לְבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וְקוֹרִין, וּבְהֶן מַקְדִּימִין לְמִקְרָא מְגִלָּה.

ו. מַה בֵּין תַּעֲנִית צִבּוּר לְתַעֲנִית יָחִיד? תַּעֲנִית צִבּוּר - אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִבְּעוֹד יוֹם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יָחִיד. תַּעֲנִית צִבּוּר - אֲסוּרִין בִּמְלָאכָה, בִּרְחִיצָה וּבִסְיכָה, וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יָחִיד. תַּעֲנִית צִבּוּר - נִכְנָסִין לְבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית

הַשָּׁלֵם

תּוֹסֶפְתָּא

יָחִיד. תַּעֲנִית צִבּוּר - מוֹצִיאִין אֶת הַתֵּבָה לְרַחוּבָהּ שֶׁל עִיר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יָחִיד. תַּעֲנִית צִבּוּר - מִתְפַּלְלִין עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּרָכוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יָחִיד. תַּעֲנִית צִבּוּר - כֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים כַּפֵּיהֶם, אַרְבַּע פְּעָמִים בַּיּוֹם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יָחִיד. תַּעֲנִית צִבּוּר - אֵין מַפְסִיקִין לְיָמִים טוֹבִים הַכְּתוּבִים בְּמִגִּלָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יָחִיד. מַעֲשֶׂה וְגָזְרוּ תַּעֲנִית בַּחֲנֻכָּה בְּלוּד, וְיָרַד רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרָחַץ, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְסָפַר. וְאָמַר לָהֶם: ״צְאוּ וְהִתְעַנּוּ עַל מַה שֶּׁהִתְעַנִּיתֶם״. כָּל זְמַן שֶׁהָיָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל קַיָּם - הָיְתָה הֲלָכָה נוֹהֶגֶת כְּדִבְרֵיהֶן, לְאַחַר מִיתָתוֹ שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל - בִּקֵּשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְבַטֵּל אֶת דְּבָרָיו. עָמַד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי עַל רַגְלָיו, וְאָמַר: ׳חָזִי אֲנָא, בְּתַר רֵישָׁא גּוּפָא אָזֵיל, כָּל זְמַן שֶׁהָיָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל קַיָּם - הָיְתָה הֲלָכָה נוֹהֶגֶת כְּדִבְרֵיהֶן, עַכְשָׁו שֶׁמֵּת, אַתָּם מְבַקְּשִׁים לְבַטֵּל אֶת דְּבָרָיו׳? אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: ׳אֲנוּ שׁוֹמְעִין לְךָ׳! נִקְבְּעָה הֲלָכָה כְּדִבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְלֹא עָרְעֵר אָדָם עַל דְּבָרָיו.

ז. הַיָּמִים הָאֵלֶּה הַכְּתוּבִין בְּמִגִּלַּת תַּעֲנִית, לְפָנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם אֲסוּרִין. בַּשַּׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים - הֵם אֲסוּרִין, לְפָנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם מֻתָּרִין. וּמַה הֶפְרֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה? הַלְלוּ דִּבְרֵי תוֹרָה, וְדִבְרֵי תוֹרָה אֵין צְרִיכִים חִזּוּק. וְהַלָּלוּ דִּבְרֵי סוֹפְרִין, וְדִבְרֵי סוֹפְרִין צְרִיכִין חִזּוּק; אַבָּא יוֹסֵי בֶּן דּוֹסַאי אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי: נִשְׁבַּע שֶׁיִּתְעַנֶּה בְּעֶרֶב שַׁבָּת - הֲרֵי זֶה שְׁבוּעַת שֶׁקֶר.

ח. וְתִשְׁעָה בְּאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, אוֹכֵל אָדָם כַּבֵּיצָה וְשׁוֹתֶה אָדָם כַּבֵּיצָה, כְּדִי שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לְהּ כְּשֶׁהוּא מְעַנֶּה; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הֲרֵי זֶה מִתְעַנֶּה וּמַשְׁלִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי: אִי אַתָּה מוֹדֶה בְּתִשְׁעָה בְּאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת אַחַר הַשַּׁבָּת, שֶׁאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִבְּעוֹד יוֹם, מַה לִּי נִכְנַס לָהּ מְעַנֶּה, מַה לִּי יוֹצֵא הֵימֶנָּה מְעַנֶּה? אָמַר לוֹ: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בָּזֶה, שֶׁאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין כָּל הַיּוֹם, תֹּאמַר בָּזֶה, שֶׁאֵין אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין אֶלָּא מִשֶּׁחֲשֵׁכָה?

הַשָּׁלֵם

ט. כֵּיצַד שְׁמַתְרִיעִין עַל הַגְּשָׁמִים בְּשַׁחֲרִית שְׁנֵי שַׁבּוּעַ - כָּךְ מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶם בַּשְּׁבִיעִית מִפְּנֵי פַּרְנָסַת אֲחֵרִים. מַתְרִיעִין עַל הָאִילָנוֹת בְּפֶרֶס הַפֶּסַח, עַל הַבּוֹרוֹת וְעַל הַשִּׁיחִין וְעַל הַמְּעָרוֹת, אֲפִילּוּ בְּפֶרֶס חֻמָּשׁ. וְעַל כֻּלָּן, אִם אֵין לָהֶם מַיִם לִשְׁתּוֹת - מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶן מִיָּד, וְאֵיזֶהוּ מִיָּד שֶׁלָּהֶן? יוֹם שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי וְשֵׁנִי. וְעַל כֻּלָּן, אֵין מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא בְּאַפְּרָכְיָא שֶׁלָּהֶן.

י. אֵסְכָּרָה, בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מִיתָה - מַתְרִיעִין עָלֶיהָ, בִּזְמַן שֶׁאֵין בָּהּ מִיתָה - אֵין מַתְרִיעִין עָלֶיהָ, מַתְרִיעִין עַל הַגּוּבַאי בְּכָל שֶׁהוּא, רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אַף עַל הֶחָגָב. חֶרֶב שֶׁאָמְרוּ, אֵין צָרִיךְ לוֹמַר חֶרֶב שֶׁאֵינוֹ שֶׁל שָׁלוֹם, אֶלָּא אֲפִילּוּ חֶרֶב שֶׁל שָׁלוֹם, שֶׁאֵין לְךָ חֶרֶב שֶׁל שָׁלוֹם מִפְּרָעָה נְכֹה, וְאַף עַל פִּי כֵן נִכְשַׁל בָּהּ הַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (דִּבְרֵי הַיָּמִים-ב לה, כא): ״וַיִּשְׁלַח אֲלָיו מַלְאָכִים לֵאמֹר, מַה לִּי וְלָךְ מֶלֶךְ יְהוּדָה, לֹא עָלֶיךָ אַתָּה הַיּוֹם כִּי אֶל בֵּית מִלְחַמְתִּי, וֵאלֹהִים אָמַר לְבַהֲלֵנִי, חֲדַל לְךָ מֵאֱלֹהִים אֲשֶׁר עִמִּי וְאַל יַשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא הֵסֵב יֹאשִׁיָּהוּ פָּנָיו מִמֶּנּוּ כִּי לְהִלָּחֶם בּוֹ הִתְחַפֵּשׂ וְגוֹ׳. וַיֹּרוּ הַיֹּרִים לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ וְגוֹ׳, הָיוּ מִתְאַבְּלִין עַל יֹאשִׁיָּהוּ וְגוֹ׳, וַיְקוֹנֵן יִרְמְיָהוּ עַל יֹאשִׁיָּהוּ, הֵיכָן פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל דָּבָר? (אֵיכָה ד, כ): ״רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ ה׳״ וְגוֹ׳. וְעַל כֻּלָּם, אֵין מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא בְּאוֹתָהּ הַפְּרָכְיָא בִּלְבַד, הָיָה בְּסוּרְיָא - אֵין מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶן.

יא. עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אוֹ נָהָר, וְאֶחָד סְפִינָה הַמְטֹרֶפֶת בַּיָּם, וְאֶחָד יָחִיד שֶׁנִּרְדָּף מִפְּנֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, אוֹ מִפְּנֵי לִסְטִים וְרוּחַ רָעָה, עַל כֻּלָּן - יָחִיד רַשַּׁאי לְסַגֵּף עַצְמוֹ בְּתַעֲנִית - שֶׁלֹּא לְשַׁבֵּר אֶת כֹּחָן. וְכֵן הָיָה רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵין הַיָּחִיד רַשַּׁאי לְסַגֵּף אֶת עַצְמוֹ בְּתַעֲנִית וְיִצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת, וְאֵין הַבְּרִיּוֹת מְרַחֲמוֹת עָלָיו. שֶׁאֲלוּ אֶת רַבִּי

תּוֹסֶפְתָּא

אֱלִיעֶזֶר: עַד הֵיכָן גְּשָׁמִים יוֹרְדִין, וְיִתְפַּלְּלוּ שֶׁלֹּא יֵרְדוּ? אָמַר לָהֶם: כְּדֵי שֶׁיַּעֲמֹד אָדָם בְּקֶרֶן אֹפֶל וִישַׁכְשֵׁךְ רַגְלוֹ בְּמַיִם. מַעֲשֶׂה וְאָמְרוּ לֶחָסִיד אֶחָד: ׳הִתְפַּלֵּל וְיֵרְדוּ גְּשָׁמִים׳! הִתְפַּלֵּל וְיֵרְדוּ גְּשָׁמִים. אָמְרוּ לוֹ: ׳כְּשֵׁם שֶׁהִתְפַּלַּלְתָּ שֶׁיֵּרְדוּ גְּשָׁמִים, כָּךְ הִתְפַּלֵּל שֶׁיַּלְכוּ לָהֶם׳. אָמַר לָהֶם: ׳צְאוּ וּרְאוּ, אִם עוֹמֵד אָדָם בְּקֶרֶן אֹפֶל וִישַׁכְשֵׁךְ רַגְלוֹ בְּמַיִם׳. אָנוּ מִתְפַּלְּלִין שֶׁלֹּא יֵרְדוּ גְּשָׁמִים, אֲבָל בְּטוּחִים אָנוּ שֶׁאֵין הַמָּקוֹם מֵבִיא מַבּוּל לָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ט, טו): ״וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל״ וְגוֹ׳. (יְשַׁעְיָה נד, ט): ״כִּי מֵי נֹחַ זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי״ וְגוֹ׳. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מַבּוּל שֶׁל מַיִם אֵין מֵבִיא - אֲבָל מַבּוּל שֶׁל אֵשׁ וְשֶׁל גָּפְרִית יֵשׁ, כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵבִיא עַל הַסְּדוֹמִיִּים שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יט, כד): ״וַה׳ הִמְטִיר עַל סְדוֹם״ וְגוֹ׳. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מַבּוּל שֶׁל כָּל בָּשָׂר - אֵין מֵבִיא, אֲבָל מַבּוּל שֶׁל יְחִידִים יֵשׁ. כֵּיצַד? נָפַל לַיָּם, טָבְעָה סְפִינָתוֹ בַּיָּם, וּמֵת - הֲרֵי הוּא מַבּוּלוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מַבּוּל שֶׁל מַיִם - אֵין מֵבִיא, אֲבָל מַבּוּל שֶׁל דֶּבֶר לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ יֵשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה יא, י): ״וָאֶקַּח אֶת מַקְלִי אֶת נֹעַם״ וְגוֹ׳. מַהוּ אוֹמֵר? - ״וַתֵּפֶר בַּיּוֹם הַהוּא״.

יב. הָעֲבֵרוֹת וְהַמִּינִיקוֹת מִתְעַנִּים בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים וּבְשָׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת שֶׁל צִבּוּר, וּשְׁאָר תַּעֲנִיּוֹת - לֹא הָיוּ מִתְעַנּוֹת, וְלֹא שֶׁיִּעְנְּגוּ אֶת עַצְמָן בְּתַפְנוּקִין, אֶלָּא שֶׁאוֹכְלוֹת וְשׁוֹתוֹת כְּדֵי קִיּוּם הַוָּלָד. מִי שֶׁהָיָה מִתְעַנֶּה עַל הַצָּרָה וְעָבְרָה, עַל הַחוֹלֶה וְנִתְרַפֵּא - הֲרֵי זֶה מִתְעַנֶּה וּמְשֻׁלָּם. הַהוֹלֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁאֵין מִתְעַנִּין לְמָקוֹם שֶׁמִּתְעַנִּין - הֲרֵי זֶה מִתְעַנֶּה עִמָּהֶם. מִמָּקוֹם שֶׁמִּתְעַנִּין לְמָקוֹם שֶׁאֵין מִתְעַנִּין - הֲרֵי זֶה מִתְעַנֶּה וּמְשֻׁלָּם. שָׁכַח וְאָכַל - אַל יִתְרָאֶה בְּפְנֵי הַצִּבּוּר, וְאַל יִנְהַג עַדְוָנִין בְּעַצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית מב, א): ״וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו: ׳לָמָּה תִתְרָאוּ״, אָמַר לָהֶם יַעֲקֹב לְבָנָיו: ׳אַל תִּתְרָאוּ עַצְמְכֶם כְּשֶׁאַתֶּם שְׁבֵעִי בִּפְנֵי

הַשָּׁלֵם

יִשְׁמָעֵאל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַנְּאוּ בָּכֶם. אֵיזֶהוּ הַלֵּל הַגָּדוֹל? (תְּהִלִּים קלו, ב): ״הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים, הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים״ וְגוֹ׳.

מַסֶּכֶת תַּעֲנִית פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה כֹּהֲנִים נוֹשְׂאִין כַּפֵּיהֶן, אַרְבַּע פְּעָמִים בַּיּוֹם: בַּשַּׁחֲרִית, בַּחֲצוֹת, בַּמִּנְחָה, בַּנְּעִילָה; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בַּמִּנְחָה וּבַנְּעִילָה לֹא הָיָה שָׁם נְשִׂיאַת כַּפַּיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יח, ה): ״לַעֲמֹד לְשָׁרֵת בְּשֵׁם ה׳ הוּא וּבָנָיו״, מַקִּישׁ בָּנָיו לוֹ׳, מַה הוּא - מְעֻמָּד וּנְשִׂיאוּת כַּפַּיִם בַּבֹּקֶר, אַף בָּנָיו - מְעֻמָּד וּנְשִׂיאוּת כַּפַּיִם בַּבֹּקֶר.

ב. שְׁמוֹנָה מִשְׁמָרוֹת תִּקֵּן מֹשֶׁה לַכְּהֻנָּה, וּשְׁמוֹנָה לַלְוִיִּם, מִשֶּׁעָמַד דָּוִד וּשְׁמוּאֵל הָרוֹאֶה - עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמָרוֹת כְּהוּנָה, וְעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמָרוֹת לַלְוִיִּם, שֶׁנֶּאֱמַר (דִּבְרֵי הַיָּמִים-א ט, כב): ״הֵמָּה יִסַּד דָּוִיד וּשְׁמוּאֵל הָרוֹאֶה בֶּאֱמוּנָתָם״ - אֵלּוּ מִשְׁמָרוֹת כְּהוּנָה וּלְוִיָּה, עָמְדוּ נְבִיאִים שֶׁבְּיִרוּשָׁלַיִם וְקָבְעוּ שָׁם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מַעֲמָדוֹת, כְּנֶגֶד עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמָרוֹת כְּהוּנָה וּלְוִיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כח, ב): ״צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי״, אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר ׳כָּל יִשְׂרָאֵל׳, אֶלָּא מִלַּמֵּד שֶׁשִּׁלּוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ.

ג. הִגִּיעַ זְמַן הַמִּשְׁמָר, כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם עוֹלִים לִירוּשָׁלַיִם, וְיִשְׂרְאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ מִשְׁמָר, שֶׁאֵין יְכוֹלִים לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם, מִתְכַּנְּסִים לְעָרֵיהֶן, וְקוֹרִין בְּמַעֲשֶׂה בְרֵאשִׁית, וּבְטֵלִים מִן הַמְּלָאכָה כָּל אוֹתָהּ שַׁבָּת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם, וּכְלֵי הַשִּׁיר - מְעַכְּבִין אֶת הַקָּרְבָּן. בְּאֶחָד בְּנִיסָן אֵין בּוֹ מִנְחָה וּנְעִילָה, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קָרְבָּן מוּסָף וְקָרְבַּן עֲצִים.

ד. פָּרָשָׁה גְּדוֹלָה קוֹרִין אוֹתָהּ בְּשָׁנַיִם, וּקְטַנָּה בְּיָחִיד, בְּשַׁחֲרִית וּבְמוּסָף; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מוּסָף

תּוֹסֶפְתָּא

- קוֹרִין בּוֹ מוּסָף. וְכָל שֶׁאֵין בּוֹ מוּסָף - אֵין קוֹרִין בּוֹ מוּסָף. בְּשַׁחֲרִית וּבְמוּסָף נִכְנָסִין לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְקוֹרִין כְּדֶרֶךְ שֶׁקּוֹרִין כָּל הַשָּׁנָה, וּבְמִנְחָה - יָחִיד קוֹרֵא אוֹתָהּ עַל פֶּה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וְכִי יָחִיד יָכוֹל לִקְרוֹת דִּבְרֵי תוֹרָה עַל פֶּה בְּצִבּוּר? אֶלָּא כֵּיצַד נִכְנָסִין וְקוֹרִין אוֹתָהּ עַל פֶּה כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַע.

ה. מַה רָאוּ זְמַן עֲצֵי כֹּהֲנִים וְהָעָם לְמָנוֹת? אָמְרוּ: כְּשֶׁעָלוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, לֹא מָצְאוּ עֵצִים בַּלִּשְׁכָּה, עָמְדוּ אֵלּוּ וְהִתְנַדְּבוּ עֵצִים מִשֶּׁל עַצְמָן וּמָסְרוּ לַצִּבּוּר, וְכֵן הִתְנוּ עִמָּהֶן הַנְּבִיאִים, שֶׁאֲפִלּוּ לִשְׁכָּה מְלֵאָה עֵצִים, וַאֲפִלּוּ עֵצִים מִשֶּׁל צִבּוּר, וְעָמְדוּ אֵלּוּ וְהִתְנַדְּבוּ עֵצִים מִשֶּׁל עַצְמָן - לֹא יְהֵא קָרְבָּן מִתְקָרֵב אֶלָּא מִשֶּׁלָּהֶם תְּחִלָּה! שֶׁנֶּאֱמַר (נְחֶמְיָה י, לה): ״וְהַגּוֹרָלוֹת הִפַּלְנוּ עַל קָרְבַּן עֵצִים הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהָעָם, לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לְבֵית אֲבוֹתֵינוּ לְעִתִּים מְזֻמָּנִים שָׁנָה בְּשָׁנָה, לְבָעֵר עַל מִזְבַּח ה׳ אֱלֹהֵינוּ כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה״, וְאוֹמֵר (עֶזְרָא ז, י): ״כִּי עֶזְרָא הֵכִין לְבָבוֹ״ וְגוֹ׳.

ו. אוֹתָן יָמִים אֲסוּרִים בְּהֶסְפֵּד וְתַעֲנִית, בֵּין עַד שֶׁלֹּא חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בֵּין מִשֶּׁחָרַב הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מִשֶּׁחָרַב הַבַּיִת - מֻתָּרִין, מִפְּנֵי שֶׁאֵבֶל הוּא לָהֶם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק: אֲנִי הָיִיתִי מִבְּנֵי בָנָיו שֶׁל סְנָאָב בֶּן בִּנְיָמִין, וְחָל תִּשְׁעָה בְּאָב לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת, וְדָחִינוּהוּ לְאַחַר הַשַּׁבָּת, וְהָיִינוּ מִתְעַנִּין וְלֹא מַשְׁלִימִים, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹם-טוֹב שֶׁלָּנוּ הוּא.

ז. מַה הָיָה בְּנֵי גוֹנְבֵי עֲלִי וּבְנֵי קוֹצְעֵי קְצִיעוֹת? אָמְרוּ: פַּעַם אַחַת גָּזְרוּ גְּזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יָבִיאוּ עֵצִים לַמַּעֲרָכָה, וְשֶׁלֹּא יָבִיאוּ בִּכּוּרִים לִירוּשָׁלַיִם, וְהוֹשִׁיבוּ פְּרוֹזְדָאוֹת עַל הַדְּרָכִים, כְּדֶרֶךְ שֶׁהוֹשִׁיב יָרָבְעָם בֶּן נְבָט - שֶׁלֹּא יַעֲלוּ יִשְׂרָאֵל לָרֶגֶל. מַה עָשׂוּ יִרְאֵי חֵטְא שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר? הֵבִיאוּ גִּזְרֵיהֶן וְעָשׂוּ סוּלָּמוֹת וְהִנִּיחוּ עַל כִּתְפֵיהֶן וְהָלְכוּ לָהֶן. כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעוּ אֶצְלָן, אָמְרוּ לָהֶן: לְהֵיכָן אַתֶּם הוֹלְכִין? אָמְרוּ לָהֶן: לְהָבִיא גּוֹזָלוֹת מִשּׁוֹבָךְ שֶׁלְּפָנֵינוּ וּבְסֻלָּמוֹת שֶׁעַל כְּתֵפֵינוּ, כֵּיוָן שֶׁעָבְרוּ מֵהֶם - פָּרְקוּן וְהֵבִיאוּם וְהֶעֱלוּם לִירוּשָׁלַיִם. וּלְפִי שֶׁמָּסְרוּ עַצְמָן עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמִּצְוֹת, לְפִיכָךְ נִמְצָא לָהֶם שֵׁם טוֹב וְזֵכֶר טוֹב בָּעוֹלָם, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי י, ז): ״זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה״, וְעַל יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַחֲבֵרָיו נֶאֱמַר (שָׁם): ״וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב״.

ט. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מְגַלְגְּלִין זְכוּת לְיוֹם זַכַּאי, וְחוֹבָה לְיוֹם חַיָּב. אָמְרוּ: כְּשֶׁחָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה, אוֹתוֹ הַיּוֹם עֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב הָיָה, וּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הָיָה, וּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית הָיָה, וּמִשְׁמַרְתּוֹ שֶׁל יְהוֹיָרִיב הָיְתָה. הָיוּ אוֹמְרִים שִׁירָה וְעוֹמְדִים עַל דּוּכָנָם. וּמַה שִׁירָה הָיוּ אוֹמְרִים? (תְּהִלִּים צד, כג): ״וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם״, וְלֹא הִסְפִּיקוּ לוֹמַר: ״יַצְמִיתֵם ה׳ אֱלֹקֵינוּ״, עַד שֶׁבָּאוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּכְבָשׁוּם, לְמָחָר כְּשֶׁיִּבָּנֶה הַבַּיִת, מַה הוּא אוֹמֵר? (תְּהִלִּים קו, מח): ״בָּרוּךְ ה׳ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם״, ״וּבָרוּךְ ה׳ אֱלֹקִים אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ״ וְגוֹ׳ (תְּהִלִּים עב, יח-יט).

י. בְּתִשְׁעָה בְּאָב חָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה, דִּכְתִיב (מְלָכִים-ב כה, ח): ״וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּא

הַשָּׁלֵם

אַתֶּם הוֹלְכִים? אוֹמְרִים לָהֶם: לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי עִגּוּלֵי דְּבֵלָה בְּמַכְתֶּשֶׁת שֶׁלְּפָנֵינוּ, וּבָעֲלֵי שֶׁעַל כְּתֵפֵינוּ, כֵּיוָן שֶׁעָבְרוּ מֵהֶם - עִטְרוּם בְּסָלִים וְהֵבִיאוּם לִירוּשָׁלַיִם.

ח. מַה הֵן בְּנֵי סַלְמַאי הַנְּטוֹפָתִי? אָמְרוּ, פַּעַם אַחַת גָּזְרוּ גְּזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יָבִיאוּ עֵצִים לַמַּעֲרָכָה, וְהוֹשִׁיבוּ פְּרוֹזְדָאוֹת עַל הַדְּרָכִים, כְּדֶרֶךְ שֶׁהוֹשִׁיב יָרָבְעָם בֶּן נְבָט - שֶׁלֹּא יַעֲלוּ יִשְׂרָאֵל לָרֶגֶל. מַה עָשׂוּ יִרְאֵי חֵטְא שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר? הֵבִיאוּ גִּזְרֵיהֶן וְעָשׂוּ סוּלָּמוֹת וְהִנִּיחוּ עַל כִּתְפֵיהֶן וְהָלְכוּ לָהֶן. כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעוּ אֶצְלָן, אָמְרוּ לָהֶן: לְהֵיכָן אַתֶּם הוֹלְכִין? אָמְרוּ לָהֶן: לְהָבִיא גּוֹזָלוֹת מִשּׁוֹבָךְ שֶׁלְּפָנֵינוּ וּבְסֻלָּמוֹת שֶׁעַל כְּתֵפֵינוּ, כֵּיוָן שֶׁעָבְרוּ מֵהֶם - פָּרְקוּן וְהֵבִיאוּם וְהֶעֱלוּם לִירוּשָׁלַיִם. וּלְפִי שֶׁמָּסְרוּ עַצְמָן עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמִּצְוֹת, לְפִיכָךְ נִמְצָא לָהֶם שֵׁם טוֹב וְזֵכֶר טוֹב בָּעוֹלָם, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי י, ז): ״זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה״, וְעַל יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַחֲבֵרָיו נֶאֱמַר (שָׁם): ״וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב״.

ט. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מְגַלְגְּלִין זְכוּת לְיוֹם זַכַּאי, וְחוֹבָה לְיוֹם חַיָּב. אָמְרוּ: כְּשֶׁחָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה, אוֹתוֹ הַיּוֹם עֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב הָיָה, וּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הָיָה, וּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית הָיָה, וּמִשְׁמַרְתּוֹ שֶׁל יְהוֹיָרִיב הָיְתָה. הָיוּ אוֹמְרִים שִׁירָה וְעוֹמְדִים עַל דּוּכָנָם. וּמַה שִׁירָה הָיוּ אוֹמְרִים? (תְּהִלִּים צד, כג): ״וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם״, וְלֹא הִסְפִּיקוּ לוֹמַר: ״יַצְמִיתֵם ה׳ אֱלֹקֵינוּ״, עַד שֶׁבָּאוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּכְבָשׁוּם, לְמָחָר כְּשֶׁיִּבָּנֶה הַבַּיִת, מַה הוּא אוֹמֵר? (תְּהִלִּים קו, מח): ״בָּרוּךְ ה׳ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם״, ״וּבָרוּךְ ה׳ אֱלֹקִים אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ״ וְגוֹ׳ (תְּהִלִּים עב, יח-יט).

י. בְּתִשְׁעָה בְּאָב חָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה, דִּכְתִיב (מְלָכִים-ב כה, ח): ״וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּא

תּוֹסֶפְתָּא

נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עָמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ בָּבֶל בִּירוּשָׁלַיִם וְגוֹ׳. אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר ׳בִּשְׁבָעָה׳, שֶׁהֲרֵי כְּבָר נֶאֱמַר ׳בֶּעָשׂוֹר׳, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר ׳בֶּעָשׂוֹר׳ שֶׁהֲרֵי כְּבָר נֶאֱמַר ׳בִּשְׁבָעָה׳. הָא כֵּיצַד? בְּשִׁבְעָה נִכְנְסוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לַהֵיכָל, וְנָטְלוּ אֶת הָעַמּוּדִים וְאֶת הַיָּם וְאֶת הַמְּכוֹנוֹת, וְאָכְלוּ, וְקִלְקְלוּ בּוֹ: שְׁבִיעִי, שְׁמִינִי, וּתְשִׁיעִי סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יִרְמְיָה ו, ד): ״אוֹי לָנוּ כִּי פָּנָה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי עָרֶב״; לְעִתּוֹתֵי עֶרֶב הִצִּיתוּ בּוֹ אֶת הָאוּר, וְנִשְׂרַף עִם שְׁקִיעַת הַחַמָּה בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ.

יא. כָּל שֶׁהוּא מִשּׁוּם תִּשְׁעָה בְּאָב - אָסוּר לֶאֱכֹל בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן, וְאָסוּר לֶאֱכֹל שְׁנֵי תַּבְשִׁילִים, וְאָסוּר לִרְחֹץ. כָּל שֶׁאֵינוֹ מִשּׁוּם תִּשְׁעָה בְּאָב - מֻתָּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וְלֶאֱכֹל בָּשָׂר, וְאָסוּר לִרְחֹץ וְלָסוּךְ. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּרַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשֵּׁם אָבִיו: כָּל שָׁעָה שֶׁמֻּתָּר לֶאֱכֹל בָּשָׂר - מֻתָּר לִרְחֹץ פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו, וְאֵין שְׁאֵלַת שָׁלוֹם לַחֲבֵרִים בְּתִשְׁעָה בְּאָב. וְלַהֲדִיוֹט - בְּשִׁפָּה רָפָה. מְתַקְּנִין בְּתִשְׁעָה בְּאָב לְמוֹצָאֵי תִּשְׁעָה בְּאָב. עָבַר תִּשְׁעָה בְּאָב - מֻתָּר בְּכֻלָּם.

יב. תִּשְׁעָה בְּאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת, וְכֵן עֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת - אוֹכֵל אָדָם כָּל צָרְכּוֹ וְשׁוֹתֶה כָּל צָרְכּוֹ, וּמַעֲלֶה עַל שֻׁלְחָנוֹ כִּסְעֻדַּת שְׁלֹמֹה בְּשָׁעָתוֹ, וְאֵין מוֹנֵעַ מֵעַצְמוֹ כְּלוּם. וְאָסוּר לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס מֵרֹאשׁ הַחֹדֶשׁ וְעַד הַתַּעֲנִית; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל הַחֹדֶשׁ כֻּלּוֹ אָסוּר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ שַׁבָּת בִּלְבַד.

יג. אוֹתָן יָמִים עֲתִידִין לִהְיוֹת יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ח, יט): ״כֹּה אָמַר ה׳ צְבָאוֹת צוֹם הָרְבִיעִי״ וְגוֹ׳. וְכָל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ בָּעוֹלָם הַזֶּה - שְׂמֵחִים הֵם עִמָּהּ לָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה סו, י): ״שִׂמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם וְגִילוּ בָהּ כָּל אֹהֲבֶיהָ״ וְגוֹ׳.

הַשָּׁלֵם

מַסֶּכֶת מְגִלָּה פֶּרֶק רִאשׁוֹן

א. כִּרְכִּין הַמַּקָּפִין מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן - קוֹרִין בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר: כִּרְכִּין הַמְּקֻפִּין חוֹמָה מִימוֹת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ - קוֹרִין בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה: הֵיכָן מָצִינוּ לְשׁוּשָׁן הַבִּירָה שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן? אֶלָּא (אֶסְתֵּר ט, כח): ״מֹשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה עִיר וָעִיר״; הַסְּמוּכִין לַכְּרַךְ וְהַנִּרְאִין עִמּוֹ - נִדּוֹן כִּכְרַךְ.

ב. הַיּוֹצְאִין בַּשֵּׁירוֹת, וּמְפָרְשִׁין בַּסְּפִינָה - קוֹרִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. חָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת - מַקְּפִין מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה. וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵין מַקְּפִין קוֹדְמִין לָעֲיָרוֹת, אֶלָּא אֵלּוּ וְאֵלּוּ קוֹרְאִין בּוֹ בַּיּוֹם. חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת - כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וּמַקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, הוֹאִיל וְנִדְחוּ עֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת מִמְּקוֹמָן - יִדָּחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה.

ג. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁהַשָּׁנִים כְּתִקּוּנָן וְיִשְׂרָאֵל שְׁרוּיִין עַל אַדְמָתָן. אֲבָל בַּזְּמַן הַזֶּה, הוֹאִיל וּמִסְתַּפְּקִין בָּהּ - אֵין קוֹרִין אוֹתָהּ אֶלָּא בִּזְמַנָּהּ.

ד. מִקְרָא מְגִלָּה, וּתְרוּמַת שְׁקָלִים - מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. סְעֻדַּת פּוּרִים וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ, סָפֵק מִילָּה וּזְמַן עֲצֵי כֹּהֲנִים, תִּשְׁעָה בְּאָב חֲגִיגָה וְהַקְהֵל - מְאַחֲרִין וְלֹא מַקְדִּימִין. אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ מַקְדִּימִין, גּוֹבִין בּוֹ בַּיּוֹם, וְגוֹבִין וּמְחַלְּקִין בּוֹ בַּיּוֹם, שֶׁאֵין עִנְיֵנֵיהֶם שֶׁל עֲנִיִּים נְשׁוֹאוֹת אֶלָּא לְיוֹם מִקְרָא מְגִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (אֶסְתֵּר ט, כח): ״וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים״; אֲבָל לְקַיֵּם אֶת הַשִּׂמְחָה בִּזְמַנָּהּ.

ה. מִגְבַּת פּוּרִים - לְפוּרִים, וּמִגְבַּת הָעִיר - לְאוֹתָהּ הָעִיר. אֵין מְדַקְדְּקִין בְּמִגְבַּת פּוּרִים, אֲבָל לוֹקְחִים אֶת הָעֲגָלִים וְשׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין אוֹתָן. וְהַמּוֹתָר - אַל יִפֹּל לְכִיס שֶׁל צְדָקָה.

תּוֹסֶפְתָּא

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְגִבַּת פּוּרִים - לְפוּרִים, וְאֵין הֶעָנִי רַשַּׁאי לִקַּח מֵהֶן רְצוּעָה לְסַנְדָּלוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן הִתְנָה בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר; דִּבְרֵי רַבִּי יַעֲקֹב שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר, וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַקֵּל.

ו. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַנּוֹתֵן דִּינָר לֶעָנִי לִקַּח בָּהֶן פֵּרוֹת - אַל יִקַּח בָּהֶן כֵּלִים. כֵּלִים - אַל יִקַּח בָּהֶן חָלוּק, מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲבִיר עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

ז. קָרְאוּ אֶת הַמְּגִלָּה בָּאָדָר הָרִאשׁוֹן, וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאָדָר הַשֵּׁנִי, שֶׁכָּל מִצְוֹת שֶׁנּוֹהֲגוֹת בַּשֵּׁנִי - נוֹהֲגוֹת בָּרִאשׁוֹן, חוּץ מִמִּקְרָא מְגִלָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקָּצָב: אֵין קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאָדָר הַשֵּׁנִי, שֶׁכָּל מִצְוֹת שֶׁנּוֹהֲגוֹת בַּשֵּׁנִי - נוֹהֲגוֹת בָּרִאשׁוֹן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסֵי: אַף קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאָדָר הַשֵּׁנִי, שֶׁכָּל מִצְוֹת שֶׁנּוֹהֲגוֹת בַּשֵּׁנִי - אֵין נוֹהֲגוֹת בָּרִאשׁוֹן. וְשָׁוִין בְּהֶסְפֵּד וְתַעֲנִית שֶׁאָסוּרִים בָּזֶה וּבָזֶה.

א,ח אֵין בֵּין יוֹם-טוֹב לַשַּׁבָּת אֶלָּא אֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבַד. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר אַף מַכְשִׁירֵי אֹכֶל נֶפֶשׁ. רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה הָיָה עוֹשֶׂה שַׁבָּת כְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לְתַשְׁלוּמִין; מָה שַּׁבָּת מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ - פָּטוּר מִן הַתַּשְׁלוּמִין, אַף יוֹם הַכִּפּוּרִים מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, וּפָטוּר מִן הַתַּשְׁלוּמִין. אֵין בֵּין שְׁלֹשָׁה תַּעֲנִיּוֹת שְׁנִיּוֹת לְשֶׁבַע אֲחֵרוֹנוֹת, אֶלָּא תְּרוּעָה וּנְעִילַת חֲנִיּוֹת בִּלְבַד. אֵין בֵּין מוּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ סְתָם לְמוּדָּר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל, אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ.

ט. אֵין בֵּין נָזִיר סְתָם לְנָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, שֶׁהַנָּזִיר סְתָם מְגַלֵּחַ לְיוֹם אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים, וְאִם גִּלַּח בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים - לֹא יָצָא. נָזִיר שְׁלֹשִׁים - מְגַלֵּחַ לְיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד. וְאִם

הַשָּׁלֵם

גִּלַּח בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים - לֹא יָצָא. וְזֶה וְזֶה מְצָוָתָן לְגַלֵּחַ בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד. אֵין בֵּין דַּם הַמֵּת לְדַם תְּפִיסָה, אֶלָּא שֶׁדַּם הַמֵּת נָזִיר מְגַלֵּחַ עָלָיו, וְחַיָּבִין עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. דַּם תְּפִיסָה - אֵין נָזִיר מְגַלֵּחַ עָלָיו, וְאֵין חַיָּבִין עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.

י. אֵין בֵּין כַּזַּיִת מִן הַמֵּת לַמֵּת, אֶלָּא שֶׁכַּזַּיִת מִן הַמֵּת פּוֹתְחוֹ בְּטֻמְאָה. וְהַמֵּת פּוֹתְחוֹ בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים. אֵין בֵּין כַּזַּיִת מִן הַמֵּת לְעֻצֶם כִּשְׂעוֹרָה אֶלָּא טֻמְאַת אֹהֶל בִּלְבַד. אֵין בֵּין אֵבֶר מִן הַמֵּת לְאֵבֶר מִן הַחַי, אֶלָּא שֶׁאֵבֶר מִן הַמֵּת - בְּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא. וְאֵבֶר מִן הַחַי - בְּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָהוֹר.

יא. אֵין בֵּין זָב הָרוֹאֶה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת לְרוֹאֶה שָׁלֹשׁ אֶלָּא קָרְבָּן. אֵין בֵּין זָב לְזָבָה, אֶלָּא שֶׁהַזָּב טָעוּן בִּיאַת מַיִם חַיִּים, זָבָה אֵין טְעוּנָה בִּיאַת מַיִם חַיִּים. אֵין בֵּין זָבָה לְנִדָּה אֶלָּא קָרְבָּן. אֵין בֵּין קָרְבָּן זָבָה לְיוֹלֶדֶת אֶלָּא הֶבְאַת קָרְבָּן. אֵין בֵּין נִדָּה לְשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם, אֶלָּא סְפִירַת שִׁבְעָה בִּלְבַד.

יב. אֵין בֵּין בֵּית מַסְגֵּר לְבֵית הַמַּחְלָט, אֶלָּא שֶׁהַבַּיִת הַמַּסְגֵּר מְטַמֵּא מִתּוֹכוֹ, וְהַמַּחְלָט מִתּוֹכוֹ וּמֵאֲחוֹרָיו, זֶה וָזֶה מְטַמֵּא בְּבִיאָה. אֲבָנִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן נֶגַע - מְטַמְּאוֹת מֵאֲחוֹרֵיהֶן. אֵין בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת אֶלָּא שֶׁהַמַּקְדִּישׁ נְדָרִים לְבֶדֶק הַבַּיִת וְאָבְדוּ - חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן. וְזֶה וָזֶה מְטַמְּאִין בְּבִיאָה. נְדָבוֹת - אֵין מְשַׁלֵּם אֶלָּא טוֹבַת הֲנָאָתוֹ בִּלְבַד.

יג. אֵין בֵּין בָּמוֹת יָחִיד לְבָמוֹת צִבּוּר, אֶלָּא כָּל שֶׁנִּדַּר וְנִדַּב קָרֵב בְּבָמוֹת יָחִיד, וְכָל שֶׁאֵין נִדָּר וְנִדָּב קָרֵב בְּבָמַת צִבּוּר. אֵין בֵּין שִׁילֹה לִירוּשָׁלַיִם, אֶלָּא שֶׁבְּשִׁילֹה בִּנְיַן אֲבָנִים מִלְמַטָּה וִירִיעוֹת מִלְמַעְלָה.

יד. אֵין בֵּין כֹּהֵן הַמָּשׁוּחַ הַמְשַׁמֵּשׁ לַכֹּהֵן מָשׁוּחַ שֶׁעָבַר, אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה. אֵין בֵּין מְרֻבֶּה בִּבְגָדִים מְשַׁמֵּשׁ לְמְרֻבֶּה בְּגָדִים שֶׁעָבַר, אֶלָּא פַּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת. אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ שֶׁעָבַר לִמְרֻבֶּה בִּבְגָדִים שֶׁעָבַר, אֶלָּא פַּר

תּוֹסֶפְתָּא

הַשָּׁלֵם

הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת. אֵין בֵּין כֹּהֵן מְרֻבֶּה בִּבְגָדִים מְשַׁמֵּשׁ לְכֹהֵן מָשׁוּחַ שֶׁעָבַר, אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה. אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ מְשַׁמֵּשׁ לְכֹהֵן מְרֻבֶּה בִּבְגָדִים שֶׁעָבַר, אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה, וּפַר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת.

יחזקאל פרק לג

א וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: **ב** בֶּן־אָדָם דַּבֵּר
אֶל־בְּנֵי־עַמְּךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶרֶץ כִּי־אָבִיא
עָלֶיהָ חָרֶב וְלָקְחוּ עַם־הָאָרֶץ אִישׁ אֶחָד
מִקְצֵיהֶם וְנָתְנוּ אֹתוֹ לָהֶם לְצֹפֶה: **ג** וְרָאָה אֶת־
הַחֶרֶב בָּאָה עַל־הָאָרֶץ וְתָקַע בַּשּׁוֹפָר וְהִזְהִיר
אֶת־הָעָם: **ד** וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
וְלֹא נִזְהָר וַתָּבוֹא חֶרֶב וַתִּקָּחֵהוּ דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ
יִהְיֶה: **ה** אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמַע וְלֹא נִזְהָר דָּמוֹ
בּוֹ יִהְיֶה וְהוּא נִזְהָר נַפְשׁוֹ מִלֵּט: **ו** וְהַצֹּפֶה כִּי־
יִרְאֶה אֶת־הַחֶרֶב בָּאָה וְלֹא־תָקַע בַּשּׁוֹפָר
וְהָעָם לֹא־נִזְהָר וַתָּבוֹא חֶרֶב וַתִּקַּח מֵהֶם נָפֶשׁ
הִוא בַּעֲוֹנוֹ נִלְקָח וְדָמוֹ מִיַּד־הַצֹּפֶה אֶדְרֹשׁ: {פ}
ז וְאַתָּה בֶן־אָדָם צֹפֶה נְתַתִּיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל
וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דָּבָר וְהִזְהַרְתָּ אֹתָם
מִמֶּנִּי: **ח** בְּאָמְרִי לָרָשָׁע רָשָׁע מוֹת תָּמוּת וְלֹא
דִבַּרְתָּ לְהַזְהִיר רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ הוּא רָשָׁע בַּעֲוֹנוֹ
יָמוּת וְדָמוֹ מִיָּדְךָ אֲבַקֵּשׁ: **ט** וְאַתָּה כִּי־הִזְהַרְתָּ
רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ לָשׁוּב מִמֶּנָּה וְלֹא־שָׁב מִדַּרְכּוֹ הוּא
בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת וְאַתָּה נַפְשְׁךָ הִצַּלְתָּ: {פ} **י** וְאַתָּה
בֶן־אָדָם אֱמֹר אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כֵּן אֲמַרְתֶּם
לֵאמֹר כִּי־פְשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ עָלֵינוּ וּבָם אֲנַחְנוּ
נִמַּקִּים וְאֵיךְ נִחְיֶה: **יא** אֱמֹר אֲלֵיהֶם חַי־אָנִי |
נְאֻם | אֲדֹנָי יְהוִה אִם־אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי
אִם־בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה שׁוּבוּ שׁוּבוּ
מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל:
{פ} **יב** וְאַתָּה בֶן־אָדָם אֱמֹר אֶל־בְּנֵי־עַמְּךָ
צְדָקַת הַצַּדִּיק לֹא תַצִּילֶנּוּ בְיוֹם פִּשְׁעוֹ וְרִשְׁעַת
הָרָשָׁע לֹא־יִכָּשֶׁל בָּהּ בְּיוֹם שׁוּבוֹ מֵרִשְׁעוֹ וְצַדִּיק
לֹא יוּכַל לָחְיוֹת בָּהּ בְּיוֹם חַטֹּאתוֹ: **יג** בְּאָמְרִי
לַצַּדִּיק חָיֹה יִחְיֶה וְהוּא־בָטַח עַל־צִדְקָתוֹ וְעָשָׂה
עָוֶל כָּל־צְדָקֹתָו לֹא תִזָּכַרְנָה וּבְעַוְלוֹ אֲשֶׁר־
עָשָׂה בּוֹ יָמוּת: **יד** וּבְאָמְרִי לָרָשָׁע מוֹת תָּמוּת
וְשָׁב מֵחַטָּאתוֹ וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה: **טו** חֲבֹל
יָשִׁיב רָשָׁע גְּזֵלָה יְשַׁלֵּם בְּחֻקּוֹת הַחַיִּים הָלַךְ
לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת עָוֶל חָיוֹ יִחְיֶה לֹא יָמוּת: **טז** כָּל־
חַטֹּאתָו אֲשֶׁר חָטָא לֹא תִזָּכַרְנָה לוֹ מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה עָשָׂה חָיוֹ יִחְיֶה: **יז** וְאָמְרוּ בְּנֵי עַמְּךָ לֹא־
יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי וְהֵמָּה דַּרְכָּם לֹא־
יִתָּכֵן: **יח** בְּשׁוּב־צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל
וּמֵת בָּהֶם: **יט** וּבְשׁוּב רָשָׁע מֵרִשְׁעָתוֹ וְעָשָׂה
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה עֲלֵיהֶם הוּא יִחְיֶה: **כ** וַאֲמַרְתֶּם
לֹא יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי אִישׁ כִּדְרָכָיו אֶשְׁפּוֹט
אֶתְכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל: {פ} **כא** וַיְהִי בִּשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה
שָׁנָה בֶּעָשׂרִי בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ לְגָלוּתֵנוּ בָּא־אֵלַי
הַפָּלִיט מִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר הֻכְּתָה הָעִיר: **כב** וְיַד־
יְהוָה הָיְתָה אֵלַי בָּעֶרֶב לִפְנֵי בוֹא הַפָּלִיט
וַיִּפְתַּח אֶת־פִּי עַד־בּוֹא אֵלַי בַּבֹּקֶר וַיִּפָּתַח פִּי
וְלֹא נֶאֱלַמְתִּי עוֹד: {פ} **כג** וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
לֵאמֹר: **כד** בֶּן־אָדָם יֹשְׁבֵי הֶחָרְבוֹת הָאֵלֶּה עַל־
אַדְמַת יִשְׂרָאֵל אֹמְרִים לֵאמֹר אֶחָד הָיָה
אַבְרָהָם וַיִּירַשׁ אֶת־הָאָרֶץ וַאֲנַחְנוּ רַבִּים לָנוּ
נִתְּנָה הָאָרֶץ לְמוֹרָשָׁה: {ס} **כה** לָכֵן אֱמֹר
אֲלֵהֶם כֹּה־אָמַר | אֲדֹנָי יְהוִה עַל־הַדָּם |
תֹּאכֵלוּ וְעֵינֵכֶם תִּשְׂאוּ אֶל־גִּלּוּלֵיכֶם וְדָם
תִּשְׁפֹּכוּ וְהָאָרֶץ תִּירָשׁוּ: **כו** עֲמַדְתֶּם עַל־
חַרְבְּכֶם עֲשִׂיתֶן תּוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ
טִמֵּאתֶם וְהָאָרֶץ תִּירָשׁוּ: {ס} **כז** כֹּה־תֹאמַר

אֲלֵהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה חַי־אָנִי אִם־לֹא אֲשֶׁר בֶּחָרְבוֹת בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ וַאֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה לַחַיָּה נְתַתִּיו לְאָכְלוֹ וַאֲשֶׁר בַּמְּצָדוֹת וּבַמְּעָרוֹת בַּדֶּבֶר יָמוּתוּ: **כח** וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ שְׁמָמָה וּמְשַׁמָּה וְנִשְׁבַּת גְּאוֹן עֻזָּהּ וְשָׁמְמוּ הָרֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵין עוֹבֵר: **כט** וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּתִתִּי אֶת־הָאָרֶץ שְׁמָמָה וּמְשַׁמָּה עַל כָּל־תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ: {פ} **ל** וְאַתָּה בֶן־אָדָם בְּנֵי עַמְּךָ הַנִּדְבָּרִים בְּךָ אֵצֶל הַקִּירוֹת וּבְפִתְחֵי הַבָּתִּים וְדִבֶּר־אֶחָד אֶת־אַחַד אִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר בֹּאוּ־נָא וְשִׁמְעוּ מָה הַדָּבָר הַיּוֹצֵא מֵאֵת יְהוָה: **לא** וְיָבֹאוּ אֵלֶיךָ כִּמְבוֹא־עָם וְיֵשְׁבוּ לְפָנֶיךָ עַמִּי וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ וְאוֹתָם לֹא יַעֲשׂוּ כִּי־עֲגָבִים בְּפִיהֶם הֵמָּה עֹשִׂים אַחֲרֵי בִצְעָם לִבָּם הֹלֵךְ: **לב** וְהִנְּךָ לָהֶם כְּשִׁיר עֲגָבִים יְפֵה קוֹל וּמֵטַב נַגֵּן וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ וְעֹשִׂים אֵינָם אוֹתָם: **לג** וּבְבֹאָהּ הִנֵּה בָאָה וְיָדְעוּ כִּי נָבִיא הָיָה בְתוֹכָם: {פ}

יחזקאל פרק לד

א וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: **ב** בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא עַל־רוֹעֵי יִשְׂרָאֵל הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם לָרֹעִים כֹּה אָמַר | אֲדֹנָי יְהוִה הוֹי רֹעֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ רֹעִים אוֹתָם הֲלוֹא הַצֹּאן יִרְעוּ הָרֹעִים: **ג** אֶת־הַחֵלֶב תֹּאכֵלוּ וְאֶת־הַצֶּמֶר תִּלְבָּשׁוּ הַבְּרִיאָה תִּזְבָּחוּ הַצֹּאן לֹא תִרְעוּ: **ד** אֶת־הַנַּחְלוֹת לֹא חִזַּקְתֶּם וְאֶת־הַחוֹלָה לֹא־רִפֵּאתֶם וְלַנִּשְׁבֶּרֶת לֹא חֲבַשְׁתֶּם וְאֶת־הַנִּדַּחַת לֹא הֲשֵׁבְתֶּם וְאֶת־הָאֹבֶדֶת לֹא בִקַּשְׁתֶּם וּבְחָזְקָה רְדִיתֶם אֹתָם וּבְפָרֶךְ: **ה** וַתְּפוּצֶינָה מִבְּלִי רֹעֶה וַתִּהְיֶינָה לְאָכְלָה לְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וַתְּפוּצֶינָה: **ו** יִשְׁגּוּ צֹאנִי בְּכָל־הֶהָרִים וְעַל כָּל־גִּבְעָה רָמָה וְעַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ נָפֹצוּ צֹאנִי וְאֵין דּוֹרֵשׁ וְאֵין מְבַקֵּשׁ: **ז** לָכֵן רֹעִים שִׁמְעוּ אֶת־דְּבַר יְהוָה: **ח** חַי־אָנִי נְאֻם | אֲדֹנָי יְהוִה אִם־לֹא יַעַן הֱיוֹת־צֹאנִי | לָבַז וַתִּהְיֶינָה צֹאנִי לְאָכְלָה לְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה מֵאֵין רֹעֶה וְלֹא־דָרְשׁוּ רֹעַי אֶת־צֹאנִי וַיִּרְעוּ הָרֹעִים אוֹתָם וְאֶת־צֹאנִי לֹא רָעוּ: **ט** לָכֵן הָרֹעִים שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה: **י** כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי אֶל־הָרֹעִים וְדָרַשְׁתִּי אֶת־צֹאנִי מִיָּדָם וְהִשְׁבַּתִּים מֵרְעוֹת צֹאן וְלֹא־יִרְעוּ עוֹד הָרֹעִים אוֹתָם וְהִצַּלְתִּי צֹאנִי מִפִּיהֶם וְלֹא־תִהְיֶיןָ לָהֶם לְאָכְלָה: {ס} **יא** כִּי כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי־אֲנִי וְדָרַשְׁתִּי אֶת־צֹאנִי וּבִקַּרְתִּים: **יב** כִּבְקֶרֶת רֹעֶה עֶדְרוֹ בְּיוֹם־הֱיוֹתוֹ בְתוֹךְ־צֹאנוֹ נִפְרָשׁוֹת כֵּן אֲבַקֵּר אֶת־צֹאנִי וְהִצַּלְתִּי אֹתָם מִכָּל־הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נָפְצוּ שָׁם בְּיוֹם עָנָן וַעֲרָפֶל: **יג** וְהוֹצֵאתִים מִן־הָעַמִּים וְקִבַּצְתִּים מִן־הָאֲרָצוֹת וַהֲבִיאוֹתִים אֶל־אַדְמָתָם וּרְעִיתִים אֶל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל בָּאֲפִיקִים וּבְכֹל מוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: **יד** בְּמִרְעֶה־טוֹב אֶרְעֵם וּבְהָרֵי מְרוֹם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה נִוֵּהֶם שָׁם תִּרְבַּצְנָה בְּנָוֶה טוֹב וּמִרְעֶה שָׁמֵן תִּרְעֶינָה אֶל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל: **טו** אֲנִי אֶרְעֶה צֹאנִי וַאֲנִי אַרְבִּיצֵם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: **טז** אֶת־הָאֹבֶדֶת אְבַקֵּשׁ וְאֶת־הַנִּדַּחַת אָשִׁיב וְלַנִּשְׁבֶּרֶת אֲחַבֹּשׁ וְאֶת־הַחוֹלָה אֲחַזֵּק וְאֶת־הַשְּׁמֵנָה וְאֶת־הַחֲזָקָה אַשְׁמִיד

אֶרְעֶנָּה בְּמִשְׁפָּט: **יז** וְאַתָּנָה צֹאנִי כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי שֹׁפֵט בֵּין־שֶׂה לָשֶׂה לָאֵילִים
וְלָעַתּוּדִים: **יח** הַמְעַט מִכֶּם הַמִּרְעֶה הַטּוֹב
תִּרְעוּ וְיֶתֶר מִרְעֵיכֶם תִּרְמְסוּ בְּרַגְלֵיכֶם
וּמִשְׁקַע־מַיִם תִּשְׁתּוּ וְאֵת הַנּוֹתָרִים בְּרַגְלֵיכֶם
תִּרְפְּשׁוּן: **יט** וְצֹאנִי מִרְמַס רַגְלֵיכֶם תִּרְעֶינָה
וּמִרְפַּשׂ רַגְלֵיכֶם תִּשְׁתֶּינָה: {פ} **כ** לָכֵן כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה אֲלֵיהֶם הִנְנִי־אֲנִי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין־שֶׂה
בְרִיָּה וּבֵין שֶׂה רָזֶה: **כא** יַעַן בְּצַד וּבְכָתֵף
תֶּהְדֹּפוּ וּבְקַרְנֵיכֶם תְּנַגְּחוּ כָּל־הַנַּחֲלוֹת עַד
אֲשֶׁר הֲפִיצוֹתֶם אוֹתָנָה אֶל־
הַחוּצָה: **כב** וְהוֹשַׁעְתִּי לְצֹאנִי וְלֹא־תִהְיֶינָה עוֹד
לָבֶז וְשָׁפַטְתִּי בֵּין שֶׂה לָשֶׂה: **כג** וַהֲקִמֹתִי
עֲלֵיהֶם רֹעֶה אֶחָד וְרָעָה אֶתְהֶן אֵת עַבְדִּי דָּוִיד
הוּא יִרְעֶה אֹתָם וְהוּא־יִהְיֶה לָהֶן
לְרֹעֶה: **כד** וַאֲנִי יְהוָה אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים
וְעַבְדִּי דָוִד נָשִׂיא בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה
דִּבַּרְתִּי: **כה** וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם וְהִשְׁבַּתִּי
חַיָּה־רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְיֵשְׁבוּ בַמִּדְבָּר לָבֶטַח
וְיָשְׁנוּ בַּיְעָרִים: **כו** וְנָתַתִּי אוֹתָם וּסְבִיבוֹת
גִּבְעָתִי בְּרָכָה וְהוֹרַדְתִּי הַגֶּשֶׁם בְּעִתּוֹ גִּשְׁמֵי
בְרָכָה יִהְיוּ: **כז** וְנָתַן עֵץ הַשָּׂדֶה אֶת־פִּרְיוֹ
וְהָאָרֶץ תִּתֵּן יְבוּלָהּ וְהָיוּ עַל־אַדְמָתָם לָבֶטַח
וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּשִׁבְרִי אֶת־מֹטוֹת עֻלָּם
וְהִצַּלְתִּים מִיַּד הָעֹבְדִים בָּהֶם: **כח** וְלֹא־יִהְיוּ
עוֹד בַּז לַגּוֹיִם וְחַיַּת הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלֵם וְיָשְׁבוּ
לָבֶטַח וְאֵין מַחֲרִיד: **כט** וַהֲקִמֹתִי לָהֶם מַטָּע
לְשֵׁם וְלֹא־יִהְיוּ עוֹד אַסֵּפֵי רָעָב בָּאָרֶץ וְלֹא־
יִשְׂאוּ עוֹד כְּלִמַּת הַגּוֹיִם: **ל** וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם אִתָּם וְהֵמָּה עַמִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה: **לא** וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי אָדָם
אַתֶּם אֲנִי אֱלֹהֵיכֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: {פ}

יחזקאל פרק לה

א וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: **ב** בֶּן־אָדָם שִׂים
פָּנֶיךָ עַל־הַר שֵׂעִיר וְהִנָּבֵא עָלָיו: **ג** וְאָמַרְתָּ לּוֹ
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי אֵלֶיךָ הַר־שֵׂעִיר
וְנָטִיתִי יָדִי עָלֶיךָ וּנְתַתִּיךָ שְׁמָמָה
וּמְשַׁמָּה: **ד** עָרֶיךָ חָרְבָּה אָשִׁים וְאַתָּה שְׁמָמָה
תִּהְיֶה וְיָדַעְתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: **ה** יַעַן הֱיוֹת לְךָ
אֵיבַת עוֹלָם וַתַּגֵּר אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי־
חֶרֶב בְּעֵת אֵידָם בְּעֵת עֲוֹן קֵץ: **ו** לָכֵן חַי־אָנִי
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה כִּי־לְדָם אֶעֱשָׂךְ וְדָם יִרְדְּפֶךָּ
אִם־לֹא דָם שָׂנֵאתָ וְדָם יִרְדְּפֶךָּ: **ז** וְנָתַתִּי אֶת־
הַר שֵׂעִיר לְשַׁמְמָה וּשְׁמָמָה וְהִכְרַתִּי מִמֶּנּוּ עֹבֵר
וָשָׁב: **ח** וּמִלֵּאתִי אֶת־הָרָיו חַלָּלָיו גִּבְעוֹתֶיךָ
וְגֵיאוֹתֶיךָ וְכָל־אֲפִיקֶיךָ חַלְלֵי־חֶרֶב יִפְּלוּ
בָהֶם: **ט** שְׁמָמוֹת עוֹלָם אֶתֶּנְךָּ וְעָרֶיךָ לֹא
תישבנה תָּשׁוּבְנָה וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: **י** יַעַן
אָמַרְךָ אֶת־שְׁנֵי הַגּוֹיִם וְאֶת־שְׁתֵּי הָאֲרָצוֹת לִי
תִּהְיֶינָה וְיָרַשְׁנוּהָ וַיהוָה שָׁם הָיָה: {ס} **יא** לָכֵן
חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה וְעָשִׂיתִי כְּאַפְּךָ
וּכְקִנְאָתְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָה מִשִּׂנְאָתֶיךָ בָּם
וְנוֹדַעְתִּי בָם כַּאֲשֶׁר אֶשְׁפְּטֶךָּ: **יב** וְיָדַעְתָּ כִּי אֲנִי
יְהוָה שָׁמַעְתִּי | אֶת־כָּל־נְאָצוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ
עַל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר | שממה שֻׁמְּמוּ לָנוּ
נִתְּנוּ לְאָכְלָה: **יג** וַתַּגְדִּילוּ עָלַי בְּפִיכֶם
וְהַעְתַּרְתֶּם עָלַי דִּבְרֵיכֶם אֲנִי שָׁמָעְתִּי:

{ס} **יד** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בִּשְׂמֹחַ כָּל־הָאָרֶץ שִׂמְחָה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ: **טו** כְּשִׂמְחָתְךָ לְנַחֲלַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־שָׁמֵמָה כֵּן אֶעֱשֶׂה־לָּךְ שְׁמָמָה תִּהְיֶה הַר־שֵׂעִיר וְכָל־אֱדוֹם כֻּלָּהּ וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: {פ}

יחזקאל פרק לו

א וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנָּבֵא אֶל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ הָרֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה: **ב** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן אָמַר הָאוֹיֵב עֲלֵיכֶם הֶאָח וּבָמוֹת עוֹלָם לְמוֹרָשָׁה הָיְתָה לָנוּ: **ג** לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן בְּיַעַן שַׁמּוֹת וְשָׁאֹף אֶתְכֶם מִסָּבִיב לִהְיוֹתְכֶם מוֹרָשָׁה לִשְׁאֵרִית הַגּוֹיִם וַתֵּעָלוּ עַל־שִׂפַת לָשׁוֹן וְדִבַּת־עָם: **ד** לָכֵן הָרֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ דְּבַר־אֲדֹנָי יְהוִה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֶהָרִים וְלַגְּבָעוֹת לָאֲפִיקִים וְלַגֵּאָיוֹת וְלֶחֳרָבוֹת הַשֹּׁמְמוֹת וְלֶעָרִים הַנֶּעֱזָבוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לְבַז וּלְלַעַג לִשְׁאֵרִית הַגּוֹיִם אֲשֶׁר מִסָּבִיב: **ה** לָכֵן כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אִם־לֹא בְּאֵשׁ קִנְאָתִי דִּבַּרְתִּי עַל־שְׁאֵרִית הַגּוֹיִם וְעַל־אֱדוֹם כֻּלָּא אֲשֶׁר נָתְנוּ־אֶת־אַרְצִי | לָהֶם לְמוֹרָשָׁה בְּשִׂמְחַת כָּל־לֵבָב בְּשָׁאט נֶפֶשׁ לְמַעַן מִגְרְשָׁהּ לָבַז: **ו** לָכֵן הִנָּבֵא עַל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ לֶהָרִים וְלַגְּבָעוֹת לָאֲפִיקִים וְלַגֵּאָיוֹת כֹּה־אָמַר | אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי בְקִנְאָתִי וּבַחֲמָתִי דִּבַּרְתִּי יַעַן כְּלִמַּת גּוֹיִם נְשָׂאתֶם: **ז** לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֲנִי נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי אִם־לֹא הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לָכֶם מִסָּבִיב הֵמָּה כְּלִמָּתָם יִשָּׂאוּ: **ח** וְאַתֶּם הָרֵי יִשְׂרָאֵל עֲנַפְכֶם תִּתֵּנוּ וּפִרְיְכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קֵרְבוּ לָבוֹא: **ט** כִּי הִנְנִי אֲלֵיכֶם וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְנֶעֱבַדְתֶּם וְנִזְרַעְתֶּם: **י** וְהִרְבֵּיתִי עֲלֵיכֶם אָדָם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּהּ וְנוֹשְׁבוּ הֶעָרִים וְהֶחָרָבוֹת תִּבָּנֶינָה: **יא** וְהִרְבֵּיתִי עֲלֵיכֶם אָדָם וּבְהֵמָה וְרָבוּ וּפָרוּ וְהוֹשַׁבְתִּי אֶתְכֶם כְּקַדְמוֹתֵיכֶם וְהֵיטַבְתִּי מֵרֹאשֹׁתֵיכֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: **יב** וְהוֹלַכְתִּי עֲלֵיכֶם אָדָם אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְיָרְשׁוּךָ וְהָיִיתָ לָהֶם לְנַחֲלָה וְלֹא־תוֹסֵף עוֹד לְשַׁכְּלָם: {ס} **יג** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן אָמְרִים לָכֶם אֹכֶלֶת אָדָם אתי אָתְּ וּמְשַׁכֶּלֶת גויך גּוֹיֵיךְ הָיִית: **יד** לָכֵן אָדָם לֹא־תֹאכְלִי עוֹד וגויך וְגוֹיַיִךְ לֹא תכשלי־ תְשַׁכְּלִי־ עוֹד נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: **טו** וְלֹא־אַשְׁמִיעַ אֵלַיִךְ עוֹד כְּלִמַּת הַגּוֹיִם וְחֶרְפַּת עַמִּים לֹא תִשְׂאִי־עוֹד וגויך וְגוֹיַיִךְ לֹא־תַכְשִׁלִי עוֹד נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: {פ} **טז** וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: **יז** בֶּן־אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל־אַדְמָתָם וַיְטַמְּאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטֻמְאַת הַנִּדָּה הָיְתָה דַרְכָּם לְפָנָי: **יח** וָאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם עַל־הַדָּם אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ עַל־הָאָרֶץ וּבְגִלּוּלֵיהֶם טִמְּאוּהָ: **יט** וָאָפִיץ אֹתָם בַּגּוֹיִם וַיִּזָּרוּ בָּאֲרָצוֹת כִּדַרְכָּם וְכַעֲלִילוֹתָם שְׁפַטְתִּים: **כ** וַיָּבֹוא אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁם וַיְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי בֱּאֶמֹר לָהֶם עַם־יְהוָה אֵלֶּה וּמֵאַרְצוֹ יָצָאוּ: **כא** וָאֶחְמֹל עַל־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלְּלֻהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁמָּה: {פ} **כב** לָכֵן אֱמֹר לְבֵית־יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי

אִם־לִשֵּׁם־קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־
בָּאתֶם שָׁם: **כג** וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־שְׁמִי הַגָּדוֹל
הַמְחֻלָּל בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בְּתוֹכָם וְיֵדְעוּ
הַגּוֹיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה בְּהִקָּדְשִׁי
בָכֶם לְעֵינֵיהֶם: **כד** וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹיִם
וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכֹּל־הָאֲרָצוֹת וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם
אֶל־אַדְמַתְכֶם: **כה** וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם
טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־
גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: **כו** וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב
חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וַהֲסִרֹתִי אֶת־
לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב
בָּשָׂר: **כז** וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת
אֲשֶׁר־בְּחֻקַּי תֵּלֵכוּ וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ
וַעֲשִׂיתֶם: **כח** וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
לַאֲבֹתֵיכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם
לֵאלֹהִים: **כט** וְהוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם מִכֹּל
טֻמְאוֹתֵיכֶם וְקָרָאתִי אֶל־הַדָּגָן וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ
וְלֹא־אֶתֵּן עֲלֵיכֶם רָעָב: **ל** וְהִרְבֵּיתִי אֶת־פְּרִי
הָעֵץ וּתְנוּבַת הַשָּׂדֶה לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד
חֶרְפַּת רָעָב בַּגּוֹיִם: **לא** וּזְכַרְתֶּם אֶת־דַּרְכֵיכֶם
הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־טוֹבִים וּנְקֹטֹתֶם
בִּפְנֵיכֶם עַל עֲוֹנֹתֵיכֶם וְעַל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם: **לב** לֹא
לְמַעַנְכֶם אֲנִי־עֹשֶׂה נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה יְוֻדַּע לָכֶם
בּוֹשׁוּ וְהִכָּלְמוּ מִדַּרְכֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל:
{ס} **לג** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בְּיוֹם טַהֲרִי אֶתְכֶם
מִכֹּל עֲוֹנֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת־הֶעָרִים וְנִבְנוּ
הֶחָרְבוֹת: **לד** וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה תֵּעָבֵד תַּחַת
אֲשֶׁר הָיְתָה שְׁמָמָה לְעֵינֵי כָּל־
עוֹבֵר: **לה** וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלָּזוּ הַנְּשַׁמָּה הָיְתָה
כְּגַן־עֵדֶן וְהֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת וְהַנְּשַׁמּוֹת
וְהַנֶּהֱרָסוֹת בְּצוּרוֹת יָשָׁבוּ: **לו** וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר יִשָּׁאֲרוּ סְבִיבוֹתֵיכֶם כִּי | אֲנִי יְהוָה בָּנִיתִי
הַנֶּהֱרָסוֹת נָטַעְתִּי הַנְּשַׁמָּה אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי
וְעָשִׂיתִי: {ס} **לז** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עוֹד זֹאת
אִדָּרֵשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה
אָדָם כַּצֹּאן קָדָשִׁים כְּצֹאן
יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת
מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: {פ}

יחזקאל פרק לז

א הָיְתָה עָלַי יַד־יְהוָה וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה
וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה
עֲצָמוֹת: **ב** וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב | סָבִיב
וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת
מְאֹד: **ג** וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הַתִּחְיֶינָה
הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה
יָדָעְתָּ: **ד** וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל־הָעֲצָמוֹת
הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת
שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה: **ה** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ
וִחְיִיתֶם: **ו** וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם
בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ
וִחְיִיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: **ז** וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר
צֻוֵּיתִי וַיְהִי־קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה־רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ
עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל־עַצְמוֹ: **ח** וְרָאִיתִי וְהִנֵּה־
עֲלֵיהֶם גִּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרָם עֲלֵיהֶם עוֹר
מִלְמָעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: **ט** וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא
אֶל־הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ

{ס} כֹּה־אָמַר | אֲדֹנָי יְהוִה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי
הָרוּחַ וּפִחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ: י וְהִנַּבֵּאתִי
כַּאֲשֶׁר צִוֵּנִי וַתָּבוֹאוּ בָהֶם הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ
עַל־רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל מְאֹד־מְאֹד: **יא** וַיֹּאמֶר
אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה
תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: **יב** לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ
אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת
יִשְׂרָאֵל: **יג** וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת־
קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי: **יד** וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וֶחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי
אֶתְכֶם עַל־אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה
דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה: {פ} **טו** וַיְהִי דְבַר־
יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: **טז** וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־לְךָ
עֵץ אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
חֲבֵרָו וּלְקַח עֵץ אֶחָד וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ
אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו: **יז** וְקָרַב אֹתָם
אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים
בְּיָדֶךָ: **יח** וְכַאֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ בְּנֵי עַמְּךָ לֵאמֹר
הֲלוֹא־תַגִּיד לָנוּ מָה־אֵלֶּה לָךְ: **יט** דַּבֵּר אֲלֵהֶם
כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת־עֵץ
יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד־אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו
וְנָתַתִּי אוֹתָם עָלָיו אֶת־עֵץ יְהוּדָה וַעֲשִׂיתִם לְעֵץ
אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בְּיָדִי: **כ** וְהָיוּ הָעֵצִים אֲשֶׁר־
תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם בְּיָדְךָ לְעֵינֵיהֶם: **כא** וְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הָלְכוּ־שָׁם
וְקִבַּצְתִּי אֹתָם מִסָּבִיב וְהֵבֵאתִי אוֹתָם אֶל־
אַדְמָתָם: **כב** וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ
בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ
וְלֹא יהיה־ יִהְיוּ־ עוֹד לִשְׁנֵי גוֹיִם וְלֹא יֵחָצוּ עוֹד
לִשְׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד: **כג** וְלֹא יִטַּמְּאוּ עוֹד
בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם וּבְכֹל פִּשְׁעֵיהֶם
וְהוֹשַׁעְתִּי אֹתָם מִכֹּל מוֹשְׁבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ
בָהֶם וְטִהַרְתִּי אוֹתָם וְהָיוּ־לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה
לָהֶם לֵאלֹהִים: **כד** וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם
וְרוֹעֶה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטַי יֵלֵכוּ
וְחֻקּוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אוֹתָם: **כה** וְיָשְׁבוּ עַל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יָשְׁבוּ־
בָהּ אֲבוֹתֵיכֶם וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי
בְנֵיהֶם עַד־עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי נָשִׂיא לָהֶם
לְעוֹלָם: **כו** וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם בְּרִית
עוֹלָם יִהְיֶה אוֹתָם וּנְתַתִּים וְהִרְבֵּיתִי אוֹתָם
וְנָתַתִּי אֶת־מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: **כז** וְהָיָה
מִשְׁכָּנִי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה
יִהְיוּ־לִי לְעָם: **כח** וְיֵדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְהוָה
מְקַדֵּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּהְיוֹת מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם
לְעוֹלָם: {פ}

יחזקאל פרק לח

א וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: **ב** בֶּן־אָדָם שִׂים
פָּנֶיךָ אֶל־גּוֹג אֶרֶץ הַמָּגוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ
וְתֻבָל וְהִנָּבֵא עָלָיו: **ג** וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה הִנְנִי אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ
וְתֻבָל: **ד** וְשׁוֹבַבְתִּיךָ וְנָתַתִּי חַחִים בִּלְחָיֶיךָ
וְהוֹצֵאתִי אוֹתְךָ וְאֶת־כָּל־חֵילֶךָ סוּסִים וּפָרָשִׁים

לְבֵשֵׁי מִכְלוֹל כֻּלָּם קָהָל רָב צִנָּה וּמָגֵן תֹּפְשֵׁי
חֲרָבוֹת כֻּלָּם: **ה** פָּרַס כּוּשׁ וּפוּט אִתָּם כֻּלָּם מָגֵן
וְכוֹבָע: **ו** גֹּמֶר וְכָל־אֲגַפֶּיהָ בֵּית תּוֹגַרְמָה יַרְכְתֵי
צָפוֹן וְאֶת־כָּל־אֲגַפֶּיו עַמִּים רַבִּים אִתָּךְ: **ז** הִכֹּן
וְהָכֵן לְךָ אַתָּה וְכָל־קְהָלֶךָ הַנִּקְהָלִים עָלֶיךָ
וְהָיִיתָ לָהֶם לְמִשְׁמָר: **ח** מִיָּמִים רַבִּים תִּפָּקֵדוּ
בְּאַחֲרִית הַשָּׁנִים תָּבוֹא | אֶל־אֶרֶץ | מְשׁוֹבֶבֶת
מֵחֶרֶב מְקֻבֶּצֶת מֵעַמִּים רַבִּים עַל הָרֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר־הָיוּ לְחָרְבָּה תָּמִיד וְהִיא מֵעַמִּים הוּצָאָה
וְיָשְׁבוּ לָבֶטַח כֻּלָּם: **ט** וְעָלִיתָ כַּשּׂאָה תָּבוֹא
כֶּעָנָן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ תִּהְיֶה אַתָּה וְכָל־אֲגַפֶּיךָ
וְעַמִּים רַבִּים אוֹתָךְ: {ס} **י** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
וְהָיָה | בַּיּוֹם הַהוּא יַעֲלוּ דְבָרִים עַל־לְבָבֶךָ
וְחָשַׁבְתָּ מַחֲשֶׁבֶת רָעָה: **יא** וְאָמַרְתָּ אֶעֱלֶה עַל־
אֶרֶץ פְּרָזוֹת אָבוֹא הַשֹּׁקְטִים יֹשְׁבֵי לָבֶטַח כֻּלָּם
יֹשְׁבִים בְּאֵין חוֹמָה וּבְרִיחַ וּדְלָתַיִם אֵין
לָהֶם: **יב** לִשְׁלֹל שָׁלָל וְלָבֹז בַּז לְהָשִׁיב יָדְךָ עַל־
חָרְבוֹת נוֹשָׁבוֹת וְאֶל־עַם מְאֻסָּף מִגּוֹיִם עֹשֶׂה
מִקְנֶה וְקִנְיָן יֹשְׁבֵי עַל־טַבּוּר הָאָרֶץ: **יג** שְׁבָא
וּדְדָן וְסֹחֲרֵי תַרְשִׁישׁ וְכָל־כְּפִירֶיהָ יֹאמְרוּ לְךָ
הֲלִשְׁלֹל שָׁלָל אַתָּה בָּא הֲלָבֹז בַּז הִקְהַלְתָּ
קְהָלֶךָ לָשֵׂאת | כֶּסֶף וְזָהָב לָקַחַת מִקְנֶה וְקִנְיָן
לִשְׁלֹל שָׁלָל גָּדוֹל: {ס} **יד** לָכֵן הִנָּבֵא בֶן־אָדָם
וְאָמַרְתָּ לְגוֹג כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲלוֹא | בַּיּוֹם
הַהוּא בְּשֶׁבֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לָבֶטַח
תֵּדָע: **טו** וּבָאתָ מִמְּקוֹמְךָ מִיַּרְכְתֵי צָפוֹן אַתָּה
וְעַמִּים רַבִּים אִתָּךְ רֹכְבֵי סוּסִים כֻּלָּם קָהָל גָּדוֹל
וְחַיִל רָב: **טז** וְעָלִיתָ עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל כֶּעָנָן
לְכַסּוֹת הָאָרֶץ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּהְיֶה
וַהֲבֵאוֹתִיךָ עַל־אַרְצִי לְמַעַן דַּעַת הַגּוֹיִם אֹתִי
בְּהִקָּדְשִׁי בְךָ לְעֵינֵיהֶם גּוֹג: {ס} **יז** כֹּה־אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה הַאַתָּה־הוּא אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי בִּימֵים
קַדְמוֹנִים בְּיַד עֲבָדַי נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּבְּאִים
בַּיָּמִים הָהֵם שָׁנִים לְהָבִיא אֹתְךָ עֲלֵיהֶם:
{ס} **יח** וְהָיָה | בַּיּוֹם הַהוּא בְּיוֹם בּוֹא גוֹג עַל־
אַדְמַת יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה תַּעֲלֶה חֲמָתִי
בְּאַפִּי: **יט** וּבְקִנְאָתִי בְּאֵשׁ־עֶבְרָתִי דִּבַּרְתִּי אִם־
לֹא | בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ גָּדוֹל עַל אַדְמַת
יִשְׂרָאֵל: **כ** וְרָעֲשׁוּ מִפָּנַי דְּגֵי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וְחַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה
וְכֹל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וְנֶהֶרְסוּ
הֶהָרִים וְנָפְלוּ הַמַּדְרֵגוֹת וְכָל־חוֹמָה לָאָרֶץ
תִּפּוֹל: **כא** וְקָרָאתִי עָלָיו לְכָל־הָרַי חֶרֶב נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה חֶרֶב אִישׁ בְּאָחִיו
תִּהְיֶה: **כב** וְנִשְׁפַּטְתִּי אִתּוֹ בְּדֶבֶר וּבְדָם וְגֶשֶׁם
שׁוֹטֵף וְאַבְנֵי אֶלְגָּבִישׁ אֵשׁ וְגָפְרִית אַמְטִיר עָלָיו
וְעַל־אֲגַפָּיו וְעַל־עַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר
אִתּוֹ: **כג** וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנוֹדַעְתִּי
לְעֵינֵי גּוֹיִם רַבִּים וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: {ס}

יחזקאל פרק לט

א וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנָּבֵא עַל־גּוֹג וְאָמַרְתָּ כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ
מֶשֶׁךְ וְתֻבָל: **ב** וְשִׁבַּבְתִּיךָ וְשִׁשֵּׁאתִיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ
מִיַּרְכְתֵי צָפוֹן וַהֲבֵאוֹתִךָ עַל־הָרֵי
יִשְׂרָאֵל: **ג** וְהִכֵּיתִי קַשְׁתְּךָ מִיַּד שְׂמֹאולֶךָ וְחִצֶּיךָ
מִיַּד יְמִינְךָ אַפִּיל: **ד** עַל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל תִּפּוֹל
אַתָּה וְכָל־אֲגַפֶּיךָ וְעַמִּים אֲשֶׁר אִתָּךְ לְעַיִט

צְפֽוֹר כָּל־כָּנָף וְחַיַּת הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךְ
לְאָכְלָה: **ה** עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: **ו** וְשִׁלַּחְתִּי־אֵשׁ בְּמָגוֹג וּבְיֹשְׁבֵי
הָאִיִּים לָבֶטַח וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: **ז** וְאֶת־שֵׁם
קָדְשִׁי אוֹדִיעַ בְּתוֹךְ עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְלֹא־אַחֵל אֶת־
שֵׁם־קָדְשִׁי עוֹד וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה
קָדוֹשׁ בְּיִשְׂרָאֵל: **ח** הִנֵּה בָאָה וְנִהְיָתָה נְאֻם
אֲדֹנָי יְהוִה הִוא הַיּוֹם אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי: **ט** וְיָצְאוּ
יֹשְׁבֵי | עָרֵי יִשְׂרָאֵל וּבָעֲרוּ וְהִשִּׂיקוּ בְּנֶשֶׁק וּמָגֵן
וְצִנָּה בְּקֶשֶׁת וּבְחִצִּים וּבְמַקֵּל יָד וּבְרֹמַח וּבָעֲרוּ
בָהֶם אֵשׁ שֶׁבַע שָׁנִים: **י** וְלֹא־יִשְׂאוּ עֵצִים מִן־
הַשָּׂדֶה וְלֹא יַחְטְבוּ מִן־הַיְעָרִים כִּי בַנֶּשֶׁק
יְבַעֲרוּ־אֵשׁ וְשָׁלְלוּ אֶת־שֹׁלְלֵיהֶם וּבָזְזוּ אֶת־
בֹּזְזֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: {ס} **יא** וְהָיָה בַיּוֹם
הַהוּא אֶתֵּן לְגוֹג | מְקוֹם־שָׁם קֶבֶר בְּיִשְׂרָאֵל גֵּי
הָעֹבְרִים קִדְמַת הַיָּם וְחֹסֶמֶת הִיא אֶת־
הָעֹבְרִים וְקָבְרוּ שָׁם אֶת־גּוֹג וְאֶת־כָּל־הֲמוֹנֹה
וְקָרְאוּ גֵּיא הֲמוֹן גּוֹג: **יב** וּקְבָרוּם בֵּית יִשְׂרָאֵל
לְמַעַן טַהֵר אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה
חֳדָשִׁים: **יג** וְקָבְרוּ כָּל־עַם הָאָרֶץ וְהָיָה לָהֶם
לְשֵׁם יוֹם הִכָּבְדִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: **יד** וְאַנְשֵׁי
תָמִיד יַבְדִּילוּ עֹבְרִים בָּאָרֶץ מְקַבְּרִים אֶת־
הָעֹבְרִים אֶת־הַנּוֹתָרִים עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ לְטַהֲרָהּ
מִקְצֵה שִׁבְעָה־חֳדָשִׁים יַחְקֹרוּ: **טו** וְעָבְרוּ
הָעֹבְרִים בָּאָרֶץ וְרָאָה עֶצֶם אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ
צִיּוּן עַד קָבְרוּ אֹתוֹ הַמְקַבְּרִים אֶל־גֵּיא הֲמוֹן
גּוֹג: **טז** וְגַם שֵׁם־עִיר הֲמוֹנָה וְטִהֲרוּ הָאָרֶץ: {פ}
יז וְאַתָּה בֶן־אָדָם כֹּה־אָמַר | אֲדֹנָי יְהוִה אֱמֹר
לְצִפּוֹר כָּל־כָּנָף וּלְכֹל | חַיַּת הַשָּׂדֶה הִקָּבְצוּ
וָבֹאוּ הֵאָסְפוּ מִסָּבִיב עַל־זִבְחִי אֲשֶׁר אֲנִי זֹבֵחַ
לָכֶם זֶבַח גָּדוֹל עַל הָרֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר
וּשְׁתִיתֶם דָּם: **יח** בְּשַׂר גִּבּוֹרִים תֹּאכֵלוּ וְדַם־
נְשִׂיאֵי הָאָרֶץ תִּשְׁתּוּ אֵילִים כָּרִים וְעַתּוּדִים
פָּרִים מְרִיאֵי בָשָׁן כֻּלָּם: **יט** וַאֲכַלְתֶּם־חֵלֶב
לְשָׂבְעָה וּשְׁתִיתֶם דָּם לְשִׁכָּרוֹן מִזִּבְחִי אֲשֶׁר־
זָבַחְתִּי לָכֶם: **כ** וּשְׂבַעְתֶּם עַל־שֻׁלְחָנִי סוּס וָרֹכֵב
גִּבּוֹר וְכָל־אִישׁ מִלְחָמָה נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה: **כא** וְנָתַתִּי אֶת־כְּבוֹדִי בַּגּוֹיִם וְרָאוּ כָל־
הַגּוֹיִם אֶת־מִשְׁפָּטִי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְאֶת־יָדִי
אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בָהֶם: **כב** וְיָדְעוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם מִן־הַיּוֹם הַהוּא
וָהָלְאָה: **כג** וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי בַעֲוֹנָם גָּלוּ בֵּית־
יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בִי וָאַסְתֵּר פָּנַי מֵהֶם
וָאֶתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיִּפְּלוּ בַחֶרֶב
כֻּלָּם: **כד** כְּטֻמְאָתָם וּכְפִשְׁעֵיהֶם עָשִׂיתִי אֹתָם
וָאַסְתֵּר פָּנַי מֵהֶם: {ס} **כה** לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
יְהוִה עַתָּה אָשִׁיב אֶת־שבית שְׁבוּת יַעֲקֹב
וְרִחַמְתִּי כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְקִנֵּאתִי לְשֵׁם
קָדְשִׁי: **כו** וְנָשׂוּ אֶת־כְּלִמָּתָם וְאֶת־כָּל־מַעֲלָם
אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בִי בְּשִׁבְתָּם עַל־אַדְמָתָם לָבֶטַח
וְאֵין מַחֲרִיד: **כז** בְּשׁוּבִי אוֹתָם מִן־הָעַמִּים
וְקִבַּצְתִּי אֹתָם מֵאַרְצוֹת אֹיְבֵיהֶם וְנִקְדַּשְׁתִּי בָּם
לְעֵינֵי הַגּוֹיִם רַבִּים: **כח** וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם בְּהַגְלוֹתִי אֹתָם אֶל־הַגּוֹיִם וְכִנַּסְתִּים
עַל־אַדְמָתָם וְלֹא־אוֹתִיר עוֹד מֵהֶם
שָׁם: **כט** וְלֹא־אַסְתִּיר עוֹד פָּנַי מֵהֶם אֲשֶׁר
שָׁפַכְתִּי אֶת־רוּחִי עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה: {פ}

הספר הקדוש

הזה הודפס

לישועת והצלחת

מנחם מענדל

בן ציפורה

וכל משפחתו

וכל עם ישראל

נתרם ע"י קופת צדקה

מנחם מעהל

לוח ברסלב

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת בא

יום **ראשון**	**ד** 14	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עג **ירושלמי:** שבת לב **תוספתא:** יום טוב (ביצה) ד **נ"ך:** יחזקאל לג	עלות השחר (72 דק') ... 5:29 | חצות היום ..... 11:47 נץ החמה ..... 6:41 | שקיעה ..... 4:52 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:05 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:04
יום **שני**	**ה** 15	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עד **ירושלמי:** שבת לג **תוספתא:** ראש השנה א **נ"ך:** יחזקאל לד	עלות השחר (72 דק') ... 5:28 | חצות היום ..... 11:47 נץ החמה ..... 6:40 | שקיעה ..... 4:53 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:06 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:05
יום **שלישי**	**ו** 16	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עה **ירושלמי:** שבת לד **תוספתא:** ראש השנה ב **נ"ך:** יחזקאל לה	עלות השחר (72 דק') ... 5:28 | חצות היום ..... 11:48 נץ החמה ..... 6:40 | שקיעה ..... 4:54 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:07 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:06
יום **רביעי**	**ז** 17	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עו **ירושלמי:** שבת לה **תוספתא:** תענית א **נ"ך:** יחזקאל לו	עלות השחר (72 דק') ... 5:28 | חצות היום ..... 11:48 נץ החמה ..... 6:40 | שקיעה ..... 4:55 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:08 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:07
יום **חמישי**	**ח** 18	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עז **ירושלמי:** שבת לו **תוספתא:** תענית ב **נ"ך:** יחזקאל לז	עלות השחר (72 דק') ... 5:28 | חצות היום ..... 11:48 נץ החמה ..... 6:40 | שקיעה ..... 4:56 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:08 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:08
יום **שישי**	**ט** 19 הדלקת נרות (40 דק'): 4:17 (20 דק'): 4:37	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עח **ירושלמי:** שבת לז **תוספתא:** תענית ג **נ"ך:** יחזקאל לח	**ערב שבת קודש** עלות השחר (72 דק') ... 5:28 | חצות היום ..... 11:49 נץ החמה ..... 6:40 | שקיעה ..... 4:57 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:09 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:09
שב"ק	**י** 20 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 6:10	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא קמא עט **ירושלמי:** שבת לח **תוספתא:** מגילה א **נ"ך:** יחזקאל לט	**שבת קודש פרשת בא** עלות השחר (72 דק') ... 5:27 | חצות היום ..... 11:49 נץ החמה ..... 6:39 | שקיעה ..... 4:58 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 | צאת הכוכבים ..... 5:10 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:14 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 6:10

כַּמָּה נִפְלָא וְיָפֶה שֶׁמִּדֵּי פַּעַם בְּפַעַם, כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר הַבַּיְתָה, יָבִיא עִמּוֹ אֵיזֶה דָּבָר קָטָן שֶׁקָּנָה בִּשְׁבִיל אִשְׁתּוֹ - אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ פָּעוּט, יַחַד עִם פִּתָּק קָטָן, וְהָאִשָּׁה שׁוֹאֶלֶת: "מַה זֶּה?" - 'זֶה בִּשְׁבִילֵךְ'...

כַּמָּה זֶה מְאַחֵד וּמְחַזֵּק אֶת הַשָּׁלוֹם וְהָאַחְדוּת בַּבַּיִת! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)